

PRINOS K NAGLASU
U NOVOSLOVENSKOM JEZIKU.

NAPISAO

M. VALJAVEC.

*(Preštampano iz LXVII. i LXVIII. knj. Rada jugoslavenske akademije znanosti
i umjetnosti.)*

U ZAGREBU

TISAK DIONIČKE TISKARE

1883.

PRINCE K. NAGAI

THE UNIVERSITY OF TORONTO

LIBRARY

OF THE UNIVERSITY OF TORONTO

STANDARD LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF TORONTO

U. TORONTO

STANDARD LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF TORONTO

1921

6.

Naglas u glagola.

1. u presentu.

B. Osnove s presentnim nastavkom je (jo).

a) Osnove od jedne slovke u kojih ima samoglasno ispred nastavka je.

Take su osnove: baje fabulari, daje dare, graje vituperare, laje latrare, kaje poenitere, maje movere, staje složena s prijedlozi, taje τήκεσθαι; s vokalom *ě*: dĕje ponere, grĕje calefacere, lĕje fundere, sĕje serere, smĕje audere i smĕje ridere, spĕje properare, štĕje numerare, legere, vĕje žr̃ei, zrĕje maturescere; s vokalom *i*: bije i buje percutere, brije tondere, po-ĉije quiescere, dije spirare, gnije putrescere, klije germinare, krije tegere, (lije fundere = lĕje), mije i muje lavare, pije bibere, rije fodere, sije fulgere, šije suere, vije torquere, ululare, vpije clamare, v-žije frui; s vokalom *u*: uje složena s prijedlozi ob induere i z exuere, bluje vomere, ĉuje vigilare, audire, duje flare, hruje strepere, kluje tundere (rostro), kuje cudere, pluje navigare, pluje spuere, ruje evellere, sluje clarum esse, snuje fundamentum iacere, spulen, suje (od sp) fundere, suje trudere, truje intoxicare. Ovĕde neka stoji i poje (poradi *j* pred *e*. inf. pĕ) canere.

α) u kranštini

imaju na početnoj slovci

αα) potisnuti naglas ^ (gdjgdje ") osnove: baje, laje, taje, složene s prijedlozi osnove: daje, maje, staje; deje, greje, seje,

speje, šteje, veje, zreje; bije, brije, po-čije, krije, mije, rije, sije, šije, vpije, vžije; ob-uje, suje = spe. U ovih ostaje potisnuti naglas na početnoj slovcu:

bijem	bijemo	bijeva
biješ	bijete	bijeta
bije	bijejo	bijeta.

ββ) otegnuti naglas imaju osnove: daje, graje, smeje ridere; dije, gñije, klije, lije, pije, vije; bluje, čuje, duje, kluje, pluje, pluje, ruje, sluje, snuje, suje tundere, truje. Taj naglas ostaje na početnoj slovcu:

čujem	čujemo	čujeva
čuješ	čujete	čujeta
čuje	čujejo	čujeta.

γγ) na nastavku *je* u sing. " a u pluralu i dualu ` ima ili može imati osnova: daje ali samo prosta nesložena s prijedlozi, i daje. Tako se mogu naglašivati i sve osnove na *i s* ' ređe ` na nem: dijè, gñijè, kljè, lijè, pijè, vijè. Evo obrazac:

majèm i májem	majèmo i májemo	majèva i májeva
majèš i máješ	majète i májete	majèta i májeta.
majè i máje	majèjo, májejo i majó,	

δδ) Osnova poje glasi: pòjem, pòješ, pòje; pojèmo i pòjemo, pojète i pòjete, pojó, pojèjo i pòjejo; pojèva i pòjeva, pojèta i pòjeta. Rijetko u sing. pojèm, pojèš, pojè.

Evo primjera iz knige:

daje: dajèm: jap. ev. 338 jest zdravje dajém; — dajèš: rog. 127 tem mladim en dober exempel dajèš, škriñ. 193 ti na mórji pót dajèš, 374 kar vùn dajèš, preštej, traun 162 o bog, ti dajèš tvoji erbšini pohleven dèž; — dáješ: rog. 193 eh Lublana! spómni na tu žjulèjne katèru ti péleš inu bós néšla, de ti sama réžeš tè šibe inu splètaš tè gäjzle inu tè g. bogú ú róke dáješ de te tépe; — dajè: jap. ev. 438 božji kruh je ta isti, katèri timu svejtu živleúe dajé, 442 duh je tá, katèri živleúe dajé, kug. 122 krava mlèku dajé, 132 pustite žnoro taku dolgo pod kóžo dokler je rana čista bèla inu de več smrdliviga gnoja ne dajé, jap. prid. 1, 32 skušñavec mu caglìve misli noter dajé, 1, 345 katèri pohujšañe dajé, 2, 33 jim exempel tiga dèsniga ša-harja vupañe dajé, 2, 156 hiše ker se almožna ne dajé, 2, 163 za kaj nam Christus ravnu od tih mladih orlov pèrgliho dajé? 2, 289 arcát grenke arcnie dajé, škriñ. 66 katèri je pravičèn, dajé inu ne bó jeñal, 67 katèri daróve dajé, doby premágañe

inu čast, 220 strah dajé razveseleúe inu vesele, 231 modróst svojim otrokam živleúe nótri dajé (pogrješno 261 dajé), traun 41 gospodovu rezodeúe dajé tim majhnim modróst, 88 pravični je vsmiljen inu dajé, 343 kateri vsimu mēsu jed dajé, 367 on dajé sneg kakòr vóvno, preš. 97 zdej že búkve vsák šušmár dajé med lúdi, preš. u čb. 5, 22 kdo imé rad v láčne klúne starih lačnih srák dajè? — dájé: ravn. ber. 180 postave in ukázi, ki jih dežélini oblastnik svójim podlóžnim dájé, imajo le ta namen sréčo vse dežéle povišati, 188 kdor ima pravo domovinsko lúbenzen in jo s tém na znaúe dájé; — dajète: rog. 125 vy kázete ta andoht, de dajéte to almožno: — dajèjo: škriú. 278 druží se z' svètimi na svèjti, z' témí kateri živé inu bogú hvalo dajéjo; — dajó: rog. 10 kakòr ti žléženi mládyčí šlišjo péjti, takú oni dajò nazáj tu péjtje, 148 iz tem malu časty dajò, 498^b dajò čast in hválo g. bogú, jap. prid. 2, 116 on pravi de ony kadar almožno dajó pred sabo trobio, 2, 147 ony izveličanske svète dajó, 2, 154 jest bi nikoli ne nehal, aku bi jest hotèl vso tó hvalo ràzkladati, katero svètu pismu inu ti cerkovni vučeniki le tej čednosti dajó, ravn. ber. 182 gospóske v imenu dežéliniga oblastnika ukáze déljajo inu poveļa dajó. — Nu složenój s prijedlozi toj osnovi rabe danas oblici od daja s ^ na početnoj sloveci: izdájam, podájam, predájam itd. Danas se opet počimļu pravi oblici uvađati n. pr. levst. žup. 20 tak inventár po tem rabi v podstavo, kadar se koli gospodarstvo zopet preoddájé v druge roke, 197 blagó, katero se prodájé na trgi, VIII. k tej osnovi po tem oddájemo obrazilo: šen - šna - šno.

Osnove: graje, laje, staje i taje uzimaju danas oblike od osnova graja, laja, po-staja, taja te ée kašne doći na red. Sada se opet počimļu uvoditi pravi oblici n. p. levst. žup. 195 soglásno se kaka stvar ukréne, kadar jo vsi pohvalijo a nobeden ne pográjé; 190 pristanišče: táko mesto ob réki ali pri mórji, kjer ládije pristájéjo (čitaj pristájejo).

maje: majè: jap. prid. 1, 3 onu pride naprej, de se pod nogami vže zemla majé, škriú. 154 govorjeúe je kakòr iskra, katera naše srce majé, 161 hudobnih množica nima trdniga dèbla, aku ravnu s časam zeléne veje požéne, vendèr ker trdnu ne stoji ga veđer majé in močán piš z' korenám izdère, pok. 1, 127 aku bi se sam na se zanašal inu na svojo lástno móč zavúpál, bi se na suh trst, katera ga veđer sém tèt tje majé, naslaúal, čb. 5, 7 razumeš, kaj šum, ker loga vse majé drevésa, poméni? — majó:

kug. 177 zobje se majó; — majèjo: (jap. prid. 1, 153 zmajejo mj. zmajejo = zmajèjo) preš. 98 tam ne zmajèjo dôst' al nič jezika; — májejo: škrb. 1, 70 močni stebri se májejo, se tré-sejo, ravn. ber. 167 vetrovi čistijo zrak od škodljivih soparic, májejo sápo, de se ne skazi. — Složena s prijedlozi iznajmljuje oblike od osnove maja te glasi obično mâja n. p. rav. 1, 129 Gedeon zjutrej vstávši omâja jagnečovno. Nu govori se i pravilno omajëm i omájem.

deje: dêjo: preš. 111 ak kdó ne vé kam se cezúre déjo, on vpréga Pégaza v galéjo, škrb. 1, 519 de b' skuz dobre déla tiga vredni postáli, si nič ne perzadéjo. Ostale osebe rijetko rabe u punom obliku, ali u dalm. dolaze nu bez oznake naglašene slovke: job 42 dejem, job 19 deje, sirah 1 rezodeje, itd. Danas rabi ili s nastavkom ne: dene, ili bez nastavka je: dêm, dêš, itd. Složena s prijedlogom na rabi danas s naglasom na prijedlogu izgubivši e od nastavka je: nádjám mjesto pravilnoga nadéjem ili nádejem: met. 107 nádjám se, preš. 176 zadéne ga, ko se je nár mañ nádjá, iz né očí v srcé ljubézni stréla.

greje: grêje: ravn. 1, 246 človek gre in naséka cedrov, podère smrék in hrastov, napravi skladanco hostinih pañov jih jemle in se gréje per nih, ber. 150 kozuh žival tudi nas po zimi gréje, rog. 661 kateri šac ogréje tolkajn mrzlih src, 399 usik, če ta se poprej na zmancá, na užgè, na ogréje, ta takú hitru se na bo udál, de bi uzel na se podóbo tega pečáta, kug. 28 ne sméte poprej živino na pašo gnati, dokler sónce zemle ne ogréje, jap. prid. 1, 361 potle seže negov ogjin v srce tiga grešnika, ga ogréje inu vžgè z' svojo lubeznio, ravn. ber. 175 solnce s svojimi dobrotljivimi žárki vse osvétí, ogréje in zveselí, preš. 122 pévic tih gazélic, al jih bêreš tí al ne, al per nih srcé ledéno se ogréje, sám ne vé, rog. 660 odpri te uráta inu pusti skuzi te ta plemen, de se ta svejt rezgréje. — Tako i koruški: Kres II 478 hréjam.

seje: sêjem: met. 277 kar seješ boš žel; — sêje: schön. 336 kateri skopú sêje ta bo tudi skopú žel, inu kateri v žegnu sêje, ta bo tudi v žegnu žel (2 kor. 9), škriñ. 17 on vsaki čas prepír seje, 33 kdór pravico seje ima gotóvu plačilu, 67 kateri krivico seje, bó to húdu žel, 130 kateri na veter gléda, ne seje, ravn. 2, 230 z' pestjó se zrníče sêje, preš. 122 al bo kál pognálo séme kdór ga sêje, sám ne vé, 136 srcé mi je postálo vrt in níva, kjer sêje zdaj ljubézen elegije, ravn. 2, 199 per nebeškemu kraľstvu je ravno taka kakor per možu, ktiri nívo z lépim sémenam

obséje, pa sovražnik pride kadar negovi spé, smetí naséje med pšenico in gre, ravn. 2, 201 nebeško kraljestvo je gorčičnemu sémenu podobno, ktiriga kdo vzame in na vrt vséje, a rog. 595 sejè valda = sejè; — sêjejo: jap. ev. 328 premislite orle, de ne sêjejo, tudi ne žajnejo, inu bog jih živy, pok. 1, 27 kateri v solzah sejejo v veseli žánejo, ravn. abc. 65 na nívo séjejo oče reči, ki jih jémo, ravn. 2, 153 tice pod nebam poglejte: ne séjejo, ne žánejo.

smeje debere: smêjem: met. 206 smém, Unterkrain smêjem; — smêjo: škriñ. XLIV ne smemo pozabiti, de se te bukve ne smêjo z eno nečimrno radovednostjo brati, ber. 27 nar lépsi plačilo je za né, če sméjo misliti, de zatirancam in stiskancam pomagajo, preš. 181 ni mēni már kar se godí na svéti, ak sméjo sréčne te roké objéti. — Oblici do 3. plur. u punom obliku slabo rabe, u dalm. jošte dolaze ali bez oznake naglašene slovke n. p. job. 10 smejem, ester 1 smeje itd., nu rabe od osnove sme: smēm, smēš itd.

smeje ridere: sméjete: Gregorčić 92 uméte rôso v teh očéh ki se jej sméjete? — smejó: dalm. job. 30 zdaj se mi smejó, kateri so mlajši kakor jest. — Danas oblici rabe naj češče od osnove smeja.

šteje: štêjem: pok. 1, 16 štêjem ure, inu meni se zdy kakòr bi bilè vžè cèle lejta, 2, 77 z' s. Paulam mejnim, de je vse ena zguba pruti visokimu znañu Jezusa Kristusa gospóda mojiga: za kateriga vólo sim use zgubil, inu štêjem za blatu, de Kristusa perdobim; — štêješ: škriñ. 197 aku ne grešimo, vejmo de nas med te svoje štêješ, pok. 3, 79 gospod, kakú se bó meni godilu, če use te iste grêhe štêješ, kateri so iz moje hudobie pèršli? — štêje: jap. prid. 1, 189 Judaz grè kjekaj k Jezusovim sovražnikam, zgliha z ními za to šumo za katero jim hóče svojga mojstra v roke dati: štêje inu ogleduje vžè v svojih mislih te lejpe srebrnike katere bó za plačilu svoje hudobe prejel, pok. 1, 42 ker svojo pregrêho lubi, sebe za srèčniga štêje, 1, 96 kdo grešy za volo kaj drugiga kakùr za volo tega, ker grèh za svojo srèčo štêje? 2, 13 sebe za goršiga štêje, 3, 4 David se za grèšnika štêje, ravn. ber. 162 med železne rudnine se štêje tudi magnet, preš. 122 za blagó gotóve dnarje štêje, 163 hrast ki vihár na tla ga zímski tréšne, mladík nič več ne štêje, rog. 230 Victor Uticensis 232 buquu naštéje, katere sturil in popisal je Augustinus, ravn. 2, 307 bolézni in druge betéže kdo jih pre-

štéje? rog. 32 na tu ta móz u štéje nemu te dinárje; — štéjem o: rog. 628 ty se pred bugam na štéjejo, škriň. 378 po mejsci se prazniki štéjejo, pok. 2, 12 ony se štéjejo za zdrave inu trdne na duši, kadar so vžę prav blizu pádëca, 3, 18 prazne marňe se za dobro inu sladko jęd štéjejo, 3, 25 kaj se tolikáj ženeš? si már vučenejši ali modrejši kakor drugi, kateri vidio kakú kristiani žive, vendar tę iste za takú nesrečne ne štéjejo kakur né ti štéješ? preš. 120 kak si brúsijo jezike in ti štéjejo na prste per kaféti, kar jih nisem, kar sim ljubil jih, device; — štejó: levst. žup. 57 ker se (mrtváčnice) štejó mej zdravstveno-policijske suhôte a ne mej cerkvena poslopja, za to se ob samem občinskem skládi postavljajo in popravljajo. — A koruski štëjem: Kres II. 478: štöjam.

Osnove veje u značënu worfeln nisam našao u knízi, ali se govori: žito vějem; a u značënu wehen dolazi od osnove veja u dalm ali bez oznake naglašene slovke: job. 37 veter veja.

bije: bïje: preš. 8 lúna síje, kládvo bïje trúдне pözne úre žé, 9 úra bïje, 62 enájst že úra bïje, 74 srcé še bïje, 89 zméram svójo góni slávčik, zméram od ljubézni bïje srcu sládke melodíje, 101 to govori se kar na jëzik pride, pogóvor ko na všësa věč ne bïje, 171 Valhún bõj krvávi že dólgo bïje za kršánsko véro, 179 néno mu srcé še bïje zvésto, kor. 1, 70 nikol' tóca ne pobije, met. 287 oslástb' ðsbl vb jamo telëbne inb se takó pobije, de na pól mrtbv obleží, levst. žup. 102 da mu napóved pribije na vrata néga stanišča, 61 za to jim je treba v svojem dõmu prostora, kamor hranijo ulovljëno živál dokler se ne ubije; — bïjejo: kad tko koga po glavi udre vele: kače se po glavi bïjejo; škriň. 265 kadar vbóžic govory, právio: kdó je tá? inu aku se spotákne, ga pobijejo. — Tako i koruski: Kres II 478 bïjam.

brije: brïje: preš. 62 zlo brïje zúnaj mráz nocój, . . naj, ljub'ca zúnaj brïje mráz, de hõtel bõl bi bríti! 140 tvój dúh je zgínil, kar nad tvójo jámo pozábleno od vnúkov véter brïje, 181 naj brïje zdaj okróg vihárjov síla. — Tako i koruski: Kres II 478 brïjam.

čije: čïje: preš. 71 ah, májhno postójva, prelúbí plesávec! de nõga počíje, 135 britkóst, k' od né srcé věč ne počíje, 164 še le v pokóji tihim hládne híše počíje, 173 neúrník ne počíje pred de jéz omága.

gñije: gñijè: kug. 119 dalej móre živina, ker per živim trupli gñije, zdajci po smrti z' kožo ino dlako zakopana biti, 167 nar hujši pak je le tèm, katerim se kmalu ta drugi dan tẽ boleznì smrkel iz nosa cedíti začne, inu kadar je ta smrkel sukrovčen, okoli sebe je, gñijé inu smrdy, jap. prid. 2, 123 ñegov život je en žakel gnylobe inu nagnusobe inu se kumaj vbrani de živ zègnyé; — gñijó: kug. 86 nar hujši jé, kadár se bule ne čistijo, naprej gñijó, 177 katerim usta gñijó, preš. 171 gñijó po póli v bójih pokončáni vojáki, kug. 66 če ta bolna živina pruti konci tẽ boleznì skuzi nos inu gobec en žlèm vùn meče, jético doby ali nadušna rata, ali pluča zgñijó.

klije: kljèjo: čb. 5, 10 ne mislite de le med šumam sveta v Londonu, Beču in še mestih tacih priľudne v'jolice samo kljèjo (a ravn. 1, 256 klé: iz kterih strupeñe zéli klé zar = kalé?).

krije: kríje: preš. 99 poslušaj ga, kakó jo on zavíje, in právo tí vezáñe se odkríje, 136 ne odkríje se mèn' obráz lepóte zaželene, 142 pokríje snég goré in póle, 175 na désni grícik se za gríeam skríje, 190 Črtomír jok ki v oči mu síli kómej skríje, 185 ne daj v oblást sovrážni ga togóti, pred nó naj mílost tvója ga zakríje. — Tako i koruski: Kres II. 478 'ríjam.

lije: líje: preš. 136 iz oči mi sólza líje, 71 kjer v Dónovo Sáva se bístra izlíje, 190 mávrica na blédo Bogomílo lepóte svóje čísti svít izlíje, 133 iz ñega zvíra, vá ñ'ga spét se zlíje, 137 kjer se veséle po obrázi zlíje, 135 úpa tvój poglèd v srce ne vlíje, 173 ko se neúrnik o povódni vlíje, iz hríba strmiga v dolíne pláne; — lijè (goreñski čítaj bljè = ljè): jap. prid. 1, 319 takrat zlié on svoje srce pred tabo, jap. ev. 484 pole vlyé on vode v eno medenico, škriñ. 88 človeka, kateri krivičnu človeško kry prelijé, aku lih bó do brezna perbejžal, ne bó nobédèn vdžal, 321 naglost v prepírání kry prelijé, škrb. 1, 330 kir v lampo oje ne perljé, more vgasniti, 1, 73 kako deleč se rëzlijé strup nevošlívosti? (rëz-je pogrješka štamparska mjesto rëz = rz-); — lijó: dalm. jer. 44 gdu so ony, kateri eniga boga delajo inu malika lyó? Gregorčić 119 na grob lijó grenké solzé, ravn. ber. 170 takó se soparice naglo v vodó spremené, z' silo se ulijó in več krat veliko škódo naredé; — lijèjo: kug. 86 kadár se bule ne čistijo, naprej gñijó inu tẽ male v tẽ veľke se vkup zlijèjo. — Koruski s naglasom na nastavku presentnim u singu-

laru a na početnoj slovcu u plur. i dualu: lijām, lijāš, lijē; lijamo, lijate, lijava, lijata, a 3. pl. lijō; Kres II. 477 lijām.

pije: pijēm (u goreštini glasi: pjēm, pjēš itd.): jap. ev. 131 aku ne móre le tá kelh proč jiti od mene ampak de ga jest pyém, naj se zgody tvoja vóla, 354 strezi meni, dokler jest jem inu pyém (ev. luc. 17, 8); — pijěš: škrb. 1, 501 memu greš, ne pijěš, greš naprej, preš. 72 ne pijěš studěncov? — pijë: schön. 98 katëri kúli nevrednu le tá kruh jēj ali kelih tiga gospuda pyé, ta je dolžan na telesi inu kriy tiga gospoda, rog. 63 poprose enu malu vodé, se mu dá, pié, ale usa jé šla na stran, 261 uzame, jei, pié inu zaspi, 627 tu rase, čúti, pijé, jēj, jap. ev. 290 syn tiga človeka je prišal inu ję inu pyé, 421 vsaki katëri od le tę vodę pyé bó zupet žęjn, 441 katëri moje mesú ję inu pyé mojo kry, tá v meni ostane inu jest v nemu, kug 66 obęna žival, per katëri vy tę znamiņa narajmate, ny zdrava, naj ona jej, pijé, vtisne ali prežvekuje koliku(r) hoče, jap. prid. 1, 177 uni rad vinu pyé, 1, 252 ne zatisne svojih očy, ampak pyé to veliko žalost v se, 2, 81 kadar je vinu zmešanu, ta čas se zna edèn všlęviti, de si ravnu veliku ne pyé, škriñ. 81 katëri skuzi nevumniga oznanüvavca besędo pošle, je kakòr na nogah krulov inu krivico pijé, 109 slęhrnimu človeku, katëri ję inu pijé, je to dár božji, 124 pod sóncam ny bolšiga za človeka kakòr de ję inu pijé tar se vesely, 325 vinu katëru se po męri pijé dušo inu sręc obvesely, vinu katëru se brez męre pijé, napravi zdrážbe, jęzo inu boje. . . vinu katëru se brez męre pijé, pernése grenkóst duši, traun. 259 tí pustiš vodę tęci, de vsa živina pijé, škrb. 1, 236 kdor pijé srovo ali žgáno vino, ta post prelomi; al prelomi post ta isti, ktir čez čas jedi v posti pijé? 1, 288 kir je navajen vsaki greh ki le očitno smrtni ni nič porajtati, tok mejhne kakor vodo vsaki dan pijé, 1, 471 jēj ob svojmu cajtu, pijé, spí, gre sem gre tje. . . če spí, jēj al pijé, stri za to, de obdrži mōč svojga telęsa, ravn. ber. 210 če je človeka kej hudó perjélo, naj popred ne jé in pijé, preden se ni popolnoma umiril, preš. u čb. 5, 22 kdó rad puste je kopúne, drago kiselco pijé, kdo imé rad v láčne klune starih lačnih srak daję? jap. prid. 1, 36 nih srditost spyé negovo dušo vunkaj, 1, 160 on je ena osa, en sršen katëri tęm delovnim čebelam med spyé, 2, 82 vučę de se ta čas smrtnu grešy, kadàr eden toliku spyé, de pametni ljudę celú za preveč drže, 2, 80 pyanost dopernese, kadar se vina čez maso napyé, 1, 100 bom mogla jest ględati, de moj mož vse zapyé; — pije:

met. 280 kdor veliko pije, malo popije, preš. 137 kjer vsih bolečin se pozablívoŝt pije, u čb. 5, 26 mladénči! zdaj se pije zdravíca váŝa; — pijemo: preš. 27 v tvôjo opómbo pijemo ga zdáj; — pijete: jap. ev. 276 za kaj vy z' cólnarji inu gréŝniki jesté inu pyéte? — pijó: rog. 36 kateri tu pijò, na marajo za spodobnu inu naspodobnu, 120 kir iz ribami rasejo, pjò, jedo, živè, jap. ev. 277 za kaj se Joannezovi jógri po góŝtu póŝtio, tvoji pak jedó inu pyó? jap. prid. 2, 81 so eni kateri na laŝ pyó, de se vpjania, 2, 205 gospodarji ŝe pyó inu jedó, kadar my bogu čaŝt in hvalo pojemo, 2, 279 nič ne delajo in vendèr dobru pyó inu jedó, ber. 146 rastine sok iz zèmlje in iz zraka pijó, 212 vŝtane lahka mrzlica, de otroci lahko jedó, pijó in spé kakor v zdravji, jap. prid. 1, 298 kateri kry inu muzèg iz svojih soŝedov iz pyó, 2, 81 kateri se ne vpyania, če tudi veliku vina spió, 2, 82 pravio, de se brez pečeña tè vejŝty na pyó; — pijèjo: ŝkriñ. 12 ony pijèjo vinu hudobíe, 97 ne daj krajlom vina, de ki tudi ne pijèjo inu na pravico ne pozábio, ... dajte žalostnim močniga pitjá inu vina tèm kateri so britkiga sreá, naj ony pijèjo; — píjejo: kor. 1, 47 tam sladko vince píjejo. — U koruŝtini: pijám, pijáš, pijè, pijamo, pijate, pijò; píjava, pijata.

rije: rijèjo: kug. 187 taku jih (ŝvine) tudi lè nih požrèŝnost pèrŝzene, de na poli ali na močírnih krajih rijèjo. (Meni je poznat samo potisnuti naglas na početnoj slovcí: ríjejo.)

sije: síjeŝ: čb. 5, 59 oj zvézdica daníca, premila zvezda jútreña! kakó ti síjeŝ sprèd zvezdic, kakó leskéčeŝ zmed meglic; — síje: preš. 8 lúna síje, 128 vrh sónce síje sóncov céla čèda, 186 iz krájov niso, ki v nih sónce síje, 184 kjer glórja néga síje brez obláka, čb. 5, 59 na nébu síje zvézdica, daníca zvézda jútraña, ŝkriñ. 279 onu (sónce) obŝeje kar je nar bol visokiga na nébi, preš. 147 naj pésmi milost tvôja ŝaj obŝije, pok. 1, 27 glejte za dàžjam britkih sólz sónce vesèla poseje, preš. 173 ko zór za síje na mrlíčov trôpe, ležó k' ob ájde žétvi al pŝeníce po nívah tam ŝnopóvja kôpe. 129 Dioskúri! ak vájnih zvézd za síje zárja, vetróvam Eol kój zakléne dúri, 196 izmed oblákov sónce zdaj za síje; (a rog. 592 seje = seje); — síjejo: preš. 19 nébéŝko síjejo očí, 77 več lét mu žárki zvézde lepé ľubèzen síjejo v mládo srce. — U knízi dolaze i oblici od osnove sija.

vije: vijè: kug. 148 oveč katerim se trèbuh vijé kakor kače ali ŝuke, ŝkrb. 1, 362 kadar nas ŝkuŝnava vijé, ŝtri de smo k

vsimu ferbežni, rog. 218 Isaak uzáme te dve kožice inu iz teme o vjè urat inu róke temu Jakobu; — vije: preš. 133 poét tvoj ñov Slovincam véneç vije, 126 kjer plesáv'k vrstà se vije, 172 ne-úrník z deréçimi valóvami ovije, kar se mu zóper stávi, 99 poslúšaj ga, kakó jo on zavije, levst. žup. 205 závoj: stvar, v katero se kaj zavije; — vijó: kug 140 ovni imajo debele inu močne roge, kateri se od čela nazaj pruti všesam in od tod po vinkih doli inu naprej pruti stranám te čelusti inu teh očy vijó, preš. 183 kjer vijó vihárji jézni.

vpíje: vpíjem: škriñ. 23 o ljudje! k vam vpíjem, traun 60 gospód, poslušaj mój glas, ker k tebi vpíjem, 220 noč inu dan vpíjem jest k tebi, 190 z mojim glasam upíjem jest h gospodu, 221 gospód, cel dan vpíjem jest k tebi; — vpíje: škriñ. 22 ali ne vpíje modróst? ž ona úpíje na prvím kráji shodiš, traun 121 sovražnik na mene upíje, preš. 101 kar v búkvah je natíšen'ga, upíje, 123 kdór jih bêre, vsák drugáci pešmi môje sódi: eden hváli, in spet drúgi vpíje: fej te bódi! 174 po ñovi krvi vpíje, 70 ne máram, zavpíje, za góslí, za bás, 174 okróg vrat stráža na pomóč zavpíje; — vpijè: škrb. 1, 389 za to zavupijé s. Leo papež. (tako naglašàne nisam nikada čuo); — vpíjejo: jap. ev. 358 ali bóg ne bó mašoval svoje izvólene, kateri noč in dan k ñemu vpíjejo? škrb. 1, 148 proti nebésam na mašvané vpíjejo. — Tako i kuruški: Kres II. 478 vpíjam.

žíje: žíje: ravn. bez 102 ko je Salomon tako môlil, šine ogeñ iz neba in povžíje žgavni dar.

čuje: čújem: traun 151 o bóg, ti si moj bóg, z' svitam vred čújem jest k tebi; — čúješ: preš. 61 Lenóra, spíš al čúješ? — čúje: škriñ. 26 blógèr človèku, kateri vsak dan per mojih vrátih čúje, 143 jest spym, al moje sreç čúje, 168 kdor zgóda na ño (modrost) čúje, jo bó brez truda imèl, 338 kdor bogú vèruje, čúje na zapóvèdi, 375 za volo hčere en oče skrivaj čúje, preš. 105 komur már je próstost zláta, na svóje naj pogléde skrbno čúje; — čújejo: škriñ. 23 jest lubim te kateri mene lúbio, inu kateri zjutraj per meni čújejo, me bódo našli, 337 kateri per ñemu čújejo, bodo žegèñ našli, pok. 1, 67 vednu čújejo inu mólio.

hruje: hrúje: Gregorčić 72 nebo mu prošne te ne čuje; vihar strašán čez drn in strn grme prihruje, ledèno zrne v setve vsuje oblak temán. (Naglašena slovka nije obilježena, ali ju stih označuje).

kljuje: klúje: preš. 36 kdo vé kreguļa odgnati ki klúje srcé? — klújejo: ravn. obc. 63 oče popravijo plót. Kure in gosi se skoz ú múzajo, seme izprgajo, mladi sádež iz klújejo.

kuje: kúje: preš. 63 pôdkev iskre kúje; — kújejo: škriñ. 199 dela z'temi, kateri zlatú inu srebrú kújejo (grješkom: kújejo). — Tako i koruski: Kres II. 478 kújam.

ruje; rúje: preš. 58 Lenóra vrže se na tlá, lasé si črne rúje, 100 v kíngah ñih je tólkañ lúlke ptúje med lépo čisto slávšno zasejáne, de je nobèn purist več ne izrúje.

snuje: snúje: škriñ. 53 kateri rãzprtje snúje boje lúbi, 259 várùj se pred hudodelnikam, za kaj on hudobío snúje, 320 grěšni človek priátle zdráži, tudi med myrnimi sovráztvu nasnúje.

suje fundere: sùje: ravn. bez. 157 vovnen grm obrodí tak sád kakor laški oréhi, kateri se kadar dozori rãzpóci in bélo vovno izsúje, preš. 171 devét krat véci množ'ca jih obsúje, škriñ. 132 prěden se per štirni vedèr rãzsúje; — sùjejo: ravn. ber. 74 duhovni zatrobijo in zidóvi mésta Jerihe se vkùp sesújejo, abc. 75 očišeno žito gré v žitnico. Vsako žito zesújejo po sebeb.

poje: pòjem: ravn. abc. 35 pridem iz šole, igram, vpijem, skačem, kramlám, žvižgam, zapòjem; — pojèš: rog 649 iz angeli stojiš, iz angeli moliš, iz angeli pojéš; — pòje: ravn. 1, 296 on vesele pesmi pòje, abc 65 kleplejo koso oče, da po vsi vasi pòje, 73 mlatíci víhajo cépce na kviško, eden za drugim ožígajo. Tù ti pòje od pòda: pika pòka pika pòk, preš. 46 pévic pòje déla vítezov junáške, 66 petélin pòje, 97 úči mène, kakó in káj uséč se Krájncam pòje, 102 ljubézen pòje pévcov tih Kaméne, 143 ki té ti pésmi pòje, 146 v grmóvji slávčik pòje, 148 ni znal molítve žláhtnič trde gláve, ko té začétik v ktéri pòje hvála se né ki máti bôžja je postála, 177 ne slíšiš kak glasno trobénta pòje? 17 mársi kdej, ki ti tvoj lúbi zapòje, v srce te zbádajo pémnice môje, 70 zapòje na glás, 189 trobénte glás zapòje; — pojém o: traun 155 spodobi se de mi tebi hvalo pojém o, škrb. 1, 198 pojém o bogó čast, preš. 27 zráven si zdravíje pojém o; — pojète: preš. u Klasju z domačega pola III. 241 kdo ste, romarji vi čudni, ki zdaj molite nevtrudni roženkranec, litanije in pojète čast Marije; — pojó: rog. 498^b pojó iz nym cantant cum eo, 578 vsi od vešéļa pojò, jap. prid. 2, 68 klošterski ljudje . . vstanejo vsako noč gori, da več ur zapóred bogú na čast pojó, ravn. 2, 27 sveto pesem pojó, ber. 5 mólijo ali pojó, preš. 51 tam vesélo tičice pojó, 77 môske dekléta

pojó, 78 rês je kar dekléta môrske pojó, 108 ki pojó Matjáze, 127 pojó Krajnic lepôto môje strúne, 154 pojó trobénate, ravn. 1, 161 iz vsih mést jima perpojó žené in deklíči naproti; — pojèjjo: traun 168 per vinu čez mene pojéjjo, 259 ptice v srèdi pečovjá pojéjjo, preš. 101 románce zdaj pojèjjo in baláde; — pòjejo. čb. 5, 56 deklíči srpe súdejjo in sladke pesmi pòjejo. — A koruski: pojãm, pojãš, pojè, pòjamo, pòjate, pojó; pòjava, pòjata. Kres II. 477 i 478 pojãm.

b) u ugarskoj slovenštini

je naglas dvostruk: u jednih je osnova ' ili ^ i " na početnoj slovcí u svih osobah, a u drugih je osnova ^ na nastavku je. Evo obrasca.

a)	1. b)	c)	2.
dájem	krijem	rjüjem	pijêm
dáješ	kriješ	rjüješ	pijêš
dáje	krije	rjüje	pijê
dájemo	krijemo	rjüjemo	pijêmo
dájete	krijete	rjüjete	pijête
dájejo	krijejo	rjüjejo	pijêjo
dájeva	kvijeva	rjüjeva	pijêva
dájeta.	krijeta.	rjüjeta.	pijêta.

Evo neke primjere iz knige:

1. s naglasom na početnoj slovcí:

bije: bîjem: mol. 147 v grejšne moje prsi se bîjem, küzm. 54 z bîjem pastéra i razeženéjo se ovcé te črejde, nagfl. 15 gda jas po stouli z šibov zbijem, tou telko znamenúje, kaj teda ednáko trbej sedeti, . . vižte, zda zbijem po stoulci, činte ka sem želo, . . ešče ednouk zbijem po stoulci; — bîješ: küzm. 206 i küz. mik. 38 ka me bîješ? — bîje: küzm. 311 tak se borim nej liki kí zrák bîje, 336 trpite, či vas što vu lice bîje, nagfl. 81 jeli jeste pred vašov hižov trnác? Té je za to, da dežd notri ne bîje na dveri vu kúno i hižo, gda po vetri ide, 92 ka za glás dáva máčka, gda se bîje? 108 kokout se rad bîje, 115 goloub nikoga s perotami ne bîje, bar. 20 v tórmti vóra bîje, 42 srcé bîje vesélo, jáko, gön. 23 boj se od vojníkov bîje, 46 ništera deca v šouli télco prebije ali presmekne, 135 stolar zgotovi dveri, obloke, na štere šporar potrebno želejzje pribíje, küzm. 22 kak da more što notri idti v hižo toga močnoga i po-

soudo negovo vnesti, či prve ne zvěže toga močnoga i teda hižo negovo razbije? nagfl. 115 učitel z bje po stolici; — bje: nagfl. jeso pojěbe, ki se z en drúgim bjejo. 26 ki se bjejo, na húdo nūcajo roké, 224 prizovějo apostole, z bjejo je; — bjo: mol. 223 zvezanoga za vūha bjo hūdi slugi; — bjeta: küzm. 450 etiva máta oblást nad vodami da je obrneta na krv i bjeta zemlo ze vsakšim vdarcom, nagfl. 108 je li ste vidili, kak se bjeta dva kokouta?

brije: brje: küzm. 313 či se ne pokrje žena, naj se obrje; — brjemo: gön. 24 z brtvov se brjemo; — brjejo: küzm. 260 naj si obrjejo glavé.

bje zεεvz: bjejo: küzm. 40 vinograda delavci sluge i siná svojga gospodára bujjejo, 264 zapriségali so se govorěči, ka ne bodou ni jeli ni pili te čas dokeč ne bujjejo Pavla (apost. 23. 12). Sa jednim j: küzm. 450 buje, 264 bujemo, itd.

čje: čjem: bar. 40 z vūhami čjem; — čje: gön. 17 rejč se čje bar. 45 boug vse vidi, on tūdi vse čje; — čjemo: nagfl. 31 z dvōma vūhoma čjemo kak z ednim, 122 z vūhami čjemo, 189 či púkšo vō strelimo, močen trejsk čjemo; — čjete: gön. 97 jeli ne čjete, apa moj, kak lepou spejva eti nikši ftiček? — čjejo: nagfl. 17 štera se tak morejo gori djāti, da se vsi tāli rejči vednom hípi čjejo, 33 kak se zovějo takši lūdje, ki drúgoga rejči ne čjejo?

daje: dajem: mol. 17, 20, 160, 203 tebi hválo dajem, bar. 36 naj tebi hvalo dajem; — dje: mol. 190 prišesne dike se nám zálog dje; — djemo: mol. 255 vso hválo i diko naj bougi djemo.

dje: djem: nagfl. 14 med zmejnov se ne nadjem, 152 semen se v pripravleno dobro zemlou posejja, vlagu vzeme v sebe i nadje se, pouči, sklica se, 158 boug toplo rosou i deždek pūstí na žédno semécece. Eto se napijé i nadje. Pravilni oblik bio bi: nadmém a mjesto ū očekuje se ou = a.

krije: krješ: mol. 39^b ki skrovna dela skrješ, — krje: nagfl. 180 či se trávník zakrije v opravu précimbno i polé nam odkrije pa žitka vretino, küzm. 313 či se ne pokrje naj se obrje, gön. 94, 104 nagfl. 135 pokrivač ga (rušt) pokrje, 186 snejg v zími gíngave nárase pokrje i proti mrazi bráni, trpl. 20 on me skrivno skrje vu šatori svojem, gön. 25 vára tatá bojtár, skrje birke, küzm. 415 lúbézen zakrije vnožino

grejhov, bar. 45 zemlou snejg zakríje; — kríjejo: küz. mik. 13 naj se odkríjejo vnuogi src mišlejña, nagfl. 134 snopje s slámov pokríjejo i s pavozinami okladéjo, 164 konouple postá- vijo v küpe i notri do zémle dobro pokríjejo, nagfl. 108 kak se skríjejo pod né perouti, gön. 104 k časi vihér nastáne i pod nébov se črni obláci začnejo törmati tak da sčasoma i sunce za- kríjejo.

muje: mûje: küzm. 196 naj li nogé mujje.

plúje: plúje: nagfl. 92 ka za glás dáva máčka, gda se bíje? Plúje, — plújo: mol. 223. s. lice poplújo s ružnimi slúnami.

šije: šije: nagfl. 135 te falate vküp poštejpa, po tom je z iglouv i konci ali svílov vküp zašíje; — šijejo: nagfl. 164 platno splajajo, zmečijo, gori zrejzejo i zašíjejo.

žije (?) mjesto žeja: žije: küzm. 171 vsaki ki pijé z ete vodé ožéja páli. Ki pa pijé z vodé štero ními jas dám, ne ožije na veke.

Osnove: báje, láje, sêje, vêje vúje imaju prosete oblike od osnova baja, laja, seja, veja, vuja, n. p. nagfl. 18 5baja, 85 laja, 90 mačka z ropom vuja, itd.

2. s naglasom na nastavku je:

gñije: gñijê: küzm. 193 či zrno pšenično ne spádne vu zemlo i zegnijé, ono samo ostáne, či pa zegnijé, vnoqa sáda prinesé.

leje; lejêm: küzm. 216 i na sluge moje i na službenice moje vu dnévi oni vö vlejém od díha mojega i proroküvali bodo, trpl. 34 s toga gda se spomeném vö vlejém sam vu sebi dúšo mojo, 115 vö vlejém pred ními prošño mojo; — lejê: nagfl. 166 travnici so na vékše ravnice (dnike), štere prouti sprotolejtji voda oblejé, 175 vu velkom deždouvji na teliko narasté voda, da prejk gráb stoupi vu povoudni i ravnice oblejé i rodne včini, 151 k časi se eden kmičen oblak zavrže šteri se prejk vlečé po pün-gredi i dobro ga polejé, küzm. 156 ete pehár je nouvi zákon vu mojoj krvi, štera se za vas vnouge vö vlejé na odpúšćáne grej- hov, 196 po tom vlejé (küz. mik. 35 vlijé) vodou vu mujváo- nico, trpl. 81 molítev nevoláka, gda se túži i molbo svojo pred gcspodnom vö vlejé, nagfl. 188 z oblákov vlejé se dežd, küzm. 15 niti ne vlejvajo nouvo víno vu stáro posoudo, nači se rasprá- šijo te stare posoude i vino se vö vlijé i posoude se pogübijo,

65 víno se vö vlijé, gön. 52 žédna zemla želno pijé tíhi dežďek ; tíhi dežďek pa vu náras vlejé žítek, otávi od tráha práženo zemlou i žirovnost vlejé v ňou, trpl. 54 da me ne zalejé válovje voud, nagfl. 109 jeli ste že skúsili tou, ka či kokouš vu vodou spádne, zalejé se? ka štímate, za kaj se zalejé? Ka pa či gous vu vodou vržemo, je li se túdi zalejé? — lejêj o: gön. 106 skuze radosti rodníce z mílim tráhom obsijáne z đundom ob'ejéjo ňe lice v svetli kaplaj razsipáne, trpl. 46 razlejéjo se kak voda štera tá tečé, nagfl. 188 dežď napuni potoke i vu povoudni se razlejéjo po ravnicaj, 36 ka za glás dá voda, gda je vu vrejlo mást vlejéjo? 173 ka se skáže, gdare na nepogašeno vápno vodou vlejéjo? gön. 20 zvonouvje svéte míslí vlejéjo vu prsi ti verni. — Ľpak ilije: mol. 199. ono se vse kak ti potop razlíje.

pije: pijém: küzm. 55 oča, či ne more ete pehár prejdti od méne nego či ga pijém, bojdi vola tvoja, 84 te pehár, šteroga jas piém, bodte pili, 144 opasani slúži mi, dokeč jejm i piém, trpl. 40 jeli jejm merou jüncov ali pijém krv kozlouv? — pijê: küzm. 20 prišao je sin človeči, jéj i pijé, 65 ka je tou, ka s publikánušmi i z grejšniki jej i pijé? 113 nišče ki stáro (víno) pié, ščé preci nouvo, 171 vsaki ki pijé z ete vodé ožéja páli. Ki pa pijé z vodé štero ňemi jas dám, ne ožije na veke, 179 ki jej tejlo moje i pijé mojo krv, má žítek vekivečni, 315 ki jej i pijé nevrejdno, sám sebi soudbo jej i pijé, küzm. mik. 60 kí jej moje tejlo i pijé mojo krv vu meni ostáne, 107 jej pa on i pijé s piánci, nagfl. ne jej ni ne pijé, 102 sirmak moje mlejko pijé, 163 kí ňou (palinko) nemertüčlivo pijé, dúšo i tejlo si pokvarí, 158 eto (seménčece) se napijé i nadúje, 186 rosé eden tál gori spijé náras i s tejm se hráni; — pijêmo: nagfl. 34 gda smo žédni, z vústami pijêmo; — pijête: küzm. 113 za kaj s publikánušmi i grejšnikmi jejte i piéte? — pijêjo: mol. 234 kí te pijêjo, žéjajo, küzm. 113 tvoji (vučenicke) jejjo i piéjo, nagfl. 83 od ked pijêjo lüdjé vodou? 129 indri igrajo, pléšejo, jejjo, pijêjo. — Ali i pije: mol. 128, küz. 314.

s meje: smejem: prijatel 1876, 1, 8 jas se zdaj sam s me hém na svojoj neprilíčnosti; — smeješ: trpl. 46 ali ti gospodne se smeješ ž ňí, osmeješ vse pogane, nag. vog. 79 te nevetsz, tí se smeješ; — smeje: trpl. 29 gospoud se nad ňim sme h é, nagfl. 131 ništera deca tou zélo šegou nasledúje, kaj se s stári lüdi smeje i né ošpotáva, prijatel 1876, 1, 7 v časi kak sam vido ka se sme h é, sam pa dobro volou dobo, küzm. 147 ár se

dá poganom i ošpota se i osmejé se i oplúne se, trpl. 3 te bívajouči vu nebi je osmejé; — smejête: küzm. 115 jaj vám, kí se zdaj smijéte; — smejêjo: bar. 39 krouto se smejéjo trpl. 55 naj se osmejêjo i na špot spadnejo.

vije: vijê: mol. 191 nikaj s tehom ne boš nesao zviin gvanta, v šteroga se tejló tvoje povijé.

c) u kajkavštini

ostaje akcenat na početnoj slovcí. Rijetko prelazi na prijedlog i na nastavak *je*.

bije: bíješ i bíješ: gašp. 1, 85 ah, zakaj me bíješ? — bíje: krist. blag. 84 da si spomenek ov s tém boľe vu glávu za bíje, na prvo stavil si je, kak ti da bi dušu svoju vu rukah okolo ponášal.

bluje: blúje: krist. blag. 163 ne zdržava se od mrzkéh i sramnéh réčih, blúje odurnošalna govorêna iz vùsth svojéh; — blújete: math. 2, 3, 115 kúnete, bláznite i špotlive réči blújete.

brije: bríju: gašp. 1, 650 na kojem bríju se lási.

čteje legere: čtêjem: kemp. 208 kaj god zvan néga čtêjem ali čújem, ne veselí mē popúnoma; — čtêješ: math. 2, 2, 5 vu pravdi kaj je napisano, kak čtêješ? 2, 2, 16 kaj stoji vu zapovedi napisano, kak ti čtêješ? — čtêje: gašp. 1, 436 kaj onda se je pripetilo i vezda čtêje se i veruje, 1, 918 zadobil je vse ove milošče bogatuš on, od kojega čtêje se in revel. s. Birgittae, math. 2, 2, 29 vse ne rízmete kaj se vu evangeliumeh čtêje, 2, 3, 160 ova pripovest za vsakoga koi nu čtêje je razumljiva, 2, 3, 224 gdo ne bi se vu srdcu svojem genul, kada ovu čudnovitu pripovest čtêje? krist. blag. 550 to isto čtêje se od Heliogabaluša, 151 to isto čtêje se od Zakeuša, 296 da mu saki dan na čelu čtêje gréhotu négovu; — čtêjemo: gašp. 1, 570 vučini, o Agata, da koji goder tvoj žitek čtêjemo, tvoje postanemo kréposti nasledniki, math. 1, 1, 152 kak je lepo ovo, kaj mi ovde od našega Ježuša čujemo i čtêjemo, 1, 1, 163 o kak lepo je vse ono kaj mi ovde od ovoga človeka čtêjemo i čujemo, 2, 2, 7 koji takova čtêjemo ali čteti čujemo, 2, 2, 13 vse ono čtêjemo i čujemo kaj so vučeniki videli i čuli, 2, 3, 99 mi vsi koji ovo čtêjemo ali čteti čujemo, najdemo zrok spodobna vučiniti premišľavaña, krist. blag. 196 to nigde ne čtêjemo; — čtêjete: math. 2, 2, 196 ov evangelium sami čtêjete; — čtêju: math. 2, 2, 47 danas pred oči naše postávja se jeden

evangelium, kojega zâvjetek za vse ludi koji ga čtėj u ali čteti čuju, tak pun navuka je i hasnovit.

čuje: čujem i čujem: gašp. 1, 558 odpre se levo vuho, na koje nikaj ne čujem, kov. kemp. 185 koja god ljubim, od tēh rad govorim i čujem, 196 ako prem teško čujem, vendar grēhe moje budem káral, 208 kaj god zvan ňego čtėjem ali čujem, ne veselí me, math. 2, 3, 162 kaj ja čujem od tebe? krist. blag. 234. O! čujem ja reči onoga; — čuješ: petr. 154 veter gde hoče onde púše i glása ňegòva čuješ, ali ne véš od kud ide kam li ide, kov. kemp. 210 ako prem nerad čuješ, stégni se vendar; — čuje: petr. 76 kotera gode čuje, govoril je búde, math. 2, 3, 224 gdo ne bi se vu srdcu genul, kada ovu pripovest čuje povédati, krist. blag. 246 oko se nigdàr dosta ne nagleda i vùho dosta ne načuje, gašp. 1, 735 k zdencu koráči i glas počuje: Ivan od boga, križ tvoj bude vu granáte, 1, 872 čisto na obodve vùha glùh, nēm i slép stanovit človek po zágovoru vùči-ńenom k svetomu Benediktu, kak na breg Cassinski bi bil došel, taki počuje, pregléda i pregovori, 1, 397 taki za zgovorjenimi rečmi bučańe pogubļenoga maršeta začuje, 1, 457 kada to začuje cesarica, sveto nakaneńe razmetati dokonča, 1, 901 bol Mariu obide, kada na križ najljubļenešega niti krivoga niti dužnoga sina svojega kak ti naj goršega tolvaja prikavati začuje, 1, 917 s. Janoš evangelista jen krat zapázi i začuje Kristuša z najslajšum materjum svojúm govoréčega; — čujemo: vidi sprijeda pod čteje: čtėjemo, krist. blag. 198 čudimo se mi kada čujemo da.; — čujete: petr. 107 kraļi jesu hoteli čuti, kotéra vi čujete, te nesu čuli, math. 1, 1, 75 čistete vi pùte, kada čujete, da vaš herceg k vam doháda, 2, 2, 5 kraļi jesu hoteli čuti koja vi čujete ter nesu čuli; — čuju: petr. 5 gluhi čuju, mrtvi gori stáju, 85 ovce glas ňegòv čuju, math. 2, 2, 47 koji čtēju ali čteti čuju (a mat. 256 čujé).

daje: dájem: petr. 56 ná to jesem došel na ov svét, da sve-dočtvo dájem právice, 83 mir vam ostavljam, mira mojega vam dájem né kak ov svét dáje, já vam dájem, 104 hvalu ti dájem, kaj něsem kak su drúgi ľudi, 144 hvalu dájem tebe, otec, gašp. 1, 573 ňemu samomu slúžim i áldove dájem, 1, 633 jákost tebi dájem, 1, 746 vsu oblast tebi dájem, kov. kemp. 172 bi-strēju razumnost malehñem dájem, neg se more od človeka vu-čiti, 192 hvalu ti dájem, da ňesi prostil hudobam mojem, 253 hvalu ti dájem, stvoritel, 256 kada milošću pobožnosti dájem

zahváli se bogu tvojému, math. 1, 1, 239 budi s tém zadovoljen kaj tebi dájem; — dáješ: gašp. 1, 316 priliku dáješ, da vu greh opádaju, kov. kemp. 228 žitek svetu dáješ, 234 vnóge im radosti proti vsakojačkem protivčínám dáješ, 242 kaj god zvan tebe dáješ, nikaj ne máram, 258 kotérem dáješ sê za jesti i vživati; — dáje: petr. poleg one regule živem koteru apoštol vsem biškupom da a je, 25 vsaki človek náj prvle dobro vino dáje, 73 dober pastir dušu svoju dáje za ovce svoje, gašp. 1, 525 bog več dáje nego obéče, a svet čalarni vnogo obéče a malo dáje, kov. kemp. 186 čútiš da tí se žela vekivečnoga bláženstva od zgora dáje, 208 kaj god zvan néga čtêjem ali čújem, ne veseli me popúnoma, niti slást ne dáje, mat. 154 zrok dáje s. Bonaventura, 160 takvem odgovor srdita dáje, mulih ap. 3 rasti vu znañu skrovnostih oneh, koje cirkva na prvo dáje, 167 koju peldu na prvo dáje P. Heimbach, 283 nemu sam Kristuš dáje svoju oblast, 201 itd. Jednako preštímava kaj bog dáje kaj bog vzimlje; 203, 213, 216, 221, 228, 249, itd. krist. blag. 26 ovo nam dáje priliku, 28 dáje im dobra svéta, 106 peldu svétosti nam dáje, itd.; — da jè: krist. 247 duši našoj svedočanstvo da jè, da smo détca négova; — dáju: mulih ap. 398 vezda ne dáju se takve pokore, 501 drugem zlu peldu dáju, kov. kemp. 177 koja žítka pobólšane i zažgánost srdca dáju, math. 2, 3, 35 vsa ova na pamet donášaña dáju nam kruto hasnovitu priliku pre-mišlavaña; — da jû: petr. 220 popevka kûm se desetere zapovedi bôžje tomače i na znañe da jû, 237^b koteremi se vnógi návuki vu sveteh evangeliomeh zaprti tomače i na razum da jû, 290^b ki svojem ovcam duhovném na znañe da jû, mul. op. 404 k tomu da jû se nekoje oblasti. — A složena s prijedlozi postavši iterativna mijeña ' na ^, što se u kúizi ne bileži na pose: dájem: gašp. 1, 451 čast po ključeh oveh znamenovanu tebi pod ájem, krist. blag. 81 pod ájem mene négvôj svéti volji, krist. 42 pred ájem se vu ruke tvoje, krist. blag. 222 prid ájem k tomu pomeúkañe, kov. kemp. 277 tebi se zd ájem; — dáješ: mat. 160 štimaš da-ľutomu zverjú elephantu ruku pod áješ; — dáje: mat. 140 koi žitku čekanu zreľoču dod áje, 175 k ove lepote zvršenost lepoté dod áje. 524 koju krepost dod áje človeku za službu božju, gašp. 1, 412 prstem device Marie tovarušem drugem med sobum nesložnem mir i složnost vekivečnu pod áje, 418 veliku hasen pod áje tovaruštvo i pajdášene z dobrimi, 420 po keh dob sam s. Pavel tuliko hvále i ľubavi nemu pod áje, krist. blag.

19 vsega sebe čalarnostjam svéta povdàje, 160 blaženi koi sebe ravnañu božanskomu p o v d à j e, 165 koi se pianšči ni p o v d à j e, petr. 290^b to je konec catechismusa detčinskoga, komu se pridàje ovde jeden opomenek pastirom, gašp. 1, 522 pridàje k ovomu alduvañu s. evangelium današni, da . . . , mulih ap. 340 spravišče III. občinsko je dokončalo, da se nikaj ne pridàje vu veruvañu nicenskom, kov. kemp. 200 milošča vse pošténe i diku verno bogu pridàje, mat. 140 koi jakost vu trudih vašeh pridàje, math. 2, 3, 116 Jezuš jošče pridàje: . . . , krist. 6 ali neje moguče, pridàje nepokojen ov človek, da bi se stalna zadovolnost nahađala, 38 sunce, pridàje k tomu, mesec, zemlja i i vsa druga téla nésù drugo kak združéne oveh prašekov, krist. blag. 23 gréhe gréhom neprestancè pridàje, kov. kemp. 185 to mi hitro na prvo dohája, kaj naturalski násladnost z a v d à j e ali od návade se dopáda, krist. blag. 104 tvoja milosrdnost mi zaúfanost z a v d à j e; 236 sebe za sina božjega van zdaje; — d à j e t e: krist. blag. 227 koji se vu one iste prilike p o v d à j e t e, 192 koji gréhe gréhom pridàjete, math. 2, 3, 25 ah vi za vas sáme ne trpíte radi, kaj budete stoprav za bližnega trpeli, kojega rajši žalostite i nemu vnòge nevoje z a v d à j e t e, krist. blag. 247 kuliku obšanost z a v d à j e t e negvòmu srdeu; — d à j u: math. 2, 3, 147 po svojeh čineh i rečéh iz d à j u se, kojega i kakvoga dúha jesu sini, 2, 3, 148 ravno po tom sebe kakti hmàne lùdi iz d à j u, kov. kemp. 172 réči moje vsakojačku z a v d à j u radost.

Osnova deje dolazi samo složena s prijedlogom *na* u značeñu sperare, exspectare te ima naglas ili na *de* ili na prijedlogu: n a d è j e ili n á d e j e: petr. 269^b o da bi se gušče krat od toga spomínala gospoda i plemeniti lùdi toga sveta ljubiteli! n á d e j e m se, da ne bi svoje spovedi na tri ali četiri godišča odláčili, petr. 158 i ev. tirn. 145 hóče dojtí gospon onoga sluge on den, ki se ga ne n á d e j e, mulih ap. 118 ki ovoga marlivò ter stalnò nasleđuju, naj se drugoga konca ne n á d e j u. — Nu danas je običniji oblik od osnove n a d e j a n. p. krist. 85 o bože, ja se dobro n a d é j a m kada mislim da ti od početka svéta ravnal jesi.

g n í j e: g n í j e: gašp. 1, 946 trava od zime véne, od vode g n í j e; — g n í j û: zagr. 2^a 8 drage masti mogu zdržati vu bitiu mrtva tela da ne g n i ù, 2^a 200 koj zrok, da oni betežniki g n i ù na postelah?

greje: grêjemo: gašp. 1, 680 z darom negovem ogrêjemo se.

lêje: lêješ: gašp. 1, 858 od tebe čakajući da iz gorúče tvoje ljubavi plamnišča nekuliko iskrie vu mrzlo srce moje vlêješ; — lêje: gašp. 1, 635 olovo začne širom van kípeti i ovak kipúče dvadeset i pet grabantov i haharov poganinskeh opáli, oblêje i vumori, krist. anhang zur grammatik der kroatischen mundart 141 dàm tí po glavi, da tê taki krvavica polêje, vran. rob. 1, 68 voda vu potoku Elbe več krat tak velika dojde, da se dađe na suho prelêje, gašp. 1, 745 Singil potok proti návadi vodami napuñen razlêje se, 1, 841 pri oružjú stojéćem voda morska pod noge van razlêje se, 1, 72 za dokončánun večerum pripaše k sebi obrisač, vlêje vodu na medenicu da opere noge blatne apoštolov, 1, 493 na molitvu svete mučenice gusti dežd iz neba zlêje se i ves pogasi ogeñ, vran. rob. 2, 150 komaj da ogeñ plamnóm počel je goreti, nut na jen krat zlêje se takova ploha, da je ves ogeñ k času pogasila; — lêju: vran. rob. 1, 85 sùze gâ polêju, 1, 149 ovde polêju gâ suze, krist. 22 vode se razlêju i poplavê poļa vaša.

píje: píjem i pïjem: krist. blag. 133 ako ja nekuliko več jem i píjem nego mi je potreba, kaj je za to? — píje: kov. kemp. 219 koteri jê tělo moje i píe moju krv, vu meni ostaje i ja vu ñem, mat. 125 príme u ruke vračtvo i sve do kaplje popíe; — pijû: gašp. 1, 653 ljudi i živina naj nikaj ne okúšaju, niti se naj ne pasú i vode ne pijú, petr. 25 vsaki člówek najprve dobro vino dáje, te gda se opijú, onda ono ko je gorše.

pluje = plove: plúje: mat. 390 labud je takva ptica koja sada je zemelska sada vodena, jeden krat stanuje na zemle i onde páse se, jeden krat na vode plúje kakti riba; — plúju: mat. 391 nisu za nebo duše povračne, koje sada se podížu vu nebo s pokorum s. spovedi, sada plúju vu vode nečisteh telovneh požeļejn.

pluje spuere: plúju i plüju: gašp. 1, 790 čujúći razglašene ovo nekoji pobégnu, drugi Kristuša poplúju.

psuje (od psuje): psúje: krist. blag. 162 psúje, kùne, prekliña duhovne, 264 svet naj psúje, gašp. 1, 526 obšáni gâ, pošpóta gâ, opsúje ga.

seje: sêjem: petr. i ev. tirn. 126 znal si da žeñem gde ne sêjem; sêje: mat. 257 žitek koi se posêje ne rodi, nego žitek poséjan. — sêjete: mat. 254 réči nedostojne pri poslu vašem mešate, vpletate, sêjete. — sêju: petr. 111 gledajte ptice nebeske, da ne sêju niti žeñu, ev. tirn. 99 glédete na ptice nebeske, dà ne sêju niti ne žeñu.

s meje: sméje (reče: sméje nu samo tako složena s prijedlogom): gašp. 1, 315 svetúval je vsem, da od svéta ovoga čuvaju se, kateri ni drugo nego jedna norska hiža, vu kojoj jeden pláče a drugi sméje se, mat. 555 koi z greha sméje se, 1, 542 na prošnu ovu s. Blaž nasméje se, 1, 650 čujúci da Jezusa Kristuša na križu raspétoga boga Peter pripoveda nasméje se; — sméjete: mulih ap. 70 jaj vam, ki se vezda sméjete, ar se budete plakali; — sméju: mulih ap. 63 ljudi se onde sméju, gde bi se negda plakati morali.

staje samo složena s prijedlozi: stájem: kov. kemp. 260 sam vu sebi se sramújem, da tak suh i prez pohoténa srdea ostájem, 107 ako se meni sámomu ostávľam, nut nikaj sém i vsa mlahavóča, ako pak k času na me se oglédaš, sproti jak postájem i nóvim se veselém púnim, 167 ako mē ti ne pomoreš i znutra ne vpútiš, ves mlahav i raspuščen postájem, 277 tebe službenem zakonom vse dnéve žítka mojéga pristájem; — stájješ: kov. kemp. 167 ti on isti vsigdar jesi i ostájješ na vêke, 229 kuliko krat skrovnosti ove spomenek činiš i tēlo Kristuševo prímleš, tuliko púti odkupľéna tvojega posel oprávlaš i dēlnica vseh májmov Kristuševih postájješ, 210 dosta bátriv jesi kak dugo nikaj protivnosti ne zestájješ; — stáje: gašp. 1, 478 trézen budi, ar mene vré nestáje i vreme razlučávaná mojega nastáje, kov. kemp. 249 koi drugdá se ne pripravľa neg kada svétek nastáje, a s naglasom na prijedlogu: petr. 67 i ev. tirn. 63 ostani z nami, ar večer nastáje; mat. 223 razbojnik obstáje vu svoje tvrdokornosti, krist. 13 doklam ovo povoľno burkañe krvi obstáje, zagr. 2^a 52 greh naproti milošče božje ie rauno kakti iedna pavučina, vu koiu ako veter puhne, tak ie nestáie, gašp. 1, 648 nut ovo z vami ostáje Šimon vaš bratec, kov. kemp. 219 kotéri jē tēlo moje i píe moju krv, vu meni ostáje i ja vu nem, mat. 230, 275 krist. 48 koi vu nepresežnem spoznañu stalno ostáje, math. 2, 3, 38 ako se ja od vas vu tēlu razstávľam, ostáje vendar mój dúh pri vas, krist. blag. 108 vu najvekšoj pogibeli neprestrašena ostáje, gašp. 1, 668 več krat spoznávamo, da človek svet i pobožen, ako vu greh vupade, gorši od néga najti se ne more grešnik; po keh dob vu hmañici svoji vsigdar boľe i boľe ráste i zadržáva se, vse grehote postáje občina i jezerišče, krist. blag. 129 razum potemnúje i tup postáje, 1, 709 mati sina vu gradu zaprtoga vsakojačkem načinom skušávati ne prestáje, kov. kemp. 166 stari nepriatel vsem dobrem protiven ne prestáje

skušavati; krist. blag. 190 po smrtnem gréhu postàje človek nepriatel božji, prestàje biti sin božji; — stàjemo: math. 1, 1, 219 v nevolah postàjemo male vere i bojzljivi 2, 3, 133 po tom postàjemo sužni gréha, krist. blag. 66 detci spodobni postàjemo, 282 kat slaboverni postàjemo, 29 ne prestàjemo gréšiti; — stàjete: math. 2, 2, 196 vsi vsako leto čujete ov evangelium čteti se i nekoji sami takaj čtèjete ter vendar ostàjete proti sebe zbantujúčem nepomirljivi i nečutlivi, krist. blag. 172 grdeši pred bogom postàjete, gašp. 1, 891 vi grešniki ozivate mene majku milosrdnosti a ne prestàjete činiti mene mater tuge i žalosti; — stàju: petr. 5 gluhi čúju, mrtvi gore stàju (mjesto vyz-staju), kov. kemp. 199 malo kotéri sebi sámem trse se zvršeno vumrèti niti popúnoma iz sebe káne izíti, za to vu sebi zapleteni ostàju, mat. 562 dobra tak ostàju nenajemna, gašp. 1, 668 zapeľiva, da zmed vseh grešnikov vekši i odurneši postàju, 1, 762 s kojum dotikaju se betežniki i tak zdravi postàju, kov. kemp. 206 odebràneh lastovit dár je milošča ili ľubav, kojum nakínčeni vrèdni postàju žitka vekivečnóga, mat. 1, 227 koji obilni z vsem dobrom postàju, 244 mahniti postàju, krist. blag. 295 zvrhu nih fantiti se ne prestàjû, zagr. 2^a 33 sada opatice se stàju (= vstaju), 196 vu pravdenom skrúšeñu se z estàju skupa vu svétom kušcu bog i pokájana dúša. — stàjeju: krist. blag. 115 zločinstva nekaštigana ostàjeju, 119 ako prem pregréške ľudih otajne ostàjeju poglavàrom, ne ostàjeju véndar otajne oku svéta sùdca, 59 koja aldov smrti postàjeju.

šije: šije i šlje: gašp. 1, 709 junak Kristušev pobere falátce razdrapane svite, poleg mogućnosti skupa zešije i telo oblèče svoje.

štuje (od čtjuje): štûje: gašp. 1, 410 ovem naćinom vu Marii poštûje se divojaćtvo, 1, 462 ovak pobožne sebi službenike višni gospodin bog poštûje, (a na prijedlogu naglas: 1, 750 poštuje); — štûju: gašp. 1, 442 ñega ľube i poštûju.

uje dolazi samo složena s prijedlozi: ûje i ùje: gašp. 1, 734 na kojega pogled z milosrdnostjúm geñen Ivan cepeliše zezúje svoje i detetu prikáže.

znaje dolazi do 3. plur. samo složena s prijedlozi: znajem: krist. blag. 104 spoznajem gréhe moje, 123 ja nikaj nadmenom ne spoznajem, 250 ja sem pastir dobri i spoznajem ovce moje; — znaješ: krist. blag. 80 srèće na ovém svétu vu

ničem ne spoznàješ. — znàje: krist. 63 bog spoznàje vse vsigdar moguče stvári koje je stvoril, 75 po kéh dób se previdnost božánska i na slobodne ľudih čine pretèže ter tak bog od ovéh dobro i zlo spoznàje, tak se nikaj pripetce dogoditi ne more, krist. blag. 121 ne spoznàje da mù se z onum mérum méri s kojum on méril je, 187 ne bude imel boga za otea koji ne spoznàje cirkvu za mater; — znàjemo: krist. 84 na kuliko spoznàjemo, da nam dobro ide, jesmo pokojni i zadovolni; — znàjete: math 11, 35 velika za vas sreča, koji Jezusa Kristusa spoznàjete; — znàju: petr. 54 znàju ovi kotera sam ja govoril, 85 ovce za nim hode, ar znàju glas negov.

žije: žijem: kov. kemp. 257 gdo mî dá, gospodine, da te nájdem samoga i odprem tí vse srdce moje i vžíem tē se kak želē dúša moia? — žiješ: kov. kemp. 194 včínim da se s trúdiv zabiš i nutrnega pokoja vžieš; — žijēš: 64 ako nikaj drugo, neg dobrovolnost božánsku i bližnega korist kaniš i iščeš, nutrine se slobode vžieš; — žije: kov. kemp. 147 koi ne žele ľudem se dopadati niti se ne plaši nedopadati, velikoga se míra vžie.

b) Osnove koje imaju pred nastavkom *je* *dvije* slovke ili više ih.

aa) Osnove na *č* ispred nastavka *je*

α) u *kraňštini*.

U općoj su porabi samo dvije osnove: plēsneje mucescere i čbtēje. Ova izgubivši poluglasno mijena *č* pred *t* na *š* te je pred nastavkom *je* jednoslovčana i s toga već sprijeda napomenuta. U plesneje ima 'na početnoj slovcu u svih osobah: plēsnejem, plēsneješ, plēsneje; plēsnejemo, plēsnejete, plēsnejo i plēsnejejo; plēsnejeva, plēsnejeta, n. p. Levstik u Zvonu 1881 211: snopje oprhne ali splēsneje. Jer drugo *č* nema naglasa, mijena se u govoru na poluglasno i kako se u knizi poluglasno različito bižeži, to dolazi i kao *u* kao da infinitiv glasi plēsnovati, n. p. jap. prid. 2, 151 ti čevli, katēvi v enim kóti tvoje hiše plēsnujejo, gredó unimu vbogimu, katēvi móre bos po leđi inu snegi hoditi. — U Doleňskoj govori se jošte u mēje intelligere s ^ na me: umējem, umēješ, umēje, itd. met. 206 umém, Unterk. uméjem. Gregorčić 42 moj ptiček, jest dóbno uméjem bolest, ki vbogo srcé ti razrívá, levst. žup 88 samó ob sebi se uméje, de se je vojaku treba tudi o tej priliki zglašati županu, 187 te končnice sem se največ držal tudi jaz, ker je zeló pripravna ter človek v hipci uméje,

da je to kakšen davek, Gregorčič 92 ta črni plašč vam je v zaméh, a ga uméjete?

U *Goričkoi* se malo ne svi glagoli, kojim se infinitivu osnova završuje na *ě*, govore s presentnim nastavkom je: umrêjem, umrêješ, vrêjem, vrêješ, živêjem, živêješ, itd. U slovenskom Glasniku god. 1865 pag. 350 piše neki A. Z. ovako: Ob bregovih počasne Ipave in drugej po Slovenskem imajo glagoli s končnico *éti* v sedajnem času končnico *ím, íš, í* itd. ali *em, eš* itd. n. pr. letéti: letím, letíš, letí, itd., želéti: želím, želiš, želi, itd., vreti: vrem, vreš, vre, itd. Tukaj pa ob bregovih dereče gornje Soče imajo isti glagoli v sedajnem času malo da ne vsi končnico *éjem, éješ, éje* itd., n. pr. letéti: letéjem, letéješ, letéje, letéjeva, letéjeta, letéjemo, letéjete, letéjo; želéti: želéjem, želéješ, itd., vréti: vréjem, vréješ, itd., slabéti: slabéjem, slabéješ, itd.; hitéti: hitéjem, hitéješ, itd.; bogatéti: bogatéjem, bogatéješ, itd.; umréti: umréjem, umréješ, itd.; živéti: živéjem, živéješ itd. (kakor sploh navadni štéjem, štéješ, štéje itd.). Končnica *ím, íš, í* itd. se redkoma sliši, pa skoraj samo iz tistih ust, ktera znajo brati. Vendar rekajo sploh sedéti: sedím, sediš itd. pa ne sedéjem, sedéješ itd. Ako bi se hotel kdo z lestnimi ušesi prepričati, se li res čujejo končnice *éjem, éješ, éje* itd., pride naj poslušat prosto ljudstvo v *Bovec, Črez-Sočo, Log, Žago, Srpenico, Trnovo*, tudi v *Kobarid*. — Iz istih krajeva poimence iz sela *Krna* u Tuminskoj prof. Erjavec pod naslovom: ‚iz potne torbe‘ u letopisu matice slovenske za god. 1879 i 1880 navodi ove glagole: *bŭtéti, bŭtéjem* glimmen (1879, 135): v oglénici *butéje*. Tolminsko; — *dŭhtéti, dŭhtéjem*, močno sôpsti: pes *dehtéje*. Krn. *gomléti, gomléjem, izgomléti*. „Da bi ti ušesa izgomléla!“ govori mati otroku, ako je ne će slušati; — *gomoléti, gomoléjem* flackeru: plamen *gomoléje*, Krn. — *lehnéti, lehnéjem*, leichter werden. Krn. — *močnéti, močnéjem*, stärker werden. Krn. — *obudovéti, obudovéjem*, wittver werden; — *prehudéti, prehudéjem* durchfaulen; *zmehnéti, zmehnéjem* weich werden.

b) u ugarskoj slovenštini

na koliko ja znam, toga oblika više nema do 3. plurala u onih osnova na *ě* koje to *ě* ne izmjeňuju glasom *i*. O tom biće govor kašne.

c) u kajkavštini

potpuni oblik *ěje* živi amo tamo jošte u osnovi *želeje* cupere: *želējem*, *želēješ*, *želēje*, *želējemo*, *želējete*, *želēju*, pa tako dolazi kad što i u knizi bez oznake naglašene slovke, ali kadkad dolazi *e* ispred *je* obilježeno, n. p. *želējem*: gašp. 1, 674 i ja ovdi zdravje téla mojega zadobiti *želējem*; — *želējes*: gašp. 1, 573 spoznavam da ti *želēješ* z menum šaliti, 1, 631 za kaj tak mene *želēješ* prekaniti, da zaručenoga kániš ostaviti? — *želēje*: gašp. 1, 264 vsakoga koteri pred kipom milosrdnosti *želēje* vas prekániti, suze naj taki vsehnu, 1, 708 mati glas ov čujúca za ním odpravi se, da ondi, koga tuliko *želēje*, videla bude. — U potpunom obliku ali veoma rijetko dolazi i osnova uměje, obično složena s prijedlogom *raz* i s naglasom na ním: *rázmejem*. Čita se i u knizi ali bez oznake naglašene slovke, n. p. gašp. 3, 743 ne pristoi se tebi taki smrtjum ľudem groziti se prvo nego istinu razmeješ. — Inače dolazi 3. plur. na *eju* u onih osnova na *ě*, koje to *ě* ne izmjeňuju glasom *i*. Nu o tom kašúe.

bb) Osnove na *u* ispred nastavka *je*.

To su one osnove koje se u infinitivu završuju nastavkom *ova*.

α) u krañštini

ima *u* ispred nastavka *je* potisnuti naglas i to *^* u omašnoj većini osnova, pače mogu se i sve ovako naglašivati.

αα) *^* na *u* ispred nastavka *je*:

darŭjem	darŭjemo	darŭjeva
darŭjes	darŭjete	darŭjeta
darŭje	darŭjejo	darŭjeta.
	(darŭjo)	

anu: *anŭje*: ravn. 1, 123 gospod tvoj bog je gospod svih gospodov, velik bog, mogoćen in strašen, ktiri se ne *anŭje* lic in se ne dá podkupiti.

boju: *bojŭje*: preš. 171 Črtomir bojŭje se nar mlájši med junáki; — *bojŭjejo*: traun 321 kadar jih nagovorím, se ony po krivim čez mene bojŭjejo; — *bojŭjeta*: met. zdé se (gád in. bělouška) hudo bojŭjeta.

cagu: *cagŭje*: traun 267 nŭh duša od hudiga *cagŭje*; — *cagŭjejo*: rog. 501 v tēm vbóštvu godrnájo, v šouráštve *cagŭjejo*.

daru: *darŭješ*: jap. prid. 1, 123 kólikur več meni pokóre *darŭješ*, tóliku bōl spoznam nevarnost; — *darŭje*: rog. 487

gdúr Mario kól offrúje bogú, bug tega darúje s tèm karkoli požély, 621 čast iz katéro tè zadéte pognada inu darúje, škriñ. 345 kdor od krivičniga blága darúje, tiga óffer je nečist, 346 kdór postavo držy, veliku óffrov darúje, ravn. ber. 15 Abel̄ mu darúje prve mladiče svoje čéde, 193 vsaka stvar ti hvalo vso darúje; — darûjejo: škriñ. 357 vsaku ozdravílu je od bogá inu krajli za to istu darújejo.

domišl̄u: domišl̄újejo: škriñ. 17 tát skrivaj pride kadar si ludjé nar majn domišl̄újejo, pok. 1, 85 néga ny po pólnim zapustil kakar si ony domišl̄újejo.

dopovedu: dopovedúje: traun. 41 en dan dopovèdúje timu drugimu inu ena nóč drugo vučy, 193 prérok dopovèdúje, kakú veliku gnad je bog izraelskimu ludstvu sturil.

dovoľu: dovoľúje: levst. žup. 68 zategadél jim zakon dovoľúje da morejo voliti in biti izvòleni, 120 káke nakláde je bilo treba navréči na davke, kakor dovoľúje ministerski ukaz.

francozu: francozúje: preš. 99 sej vémo de turčúje Srp, de Rusi tatárijo, Polák de francozúje.

glasu: glasúje: levst. žup. 15 glasúje se navadno vstavši in obsedéšvi.

gospodu: gospodúješ: škriñ. 188 ti z velikim zanášañam čez nas gospodúješ, traun 224 ti gospodúješ čez divjañe tiga morjá; — gospodúje: rog. 187 en pokórni člòvik govórit zamóre od premágaña kir en taki čez te hudyče gospodúje, 188 skuzi tu gospodúje čez satana, škriñ. 51 katéri sam čez se gospodúje, 67 bogatín gospodúje čez vbóge, 123 v časi gospodúje človek čez človeka k svoji škódi, 190 kóliku lepši je tá katéri čez le tē gospodúje, 355 jézik vednu čez tē rečy gospodúje, traun 143 bog čez vse pokrájne tiga svèjtá gospodúje; — gospodújete: škriñ. 167 nastavite vušesa, katéri čez množice gospodújete; — gospodújejo: rog. 187 ony čez te budyče gospodújejo, pok. 3, 42 mogočni radi čez druge gosodújejo.

gostu: gostúje: preš. 45 Turjáčan spét gostúje Rozamundine snubáče.

hudu: hudúje: traun. 130 David se hudúje čez Savla.

imenu: imenújem: pok. 1, 11 tebe ne imenújem očeta, ampak gospoda, met. 218 se imenújem; — imenúješ: met. 218 se imenúješ, — imenúje: rog. 38 Marjeta ali Marina je use enu, kir Marína po grkskim jeziku, Margarita po latouskim,

Marjéta pak cranskim se imenúje, 104 Anna telkain kakòr gratia gnada se imenúje, 513 America se od nas ta nóvi svejt imenúje, 578 Magdalena imenúje se ta ú Jezusa ner zalubléniši, 628 za kaj néga eniga trylejtiga otroka imenúje? škriñ. XXXVIII s. Auguštín jih bukve kristianske modrósti imenúje, 156 on se božjiga syna imenúje, 296 kaj je teži kakòr svinèc? inu tó kakú se drugáči imenúje kakòr norèc? 299 kateri persega inu imèna imenúje, ne bó popolnoma brez grèha, traun. 365 on šteje vse zvezde inu imenúje vsako z ñe imenam, ravn. ber. 168 vòda morjá vstája šest ur in pada zopet šest úr: vstaja se imenúje natók, pad utók, 189 kdor vse te dolžnosti opravla, se imenúje dober in zvèst podložen, preš. 171 ki ájdovski se grádec imenúje; — imenújemo; rog. 96 christiane se imenújemo, 542 tu en cájhen, en čudež, en miracul imenújemo, ber. 10 začétnika svetá imenújemo z vso častjó bogá; — imenújete: rog. 222 da te hudóbije, tadle inu grèjhe iz Pinedam ene kože imenujem, tu trdete samy, kir vèden te le táke imenújete; — imenújejo: rog. 34 katere (srage inu kaple) ty včéni solzè imenújejo, 291 per tem Jezusa inu Mario veden ú tem sméhu, spasu ú šaukajnu imenújejo (a 159 imenujéjo bièce pogrješno), škriñ. XXXIX Grki imenújejo tē bukve zapopádèk vseh čednost inu dolžnost, ravn. ber. 158 vse stvarí, ktere se rade v vódi rastopé in občúten slaj na jeziku storé, se imenújejo sol; — imenújeva, imenújeta: met. 218 se imenújeva, imenújeve, imenújeta, imenújetè. — Kad što dolazi pisano imènu i iménu, a to s toga, što se mislilo na supstantiv imè i imé, n. pr. škriñ. 194 imenúje.

izdelu: izdelújem: met. 126 izdelújem; — izdelúje: škriñ. 198 lončár mehko glíno tláči inu iz ñe vsako posódo izdelúje (— de — jer delam, delo), 340 kakor jil eniga lončarja v ñegovih rokah, kateriga on izdelúje; — izdelújejo: ravn. ber. 152 iz ñegóviga bóha se naredí ribja mast, s ktero usnarji usne zdelújejo.

izdihu: izdihújejo: pok. 3, 18 materam svojim rekó: kje je krúh inu vinu? kadar na trgih mèsta kakùr rañeni medle, kadar v naročji svojih mater svoje duše izdihújejo.

izglihu: izglihúje: rog 223 te grejšne kliče inu izglihúje iz Jezusam.

izkazu: izkazúješ: rog. 127 tem stárim to doužno čast izkazúješ, pok. 1, 20 zuper en list kateriga vèter odnese ska-

zúješ svojo mogočnost; — izkazúje: rog. 123 za eno majhino hvalo to ner večši hvaležnost izkazúje, 188 kadar se ta pokóršina izkazúje, 569 katerimu to človeštvu to čast izkazúje, 570 ta svejt nevarniši je kadar se perlizúje kakor pak kadar se nadléžen izkazúje, 582 perjáznosti nemu izkazúje 600 ta use tu izkazúje, škriñ. 376 on očitno izkazúje čudeže svoje modrósti, ber. 188 kdor gosposkam čast in pokóršino skazúje; — izkazújemo: rog. 130 kar za eno lubézan inu milost izkazújemo eden temu drugemu; — izkazújete: rog. 310 v hišah pred s. križam kakú se izkazújete? porodnu; — izkazújejo: rog. 94 skuzi katére samimu hudyču to čast izkazújejo, 303 tu izkazújejo ty perjazni pogóvori, ravn. ber. 179 naj podlóžni svôjo lubézin dežélinimu oblastniku skazújejo, levst. žup. 147 deželni brambovci skazújejo se samo na postáji brambovskega razpreglednega uradú.

izmišlu: izmišlúješ: preš. 72 od nè al od pomládi zmišlúješ pésmico? — izmišlúje: škriñ. 18 srce kateru to narhujši zmišlúje, preš. 69 Urška si védno izgóvore nove zmišlúje; — izmišlújejo: traun. 19 v svetih katere si zmišlújejo so samy vjetí, 92 i pok. 1, 106 golufie cel dan izmišlújejo.

izpolnú: izpolnúje: ravn. ber. 7 ravnajte se po tih postavah. Kdor ih ne spolnúje, ga bodo negovi učeníki posvarili in okrégali; — izpolnújejo: ravn. ber. 196 o zdravi uki so, k'jih stárs' otrokam dájo! ktér' jih spolnújejo, živleñe srečno imájo.

izprašu: izprašújete: rog 32 kaj tu sprašújete? — izprašújejo: rog. 283 šè ni tu déjte rojénu, užè ty stariši zbira jo tu imè tajstimu, užè se sprašújejo, 418 sprašújejo se očaki, za kaj s. m. cèrku obhaja ta danas(ú)i gud, levst. žup. 98 kadar se ľudjé uradno izprašújejo o državnih pripadkih.

izpregledu: izpregledúje: škriñ. 376 on spregledúje brézèn inu človekovu srce.

izpremeñu: izpremeñúje: rog. 496^b ta módrí člòvik u tè oblásti se na spremenúje, 554 Maria spremenúje grejšnike k angelam.

izpremišlu: izpremišlújem: rog. 103 tega če spremišlújemo, vidimo de . . ; — izpremišlújejo: rog. 303 včényki, kaj skuzi ta pogóvar hotel je bug V. M. oznánit inu pokazat, premišlújejo.

izpriču: izpričúje: rog. 174 tu spričúje s. pismu, 220 tu kar govuril je od zgoraj, trde inu spričúje uni, od kateriga

piše Caesarius, 265 de tu morje je ena nucna réč, spričúje nam Plinius, škriñ. 321 jezik kateri spričúje smrt pernese; — izpričújejo: rog. 11 jelen kir ustrlen in rajnen se od tega louca zamërka, zdajci uzdigne se na gorre inu hribe, ysče tu zeliše dictamnum ali ta dóuje poláj: tega kir se najè, iz tèm ozdrávi te žláke inu scéli te rane, kakòr právjo ty naturalisti, spričújejo ty louci inu potrjúje praxis quotidiana ali usagdajna skušna, 93 kakor spričújejo ty náuki, 524 kažéjo inu spričújejo le tò negóvi veliki čudéži, 552 kakòr spričújejo bug, angeli inu hudyči; — izpričújeta: rog. 28 kakor piše Moyses inu spričújeta Caleb inu Josue, preš. 108 nam spričújeta pisárja Luzijáde, Don Quixóta, kakošne Parnása póta.

izrezu: izrezúje: škriñ. 191 lešni dělavèc.. kar lesá čez ostáne, zvestu izrezúje.

iztegu: iztegújem: traun. 190 ob času tē nadlóge yšem jest gospóda, po noči (stegújem) jest pruti nēmu moje roké, 221 gospód, cel dan vpíjem jest k tebi inu iztegújem moje roké pruti tebi, pok. 3, 118 k tebi iztegújem moje roké; — iztegúje: škriñ. 99 pruti vbógimu svoje odprte roké iztegúje.

izvolu: izvolúje: rog. 128 kadàr zbyra, stavi in izvolúje se en krajl, tedaj na try rečy se susebnu mërka.

jeñu: jeñúje: preš. 70 lej, sónce zahája, jeñúje že ráj.

kaznu: kaznúje: ravn. 1, 13 kar je hudiga črti in kaznúje bog; — kaznújejo: levst. žup. 101 kdor bi se takó molčé hotel spláziti mimo zakona, kaznújejo ga za obrtóvnega prestópnika.

konču: končúje: rog. 323 kir tu zdravje na pomankúje inu leben se na končúje.

kraļu: kraľújem: met. 123 i 209 kraľújem; — kraľúje: škriñ. 95 skuzi tri rečy se zemli nepokoj gody: skuzi hlapca kadar kralúje, skuzi nórca kadàr od jedy sit postáne, skuzi zúprno ženó, 97 kjer pijánost kraľlúje, ny nič zamolčániga, 114 krajl čez sebi podvržen svejt kraľlúje, traun 115 bog kraľlúje čez nevěrnike, 237 gospód kraľlúje, ravn. ber. 193 tvoj blagodar kraľlúje, preš. 73 ko príde tje do gróbov, kjer scer kraľlúje mír, zaslíši med mrlíči gospód glasèn prepír, 129 po mórji kraľlúje mír; — kraľlújejo: škriñ. 24 skuzi mene krajli kraľlújejo, 199 kateri tvoje ludstvu sovrázio inu čez to istu kraľlújejo, so prevzētni, pok. 3, 39 kateri vžę s tebój kraľlújejo.

kupču: kupčûjejo: traun 275 kotëri na velikih vodah kupčûjejo.

kupu: kupûjem: met. 123 kupûjem; — kupûje: rog. 221 kadar kupûje ali predaja eno ali drugo rêc.

kušu: kušûje: rog. 69 tÛ usta, katÛre je poprÛj h veliku grÛham odpyrala, sÛdaj iz teme kušûje; — kušûjejo: škriñ. 323 dokler prejÛmlejo, roke dajâvcu kušûjejo.

maliku: malikûjemo: pok. 3, 58 veliku hujši kakûr Judji molikûjemo; — malikûjejo: pok. 3, 8 Kristiani ne moli-kûjejo na takû očitno vižo kakûr nekadaj Izraelci.

mašču: maščûješ: traun 40 katÛri se za mene maštûješ; — maščûje: rog. 608 tu de daruje tÛ prijâtele, je (Socrates) potrdel, tu pak, de se nad šaurazniki maščûje, zavrgel je; — maščûjejo: traun 371 de se nad neverniki maštûjejo.

nadžu: nadžûje: pok. 1, 118 aku tebe gospud ÷ez me nadžûje, naj ñemu offer dopade (reg. 26, 19).

namešču: nameščûje: levst. žup. 145 potlej s tistim mo-žem, ki namestûje ñega, otidó.

napeļu: napeļûje: pok. 2, 16 to ni nič, re÷e on, kadar v grÛh napeļûje, 3, 112 mene sovražnik napeļûje nebeške re÷y zani÷uvati.

napihu: napihûje: rog. 372 zavol katÛriga djâl je Clau-dianus od te usem znane tyce purmana: rabie succensa tumescit od jeze se napihûje, 496 ta módri ÷lóvik ú srÛci se na napihûje, traun 19 kadar se ta hudobni napihûje, se ta vbogi topy (psl. 12, 10), pok. 1, 29 odvrnite od sebe vse, kar vas napihûje.

napovedu: napovedûje: levst. žup. 85 kadar se napo-vedûje táko zглаševâne . . .

norçu: norçûje: škriñ. 41 norÛc z grÛham norçûje.

obdaru: obdarûje: traun 256 katÛri tebe z dobrotami po tvójih želah obdarûje.

obdelu: obdelûje: škriñ. 36 i 88 katÛri svojo zemló ob-delûje, bo s kruham nasiten, 290 kdor svojo zemló obdelûje, bó veliku žita na kûp spravil, levst. žup. 86 pospešila tacim proš-nam so občinska izpri÷evâla, govoreça, da rês more to zemliš÷e reðiti petero ľudij a nad štiri krat tóliko da jih zópet ne more ter da ga obdelûje tist ÷lovek sám, kateri se zdaj prosi od vojâš÷ine.

o b i s k u: o b i s k ū j e: preš. 55 vsak dan o b i s k ū j e grob nê, 177 Črtomír osrédik o b i s k ū j e; — o b i s k ū j e t e: ravn. ber. 7 pridno o b i s k ū j e t e oponavljávní nauk in nedêjsko šólo.

o b j e m u: o b j e m ū j e: preš. 58 k ní máti skrbna perleti, jo srčno o b j e m ū j e.

o b r e z u: o b r e z ū j e: rog. 33 tréba je nê (trti) tudi, de se ona véze inu o b r e z ū j e, 34 nebeški večni oča trébe inu o b r e z ū j e svoje mladýke; — o b r e z ū j e j o: rog. 34 od teh vinskih trtnih mladýk znanu inu vejdeče je de te, kadàr se vézejo inu o b r e z ū j e j o, pusté se uklonit perpognit obrnit kamèr ta obrezuvávie hóče.

o b r t u: o b r t ū j e: levst. žup. 97 župan je dolžen ovádití vsa cega, kdor o b r t ū j e ne plačujóč dobitkovíne.

o b t e s u: o b t e s ū j e: levst. žup. 172 izobraževálnica; závod kjer se mladína učí in o b t e s ū j e ali izobráža.

o b u d u: o b u d ū j e m: met. 124 o b u d ū j e m.

o b ž a l u: o b ž a l ū j e m: pok. 1, 55 svoj grêh o b ž a l ū j e m, 1, 1:0 jest bom za volo mojiga grêha v skrbi, de use moje grêhe prav o b ž a l ū j e m, 3, 22 noč komaj dočakam, de od ludy inu skrby odlóčen nesrečèn stan, v kateriga nas je grêh postavil, o b ž a l ū j e m; — o b ž a l ū j e: pok. 1, 39 vučy de zamorejo usi grêhi odpúšeni bití, če grêšnik tē iste resničnu črti inu o b ž a l ū j e.

o d l a š u: o d l a š ū j e: preš. 69 Urška prešérna se bráni in plés o d l a š ū j e.

o d m e k u: o d m e k ū j e: Hipolit u kop. 89 s katéro (strgáčo) on na stran o d m a k ū j e te gruče.

o d p e l u: o d p e l ū j e: škriñ. 49 pravičnih pôt od hudiga o d p e l ū j e.

o d v r a č u: o d v r a č ū j e š: pok. 3, 10 jest vem, gospód, de tvoje obličje od nas za tó o d u r a č ū j e š, de bi nas k bôl gorêčim prošnám napelal.

o f r u: o f r ū j e m: škriñ. 242 nikár ne réci: kadàr nar višimu bogú o f f r ū j e m, bó moje dary gori vzêl; — o f r ū j e: rog. 431 s. maša je take móčy (čitaj moči: tiskač nije imal pismena y s' pa je ' sлагаč metao na vokal predne slovke, gdjegod ga rog. postavio nad y?) de skupi eno samo s. mašo več duš in nikar le ta sama, za katéro se bere inu o f f r ū j e ta presveti offer, so rešene iz vic inu martre, 647 na kateri (mizi) o f f r ū j e se tu pravo agne božje, itd., škriñ. 125 kateri zakláne óffre o f f r ū j e, 345 kdor od vbógih blagá o f f r ū j e, je kakor tá kateri syna pred

očetovimi očmy zakóle; — ofrûjejo, 196 od katerih se ne sme praviti: offrûjejo.

ogledu: ogledûjem: preš. 118 ak dekléta drúge ogledújem, zakríti jéze ní ti móč ľudém, 138 rad ogledújem vas, cvetéčolične ljublánske lubezníve gospodične; — ogledûje: škriñ. 15 gospod vse negove stopne ogledúje, 130 kdor oblake ogledúje, ne bo nigdár žel, traun. 87 ta hudobni tiga pravičniga ravnu ogledúje inu čez néga s svojimi zobmy škriple, 90 grešnik ogledúje tiga pravičniga inu ga yše vmoriti, preš. 105 kómur már je próstost zláta, cvetéčih déklic naj ne ogledúje, 160 ogledúje smólec obutálo; — ogledûjemo: ravn. ber. 146 če po naši zemlji ogledûjemo, zaglédamo mnoge sádeže in zeli; — ogledûjejo: škriñ. 44 gospódove ocy po vsih krajih dobre inu hude ogledújejo, 302 gospódove ocy ogledújejo vse človeške pôti, traun 136 ony moje stopíne ogledújejo.

ogreñu: ogreñûje: ravn. ber. nevošljivic si sam živlène ogrenúje.

okratu: okratûje: rog. 417 v katerem mestu mladust se na stára, žjuléjne se na okratúje.

omagu: omagûjem: traun. 96 jest omagûjem pod tvojo močno rokó, 25 póln strahú za volo tvojiga srda, gospód, omagûjem, 26 skoraj v veri na previdnost božjo omagûjem; — omagûje: rog. 323 lubezan na omagúje, 417 v katerem meste tu zdráuje nigdar na omagúje, traun. 309 moja duša omagúje od želá po tvoim izveličánu, pok. 1, 106 ne pusti moje srce v zmotnávi, za kaj zmamlenu srce omagúje, 1, 114 moj duh v meni od težav omagúje; — omagûjejo: rog. 501 v žalosti omagújejo, traun. 309 moje ocy omagújejo po spolnénu tvoje besede, ravn. ber. 145 ta krat se še le učimo to dobroto prav spoznati, kader dolga suša naše níve in travnike žge in ľudje in živina od vročine omagújejo.

omedlu: omedlûjem: traun. 350 omedlûjem za volo tvojih sovražnikov, pok. 3, 21 jest takú močnu zdihújem inu ječim, de skorej omedlûjem; — omedlûje: traun. 213 moja duša žely inu omèdlûje po hiši tiga gospoda.

opasu: traun. 282 takú bódi nemu kakor pás, s katerím se vednu opasúje.

opraviču: opravičûje: škriñ. 52 kateri hudobniga opravičúje inu kateri pravičniga obsódi, obá dva sta pred bógam gnusoba.

o š p e g u: o š p e g ū j e: škriñ. 301 nobedèn me ne o š p e g ū j e.

o z n a ŋ u: o z n a ŋ ū j e m: rog. 588 jest vam o z n a ŋ ū j e m enu veliku veselje, traun. 182 vse tvoje dela o z n a ŋ ū j e m, pok. 1, 108 jest o z n a ŋ ū j e m mojo nadlògo; — o z n a ŋ ū j e š: traun. 122 i pok. 2, 88; 3, 50 za kaj o z n a ŋ ū j e š ti moje zapòvèdi? — o z n a ŋ ū j e: rog. 15 spomnite, kaj za en velik tróšt na o z n a ŋ ū j e ta današni častiti gúđ inu praznik tega s. obyskájna Mariae divice, 519 da o z n a ŋ ū j e inu razlaga ta skrjúnušt s. križa, 547 o z n a ŋ ū j e veliko lubézan, 555 kaj se nam kaže inu o z n a ŋ ū j e? škriñ. 3 modróst o z n a ŋ ū j e zvuñaj, 376 gospod o z n a ŋ ū j e, kar je prešlu inu kar bú prišlu, 377 sonce o z n a ŋ ū j e dan, traun u predgov.: David sovražnikam ñih nesrèčo o z n a ŋ ū j e; — o z n a ŋ ū j e j o: rog. 303 tu nam o z n a ŋ ū j e j o ty èudni perkázni, 586 iz tih nar vikših hribou o z n a ŋ ū j e j o, de se je tu sonce iz ñegovimi žarki na nyh plat teh nebes obrnylu, 645 katere besede kaj nam o z n a ŋ ū j e j o? škriñ. 206 kateri mene o z n a ŋ ū j e j o, bódo večnu živleñe imeli, traun. u predgov.: psalmi o z n a ŋ ū j e j o ob velikih praznikih vesele tje èerkve, ravn. ber. 173 stvarjene reèy na glas o z n a ŋ ū j e j o bóžjo vsiga mogóènost.

pl a è u: pl a è ū j e: rog. 84 enu pravýènu inu pošténu delu se iz èastjò, darmy inu svejtlòbo pl a è ū j e, 426 dúšam kar se kól šenkúje, tu obilnu se pl a è ū j e; — pl a è ū j e j o: rog. 407 kateri svoje hlápce iz špótam pl a è ū j e j o, škriñ. 324 ony z oèitañam inu z klétujo pl a è ū j e j o, levst. žup. 77 vse to zaléga, da se pl a è ū j e j o upravítejni troški.

po è a k u: po è a k ū j e m: met. 125 po è a k ū j e m.

pod k o p u: pod k o p ū j e m: met. 121 pod k u p ū j e m; — pod k o p ū j e: preš. 171 zidòvje pod k o p ū j e, 181 vodà skále pod k o p ū j e in drevésa.

pod p i h u: pod p i h ū j e: rog. 391 h katerimu pod p i h ū j e ta trjètji èlovéški šourážnik.

pod p r i è u: pod p r i è ū j e: levst. 86 župan pod p r i è ū j e, da so rés pravi tísti lúdjé, kakeršna so ñih iména.

p o g l e d u: p o g l e d ū j e j o: rog. 587 p o g l e d à j e j o na prihod tega sonca.

p o g r e z u: p o g r e z ū j e: rog. 496^b ta módiri èlòvik ú t è žalosti se na p o g r e z ū j e.

pogublju: pogubljuje: traun. u predgov.: jest nócem nič réci, kakú v drugih psalmih z mnogimi besédami lákomnost p ogubljuje (germanizam = verdammt).

pomańku: pomańkúje: rog. 485 tu per ludèh mócnú pomankúje (a 417 pomankuje).

ponižu: ponižujem: pok. 1, 124 jest se globoku pred tebój ponižujem; — ponižuje: rog. 577 gđur se ponižuje bo povihšan, škriń. 242 edèn je, katèri ponižuje inu povikšuje, 286 edèn rèsnico právi, drugi pak se hinávsku ponižuje, pok. 1, 29 uzam ite radi gori use ponižuvane, s katèrim vas gospód ponižuje, pok. 1, 87 svarjenje grěsnika ponižuje, 1, 99 tó mene veliku ponižuje, 1, 108 108 kdor sam sebe ponižuje, bó povišan, 3, 3 kadar taku govory, se pred bogam ponižuje; — ponižujejo: pok. 3, 44 kólikur bòl se ti ponižujejo, tolíkaj bòl se níh prošne pruti nebesam uzdigujejo.

popisu: popisuje: škriń. II v VIII. postavi večna modróst sama sebe popisuje, XXVII ona jim negóvo lepoto popisuje, traun. u predgov.: kakú prijetnu nam on nebešku veselje popisuje v XXX psalmu! preš. 177 naj pévic drúg vam sréčo popisuje.

poskaku: poskakuje: škriń. 72 pravičniga oče od veselja poskakuje.

posmehu: posmehuje: škriń. 44 nespameten se posmehuje svarjénu svojiga očeta, traun 148 David se svojim sovražnikam posmehuje, ber. 27 za kaj se Sara posmehuje? rijetko posmehuje: jap. prid. 2, 312 de se vsaki réči posmehuje; — posmehujejo: traun. 47 vsi se meni posmehujejo, pok. 3, 25 ony se meni posmehujejo.

posoju: posujujem: met. 127 posojujem; — posojuje: traun. 89 on posoduje.

postaru: postaruje: rog. 324 kir ta mladust na postaruje.

posveču: posvečujem: met. 124 posvečujem; — posvečuje: pok. 2, 63 čednost kadar v srci krajljuje, usiga človeka posvečuje, 2, 68 katèra srce prenaredy, ponovy, posvečuje.

posvetu: posvetujejo: traun. 173 katèri moje življenje zálazujejo, se vkupej posvetujejo, 211 ony se čez tvoje svetnike posvètujejo.

potrebu: potrebujem: pok. 2, 30 ni zadosti majhina milost, ampak velike potrebujem, 3, 87 vupam, de boš meni do-

dejil, kar potrebujem, ravn. ber. 198 daj mi, kolikor k živleju potrebujem; — potrebuješ: škriñ. 263 kaj potrebujes? 358 ne pusti ga od sebe, dokler negove pomoči potrebuješ, traun. 29 ti mojga blagá ne potrebuješ, pok. 3, 92 ti vsiga potrebuješ, 3, 110 ti ne potrebuješ veliku tožnikov; — potrebuje: rog. 410 zlatá na potèrbuje, škriñ. 192 ona pomoči potrebuje, 271 on hudobnih ľudy ne potrebuje, 376 on nobeniga svęta ne potrebuje, pok. 1, 43 de se od takih valóv sëm těr tje gnan ne poguby, potrebuje on, de nemu tvoja milost na pómoč pride, ravn. ber. 174 Laponec družiga ne potrebuje kakor kar lahko imá; — potrebujajo: škriñ. 275 one nič ne potrebujajo, pok. 1, 39 usi potrebujajo ozdravljivo gnado izveličarja, ravn. ber. 169 ktére (sape) v sopeñe zmirej potrebujajo.

potrju: potrjuje: rog. 11 kakor potrjuje praxis quotidiana, 234 šręcen je, zvelyčan je ta katériga sręcó bug iz eno šrečno smrtjo potrjuje, 275 tu potrjuje sam ta, katéri je plus quam Salomon, levst. žup. 124 ubožnega zavóda starejšinstvo potrjuje, da je rės prejelo te novce, 4 on potrjuje ali omęta létne račune.

povišu: povišuješ: traun. 40 mene čez tę, katéri se zupër mene vzdigújejo povikšuješ; — povišuje: rog. 18 bog visoku pouzdiguje t'ga kir bogá povihšuje, 307 za tu danas (cerku) povihšuje tudi le tega (lés s. kriza), škriñ, 242 edën je, katéri ponizuje inu povikšuje, 252 kaj se povikšuje pàrst inu pepel? pok. 2, 11 ker se je v srci povišoval inu ni vedel de se povišuje, je bog nega v gręh pasti pustil; — povišujajo: rog. 49 drugi imajo titelnou za ene litaniae, drugi povihšujajo se skoraj do nebes iz štimajnam, 547 še dalej hválio in povihšujajo lubézan s. Miklauža trjie kapitani, levst. žup. 83 mej dokazila je štėti tudi več združeniñ tacih slučajeñ, ki súmño povikšujajo.

povraču: povračuje: traun. 71 gospód povračuje tēm, katéri zadosti prevzętnosti dopèrnesó; — povračujajo: traun. 93 katéri to dóbru s húdím povračujajo, mene oprávlajo, pok. 1, 122 ker dobru s húdím povračujajo.

povzdigu: povzdiguje: rog. 17 búg visoku pouzdiguje t'ga kir bogá povihšuje; — povzdigujem o: rog. 484 ú misli se čez druge štimamo, pouzdigujemo; — povzdigujete: traun. 164 za kaj se povzdigujete, vę visoke

gorre? — povzdigûjejo: rog. 587 v te nadlúgi ty reuni folki povzdigújejo veden te glavè prutje te jutravi dežéli, škriñ. 265 kadar bogat govory, vsi ñegovo do oblákov povzdigújejo.

praznu: praznúje; rog. 503 cerkou praznúje gud inu praznik danas s Catharine, 623 cèrku časty obhája inu praznúje danas nyh s. gud inu praznik; — praznújem o: rog. 163 praznújem o danas gud s, matere Clarae; — praznújejo: rog. 587 oni ta dan častitlivu praznújejo, preš. 154 zgodí se v čásih de Mahomedáni praznújejo, Budistí v dalni Kíni en dán zmed nimi vjétimi kristjáni.

prebledu: prebledúje: rog. 239, 323 i 417 kir lepóta na prebledúje.

predelu: predelúje: levst. žup. 94 treba često hoditi na ogléde kadar kóli se ali stavi káko novo poslópje ali se kaj priziđuje ali predelúje.

pregledu: pregledúješ: traun. 13 katèri srca inu ledje pregledúješ, 348 tí mene pregledúješ; — pregledúje: škriñ. 153 bog ñegovu srce v resnici pregledúje, traun 179 prerok pregledúje srečo tih hudobnih, 314 čuda pólnu je tvoje razodeñe, za to tó istu moja duša pregledúje; — pregledújejo: traun. 22 trepavnice ñegovih ocy pregledújejo človeške otroke, 301 blógèr tím, katèri ñegovu razodeñe pregledújejo.

preisku: preiskúje: ravn. 1, 70 híšnik prejskúje vréce.

prelamľu: prelamľújem: met. 124 prelamľújem.

prelomu: prelomúje: rog. 496^b ta modri člóvik ú strahu se na prelomúje.

premagu: premagúje: rog. 188 slédni katèri rójen je iz buga ta svejt premagúje, škriñ. 51 katèri męsta premagúje, pok. 1, 60 moje v grehíh ràzvajenu mesó ní več dúhu podvrženu, ampak tiga istiga use skuzi pramagúje, preš. 105 skoz té se náša pámet premagúje; — premagújejo: rog. 187 uni premágani so od hudyča, le ty pak premagújejo ta istiga.

premeñu: premeñújejo: pok. 2, 16 meñiš de se božje sodbe po našim dopadajeni premeñújejo.

premišľu: premišľújem: traun. 190 jest ga premišľújem, pok. 3, 116 premišľújem use tvoje dęla; — pre-

mišlúje: škriñ. 362 kateri svoje misli na postavo nar višiga obrne inu no premislúje; — premislújejo: traun u predgov.: psalme premislújejo z veselam mladenči, ber. 12 naj negove zapovedi premislújejo.

prenehu: prenehúje. rog. 239 kir lubézan na prenehúje.

prepovedu: prepovedúje: levst. žup. 32 vsako dejáne, kar jih zdaj bode naštvanih, pokorí in prepovedúje kazenski zakon.

preroku: prerokúje: škriñ. XL v XXXV postavi prerokúje spreobrneñe júdovskega ludstva h katóliški cerkvi, traun. 79 Jezus Kristus prerokúje Judam časno inu večno nesrečo; — prerokújejo: škriñ. 196 zlagáne rečy prerokújejo.

preskaku: preskakúje: škriñ. XVIII kakor jelen po gorrah skáče, takú on vse zadržike kakòr hribe preskakúje, 137 on skáče po gorrah inu hribe preskakúje.

prevagu: prevagúje: škriñ. 47 gospód duhóve prevagúje.

približu: približúješ: pok. 3, 10 ti se od visokiga proč obračaš in se nizkimu s tvojim usmilenam pèrbližúješ; — približúje: rog. 51 je vèjdel de se čas negove smrti pèrbližúje, 84 otroci! vy vidite, de se mvoj konèc pèrbližúje, preš. 79 že sónce zahája, se mrák pèrbližúje; — približújejo: rog. 614 kadàr pèrbližújejo se ty stářiši h koncu tega žjuléjna, takú oni skrbé, komú bi nyh otróke ú skrb dáli, traun 73 i pok. 1, 74 vkroti s kórbami inu z brzdámi čelústi tih istih, kateri se k tebi pèrbližújejo, 133 kateri se k meni pèrbližújejo, pok. 1, 106 moji pèrjátli inu moji bližni se meni na spruti pèrbližújejo.

priču: pričúje: škriñ. 79 človek kateri čez svojiga bližniga krivú pričúje, je kakòr stréla inu meč inu ojstra pušica, pok. 2, 62 to pričúje resničnu preobrneñe, 2, 69 lubežen človeku v katerim se znajde pričúje, de je on živi vud inu sin nove postave, 2, 70 druge vuke trdu srce zavrze, al tvoj vuk, o bóg, srce omečy; za kaj Jezus Kristus nam pričúje rekoč:..., 3, 68 David nam od te resnice v enim drugim psalmu pričúje, 3, 106 kakor pričúje s. Paul; — pričújejo: škriñ. 161 nezakónski otroci kadar so vprašani pričújejo od starišov hudobje, pok. 3, 34 usi časi pričújejo od tvoje dobrote.

pridelu: pridelûje: preš. 103 po tvoji vóli bom pél, kak perdelúje se krompír nar bóli.

pridigu: pridigûje: rog. 211 Bernardus pridigûje, 519 slišal je, de Andreas le več inu več Jezusa pridigûje. (Običnije: prídiguje).

priglihu: priglihûjejo: rog. 10 Mario rêčem mnokaterim pèrglihûjejo.

prilizu: prilizûje: rog. 570 ta svejt navarniši je, kadar se perlizûje, kakor pak kadàr se nadléžen izkazûje, škriñ. 21 ona popáde mladěnča, ga kúšne inu se z nesramnim obrázam perlizûje, ravn. ber. 199 kdor koga posvarí, bo od pobošániga véči hvalo prejél, kakor kdor se mu perlizûje, preš. 85 kak stréže mu, kàk perlizûje se.

prikloñu: prikloñûjejo: nar. pjes. iz moje zbirke: ľudje se perkuoñûjejo, za káj se perkuoñûjejo? (krivo mjesto priklañati).

primigu: primigûje: škriñ. 318 kateri z očmy permigûje, ta hudú misli.

pripogu (mjesto pripogiba): pripogûje: rog. 179 gdúr koli pèrpogûje se Jezusu, ta pèrklájnat ima se negovi s. materi; — pripogûjejo: rog. 181 pogláj kakú se perklájnaajo, pèrpogûjejo Marii.

priporoču: priporočûje: ravn. 194 kdor védno misli na bogá, se nemu rad perporočûje.

pripovedu: pripovedûje: škriñ. XVII nevésta perpovèdûje prihod svojiga ženina, XXIV nevésta družicam sájne pèrpovèdûje (štamp. pogrj. pèrpóvèdûje), levst. žup. 75 nihče naj si pod úho ne potiče starega svaríla, katero se nikóli preglasnó, nikóli prepogósto ne pripovedûje ľudém: z ogném se náj šalíti; — pripovedûjejo: škriñ. 386 ny li gospód sturil, da světi ľudje vse negove čudeže perpovèdûjejo?

pritrđu (mjesto pritvrju): pritrdûje: škriñ. 29 kdor z očesam pertrdûje bó žalost perprávil.

pritrgu: pritrğûjem: škriñ. 112 za kogá li dëlam inu sam sebi to dóbru pertrğûjem?

prizidu: prizidûje: levst. žup. 94 opravnikom je treba često hodíti na ogléde, kadar koli se ali stavi káko novo poslópje ali kaj prizidûje ali predelûje.

razdeļu: razdeļûje: levst. žup. 115 država vsako leto razdeļûje daríla od žrebecv in kobíl.

razdevu: razdevûjejo: škriñ. 138 polovíte nam mlade lisíce, katere vinógrade ràzdelújejo (cant. 2, 15).

razglasu (mjesto razglašu): razglašûje: rog. 514 on rëzglasúje pregrèjhe naše, 627 kakú s. pismu Saula za eniga try léjta stáriga otróka držy inu rezglasúje, kir ta véner je imel čez 60 lejt te starosti? škriñ. 43 nepotpežliv svojo noróst razglasúje, 156 on naše pregrešnu zadržáne ràzglasúje, 313 jezik súmne žene je šiba inu vse povsód razglasúje; — razglašûjejo: rog. 10 nè čast rezglasújejo po usem svejtu, škriñ. 350 i pok. 3, 64 ony tvoje velike děla razglasújejo.

razgledu: razgledûjejo: škriñ. XXXVI v svejt zalúbleri ludje imajo od braña visoke pejsmi se zdržati, dokler se duhovski ludje v skrivnostíih tē pejsmi razgledújejo.

razsveču: razsvečûje: rog. 590 ima Jezus kakòr tu sonce četvère žarke katèrih eni obrñeni so k višku, drugi pak na nizku, eni na desnu, drugi pak na levu, iz katèrimi resvečúje use na teh štirih krajeh znajdenu človestvu, 592 kir rasvejčúje tu človestvu skuzi besédo božjo.

razsvetļu: razsvetļûje: škriñ. 378 svitloba od zvezd, z katèrim gospód iz visókiga svejt razsvitlúje, je neba lepota.

razvezu: razvezûje: rog. 431 ta je tajsta, katéra vincula dissolvit razvezúje vózle.

skleju: sklejúje: škriñ. 295 kdòr norca vučy, je kakòr tá, katèri čèpine vkùp sklejúje (syrah 22, 7).

sklicu: sklicûje: levst. žup. 90 kadar se vojska sklicúje v oróžje.

skoku: skokûjejo: rog. 252 vsi hitè, tekò, gredò, skokújejo za blágam.

skopu: skopûjem: met. 124 skopújem.

skupļu: skupļûjem: met. 122 skupļújem.

spregledu gledaj izpregledu.

spriču gledaj izpriču.

sramu: sramûjem: pok. 1, 13 jest se ne sramújem odkritosrènu svojo sbabóst tebi pokazati; — sramûje: rog. 44 ta od svejtà češèni Alexander odmyka se od tēga zaničuvániga inù od useh zavrženiga Alexa inu iz tem glih stati se sdramúje, (sravni 94 zdrel, 193 zdraun, 290 zdrasla) škriñ. 192 se ne sramúje govoriti s tēm katèri duše nima, 293 zastópèn človek se sramúje pred mogóčniga obrázam, pok. 1, 13 svojglávni otrok

se sramúje, kadar od svojiga očeta tepen jóka inu veka, 1, 33 ta nekàdaj takú boga boječ krajl se zdaj ne sramúje svoj greh perkriti; — sramújejo: rog. 111 tega jagerstva na sramújejo se firšti, krajli inu cesarji, 252 kateri se sramújejo te grèjhe ú spovede povèjdat, traun u predgov.: tudi mlade žene se ne sramújejo psalme pejti, pok. 1, 28 usi moji sovražniki naj se sramújejo inu silnu prestrášio, naj se zdajci vrnejo inu sramújejo.

sreču: srečúje: levst. žup. 179 tej besédi nasproti stoji neòbeč in zasòben; priméri tudi ‚javen‘, ker se s to besedo časi v zmisli srečúje.

stanu: stanúje: rog. 644 ta hiša je ta ner bulši, ta ner šrečniši in qua deus habitat v katéri bug stanúje inu prebyva. 648 u katerih (vežah) Jezus ú s. sacramentu iz dušo inu iz tele-sam, iz kryjò inu mesam, iz bogóustvam inu človéstvam prebyva inu stanúje, škriñ. 44 v razúmniga srci modróst stanúje, levst. žup. 68 kdor stanúje v občini, ta je ali res občàn ali vñén človek; — stanújejo: rog. 146 pirausta inu salamandra ú tem ognju brez use škóde živè, rasejo, stanújejo, počivajo, škriñ. 406 kateri na gorri Seir stanújejo.

staplju: staplújem: met. 124 staplújem.

stolu: stolúje: levst. žup. 88 vsako leto se vojáci v pri-glédni shòd zbirajo, kjer stolúje nih sódni okraj.

strahu: strahúje: škriñ. 40 kómèr se šibe škóda zdy, so-vraži svojiga syna: katéri pak ñega lúbi, ta ga vèdnu strahúje.

šenku: šenkúje: rog. 426 dúšam kar se kól šenkúje, tu obilnu se plačúje.

šentu: šentújemo: rog. 41 my ú bolézni, vboštve inu v drugim takim kar trpimo, tožimo se, jókamo, kolnemo, šentújemo; — šentújete: rog. 310 iz križam šentújete, iz križam plentujete.

štrafu: štrafúje: rog. 311 še iz vehši štraffengo štraffúje te katéri ñegou s. križ na špoštújejo, 494 zamèrkal je bil, de bug iz pravične jéze štraffúje to Španjo skuzi te zamurce, traun 96 jest omagújem pod tvojo močno rokó, katéra mene štraffúje.

togotu: togotúje: preš. 58 Lenóra vrže se na tlà, lasé si črne rúje, se grozno togotúje.

tresku: treskújete: rog. 310 iz križam kolnete, iz križam treskújete.

turču: turčûje: preš. 99 sej vémo, de turčûje Srp, de Rusi tatárijo, Poľák de francozûje.

ukazu: ukazûje: levst. žup. 98 kadar se pobírajó davki, ta čas je tudi župan uradnim ljudém dólžen pomagati vselej, kadar kóli mu zakon ukazûje to pomoč, 140 politíenim okrajnim oblastvom se ukazûje paziti, da se nih občine rés tesnó držé ustanovíl tega zakona; — ukazûjejo: škriñ. 24 skuzi mene oblastníki v ukazûjejo.

ustrahu: ustrahûje: levst. žup. 76 na vsacem goríšči ogeñ ustrahûje ter delo opravla sama gasilna družba.

utvrju: utvrjûje: rog. 498 hrast adversis solidatur skuz tu zuprnu se utrjúje.

vagu: vagûje: škriñ. 63 gospód vagûje srca.

vgenu (mjesto vgiba): vgenûje: traun 153 človèk vgànûje skrivnostíi tega srcá.

vojsku: vojskûje: rog. 400 nyh firšt srčnu se vojskûje, traun 135 človèk po meni hódi, cel dan se čez mene vojskûje; — vojskûjejo: rog. 254 katéri za me se vojskûjejo, traun 80 sódi, o gospód, tē katéri meni škódujejo, vojskúj se s timi, katéri se čez me vojskûjejo.

vraču: vračûje: škriñ. 52 od hiše tega, katéri dobru s hudim vračûje, ne bó nesreča odslá; — vračûjejo: škriñ. 324 ony nému za čast inu dobróto zasramoténe vračûjejo.

vroču: vročûje: levst. žup. 13 občina ljudém ne vročûje samo svojih ukrepov, pozívov in razsódeb, ona vrhu tega vročûje tudi vse, kar tacega pride od uradov, 92 kadar se v oróžje déva samó nekóliko vojske, tedàj se vojaci sklicávajo s pozóvnimi listi, katere jim vročûje župan.

vseku: vsekûje: škriñ. 96 katéri se močnu vsekûje, ta kry vùn iztláci.

vtiku: vtikûje: škriñ. 82 katéri se v krèg eniga drúgiga vtikûje je kakor tá katéri psá za vušesa zgrábi; — vtikûjejo: škriñ. 54 žnábli nevúmniga se med boje vtikûjejo, 60 človèku je čast se prepirañu odtegniti. . vsi nevúmní pak se k svojí nečasti vmejs vtikûjejo.

vzdigu: vzdigûjem: traun 62 moje rokę pruti tvojmú svétimu templu vzdigûjem; — vzdigûje: traun 5 nih veliku se zuper mene vzdigûje, preš. 45 hrast stojí v turjáškim dvóri, vrh vzdigûje svóje v obláke; — vzdigûjejo: traun 39 ti si tem, katéri se čez mene vzdigûjejo, pred mano nogę spodbil, 107

kateri se zupèr nas vzdigújejo, pok. 3, 44 kólikùr bòl se ti ponižújejo, tolikáj bòl se ñih prošne pruti nebesam uzdigújejo, ravn. ber. 164 sopári se vzdigújejo v zgórni zrak, preš. 171 povsòd vzdigújejo se vére štíti.

zabiču: zabičúje: levst. žup. 78 o tacih prilikah naj ljudém zabičúje, de bodo pazili na ogeñ.

zadelu: zadelújem: met. 122 zadelújem.

zagatu: zagatújem: met. 124 zagatújem.

zametú: zametúješ: traun 122 moje besede zametúješ, 222 za kaj zametúješ, o gospòd, mojo molitu?

zanašu: zanašújem: met. 124 zanašújem.

zaniču: zaničúješ: pok. 3, 21 ponižanu srcè ne zaničúješ; — zaničúje: rog. 576 ta svejt gdur kol zaničúje s tem posvejtñim, precvétuje uselej ú le teh čednostih, škriñ. 32 kdor svojiga priátla zaničúje, je nespametniga srcá, 42 kateri svojiga bližniga zaničúje, ta grešy, 46 nevúmèn človèk svojo máter zaničúje, 47 kateri svarjéne zavrže, svojo dušo zaničúje, 51 kdór vbógiga zaničúje, očita ñegovimu stvarniku, 54 hudóbèn zaničúje, 60 kriva priča zaničúje pravico, 90 čez človèka kateri svarjéne trdovrátnu zaničúje, bó naglu pogubléne prišlu, 95 okú tega, kateri očeta zasramúje inu porod svoje mátere zaničúje, imaju od potókov krókarji izkluvati, 125 kateri óffre zaničúje, 267 on svojo dušo zaničúje, 301 kateri zakónsko zvestóst prelómi, zaničúje svoje živleñe, traun 170 bog vsliši te vbóge inu ne zaničúje svoje jetníke, pok. 1, 125 svejt svoje lúbi, zaničúje pak inu sovrázi use to istu, kar ní ñegovu, 2, 14 sebe za goršiga šteje inu druge sam per sebi zaničúje, 2, 43 kdor vas zaničúje, mene zaničúje, kdor pak mene zaničúje, zaničúje tega, kateri je mene poslal, ravn. ber. 195 otròk ki staršov ne spoštúje, jih draži, žali, zaničúje, popáči svoje si srcè; — zaničújete: rog. 621 iz navošlivosti tè tadlate, grajate, zaničújete, reznášate; — zaničújejo: rog. 311 katéri svetyñe zaničújejo, 327 te enáke tadlajo, te majñši zaničújejo, 650 vidili bi, kakú eni ú cèrkvah le tè zaničújejo, škriñ. 2 nevúmni modróst inu vuk zaničújejo, pok. 1, 40 kateri k svojimu pobólšánu poslane nadlóge zaničújejo, 3, 8 zaničújejo vžè častitiga; — zaničújeta: rog. 141 brez usiga strahu sta odgovóрила, de ñegóve bogóve zaničújeta.

zapisu: zapisúje: traun 220 gospòd, kateri ludstva inu poglavarje zapisúje, je tē ràzštel, kateri bódo v ñemu rojeni.

zapovedu: zapovedúješ: traun 107 kateři zapovedúješ, de se Jakobu pomága; — zapovedúje: rog. 25 aku si lih zapovedúje nam Jezus, diliges proximum..., 275 človeku zapovedúje: date, 626 cèrku zapovedúje ta današni dan h častè temu papežu kakòr eno s. nedélo praznuváti. Zapovedúje s. m. cèrku praznúvat dan s. Silvestra, pok. 3, 68 kateřa nam vúpati zapovedúje, ravn. ber. 31 delati kar on zapovedúje; — zapovedújejo: škriñ. 24 postavodajavci zapovedújejo to, kar je pravičnu.

zasaju: zasajújem: met. 127 zasajújem.

zasmehu: zasmehújejo: pok. 3, 28 oni mojo pokoro zasmehújejo.

zasramu: zasramúje: škriñ. 38 pravičèn črti lažnivo besèdo, hudoben pak zasramúje inu bó zasramùván, 95 okú tega kateři očèta zasramúje, imajo od potókov krókarji izkluvati; — zasramújejo: pok. 3, 24 cèl dan zasramújejo mene moji sovražniki.

zaznamenu: zaznamenújem: met. 122 zaznamenújem.

zažmagu: zažmagújejo: traun 314 ravnaj tvojiga hlapca h dóbrimu, de me ti prevzètni ne zažmagújejo.

zboru: zborúje: levst. žup. 205 zborováne (je) tista doba dokler kak zbor hodi v séje, ali dokler zborúje.

zdihu: zdihújem: pok. 1, 124 jest pred tebój zdihújem, 3, 20 jest zdihújem inu ječim., jest taku močnu zdihújem inu ječim, de skorej omedlújem, met. 122 zdihújem; — zdihúješ: preš. 61 Lenóra, se sméjaš al zdihúješ? — zdihúje: škriñ. 311 ječy ñe móž inu tihu zdihúje, 329 on z očmy poglèda inu zdihúje kakòr skóplen kadar dívico držy inu zdihúje, 353 kjer gospodine ny, tam revní móž zdihúje, traun 213 David od Absolona pregnán zdihúje po Sionu, pok. 2, 15 čez svoje spačène ne zdihúje, 2, 22 nad svojo nesrečo zdihúje, 2, 72 on sam notri v nas zdihúje, 2, 98 kakú milu ta svèta mati zdihúje! 3, 54 v srèdi svoje močy zdihúje, ravn. ber. 194 v nesreči k ñemu le zdihúje, preš. 5 oznanúj, od želá kako zdihúje, po ñi hrepení sreé, 55 milo zdihúje in tóci solzé, 106 mladóst! po tvóji tèmni zárji sreé britkó zdihúje, 58 k ñi (hčeri) máti perletí: bog vsmili se, zdihúje; — zdihújejo: traun 151 kateři po nebesih zdihújejo, 213 pravični verni zdihújejo v dolini tèh sólz po večnim izveličaņu, pok. 3, 69 pod težko butaro svojih grèhov zdihújejo.

z g o s t u : z g o s t ũ j e j o : ravn. ber. 169 de mēgla vstaja, mōra sapa za spoznaē mrzlēji biti kakor zemļa, de se iz ňe vstajajoče sopárice zadržujejo in z g o s t ũ j e j o .

z m a ŋ k u : z m a ŋ k ũ j e : pok. 3, 72 meni svitlobe z m a ŋ k ũ j e , preš. 63 se ũrno spũstita v kolōp, de sápe ji z m a ŋ k ũ j e .

z v e s e ũ : z v e s e ũ j e : ravn. ber. 8 sōnce nas poživla s svōjo dobrōtljivo gorkōto in z v e s e ũ j e s svojo lučjo.

ž a l u : ž a l ũ j e m : pok. 1, 100 kar moj nesrečēn stan spoznám, čez tiga istiga ž a l ũ j e m , 1, 101 svēt je zastōpil, za kaj ž a l ũ j e m . . , ž a l ũ j e m čez svoje grehe, 3, 22 ž a l ũ j e m čez naš nesrečēn stan; — ž a l ũ j e : škriŋ. 296 čez mrtviga se sedēm dny ž a l ũ j e , 353 továrš s priátlam ž a l ũ j e za volo trēbũha, 372 čez ludy se ž a l ũ j e per ņih truplu, traun 71 David čez svojo hudobio ž a l ũ j e , 91 David nōč in dan čez svoje grehe ž a l ũ j e , 123 David ž a l ũ j e iz celiga srcá, pok. 1, 97 on čez svoj nesrečēn stan srčnu ž a l ũ j e , 3, 3 David čez svoje grehe ž a l ũ j e ; — ž a l ũ j e j o : rog. 498^b ũ tem zdišejo, jamrajo, ž a l ũ j e j o , pok. 1, 27 blagŭr tim, katēri ž a l ũ j e j o , za kaj ony bodo oveseleni, 1, 79 čez svoj nesrečni stan ž a l ũ j e j o , preš. 190 doklēr ž a l ũ j e j o po teb' otēte kardēla.

ž e g n u : ž e g n ũ j e : škriŋ. 34 človek katēri ž e g n ũ j e , se bo debelil, 85 katēri po noči vstāne inu svojiga priátla z velikim glásam ž e g n ũ j e , je enák tēmu, katēri ņega kōlne.

Izgubivši poluglasno postaju jednoslovčane osnove č b t u i p s u : š t u , p s u : poštŭjem, psŭjem.

b) u ugarskoj slovenštini :

Ovdje u ispred nastavka je glasi kao nemačko *ü* koje i knjige onako bileže a dužinu označuju sa " nad u : ũ .

a l d ũ : a l d ũ j e m : mol. 246 moie grejhe gda žalŭjem za pokouro ti a l d ũ j e m govorjejnē, vse činejne i trplejnē.

b a n t ũ : b a n t ũ j e š : gōn. 84 či b a n t ũ j e š drŭge, li ti si vrejden kaštige.

b o j ũ : b o j ũ j e : nag. vog. 14 či se vojnik z mečom bije z vojnikom da ga smekne ali vsečē, tak právimo, kaj se b o j ũ j e ž ņim, 17 b o j ũ j e se prouti protivníki.

d a r ũ : d a r ũ j e š : mol. 59 da nam tvojo s. miloščo povséd d a r ũ j e š , 103 da našim dobročinitelom vekivečna dobra d a r ũ j e š , 180 vŭpam ka mi d a r ũ j e š mirovno trplivost vu etom mojem betēgi.

dosegü: dosegûje: nagfl. 166 vu logej drevje ne stoji vu rédi niti ednáko daleč od endrúgoga, nego neredno i na vékše tak na gousti, da se vrikovje med sehom dosegúje; — dosegûjejo: 196 néga tráhi nas vsigdar od edne stráni dosegújejo.

gladü: gladûjejo: küzm. 6 bláženi so, kí gladûjejo i žejjajo pravico, ar se oni nasitijo.

gospodü: gospodûješ: trpl. 72 tí gospodûješ nad zburkanim mourjom; — gospodûje: mol. 169 Kristuš kralúje, Kristuš gospodûje, trpl. 51 gospodûje s svojov močjov ve-kouma, 84 králevstvo négovo nad vsejmi gospodûje.

gostü: gostûjejo: nagfl. 102 bogátci moj sir jejjjo, gda se svetlo gostújejo.

gratü: gratûje: nagfl. 197 na jésen kak hladnej gratúje, listje z drevja káple.

imenü: imenûjem: nag. vog. 25 gdare ete písk imenûjem bé. kelko glasov se čúti dá? — imenûje: gön. 16 vučeník se te vučen imenûje, nagfl. 73 kak da imenûje vučitel ono deco štero vči? Ono deco svoje vučenike imenûje; — imenûjemo: nagfl. 73 povejte mi, ké samo imenûjemo šoulsko deco? bar. 36 tjedna dneve etak imenûjemo; — imenûjejo: nagfl. 73 šoulsko deco samo takšo deco imenûjejo, štera v šoulo hodi., je li se i deklíčke vučenici imenûjejo? — imenûjeta: nagfl. 72 obej se peri imenûjeta.

izkažü: izkažûje: nagfl. 12 vučitel dete s tejm začme k sebi vabiti, vu kom se je ono pri doumi najraj vrtelo, či se nemi na takšo oupravico ponúdi prilika, k šteroj ob sebi naj bole volo skažúje, nag. vog. 44. po pokloni dejte poštváne skažúje k svojim roditelom; — izkažûjejo: nagfl. 11 prva občútejna vu vučenico gori dáne decé so tak ostra, da vu jako vnougom pripetjej nágibno mouč skažújejo nad né cejlim vučevnim žitkom, 196 etí vsigdar vékšo mouč skažújejo; — izkžûjeta: nagfl. 39 ka za dvá glása se skažújeta vu reči etoj: od?

kebzü: kebzûjem: trpl. 102 neverníci šútajo za menom, da bí me pogúbili; ali jas kebzûjem na svedovstva tvoja; — kebzûje: nagfl. 8 po odgovárjañi vu cejli govori se dejte primárja, da pazkej kebzúje na pítaña vučitelá, 33. Dober vučeník kebzúje na reči vučitelá, nag. vog. 12 vučitel na lübeznivo oponášané osnovleníkov k en drúgomi oumurno kebzúje, gön. 65 níštero dejte ne kebzúje na vučitelá; — kebzûjejo: nagfl. 74

ka činím z onimi, kí ne keb z újejo? — keb z ũjo: trpl. 108 gospodne, slíšaj glas moj; naj keb z újo vúha tvoja na glás prošne moje.

koronü: korunûješ: trp. 50 korunûješ leto z dobrourov tvojov; — korunûje: trpl. kí te korunûje z miloščov i smilenostjov, 120 on korunûje te vbouge z oslobodjejnem.

kralü: kralûje: mol. 169 Kristuš kralûje, Kristuš gospodûje.

küpii: kupûješ: nagfl. 136 gde küpûješ cuker? — kupûje: nagfl. 137 tržec za volo dobíčka küpûje, odáva, küpec za pejneze küpûje potrebna, gön. 23 zádav on dáva, kí kaj küpûje; — kupûjejo: nagfl. 133 ka vse odávajo, küpûjejo tržci? 136 gde küpûjejo motike, kosé, súkne, leder? Jeso tržci kí záčimbno, lakteno, železno, vinsko, krúšno, vunsko gotovko küpûjejo.

küşü: küšûjeta: trpl. 70 pravičnost i mír se küšûjeta.

mentu: mentûjem: mol. 269 želej m pokouro činiti, naj se pekla mentûjem; — mentûje: mol. 220 on svojom svétom smrtjom nás pekla mentûje.

milü: milûje: gön. 42 pojbič i küšçar sta dugo gléda'a na en drúgoga, tak se je zdelo pojbiči, kaj ga je küšçar proso, naj nemi milûje mláde vu jajcaj bodouče. (gledaj smilü).

mirü; mirûje: nagfl. 91 máčka je skriven tát: či na nou glédajo, vse mirûje, či se na stran zglédnejo ali idejo, preci nika vkrádnosti more.

nagljajú: nagljajúješ: nag vog. 48 zá to nagljajúješ, da mojega vértá oboužáš.

naglašü; naglašûješ: gön. 91 znam jas, ka tí znamenûješ: sprolejtje naglašûješ.

nakraplû: nakraplûje: nagfl. 185 či dežď v mali kraplicaj káple, právimó: dežď nakraplûje.

nalekü: naleküjejo: trpl. 114 gizdávcí mi skrivóma mreže mečejo i z zamkami vö rasprestérajó vlák na potí; skopce naleküjejo meni. (psl. 140).

nasledü: nasledûjem; nag vog. 10 vu doubi návuka se hábam vu návodni knjigaj eti vlejenosti: prout tomi nasledûjem vidme preglédnoga obhoda; — nasledûješ: mol. 220 za kaj naslédnost tvojega tejla nasledûješ? — nasledûje: nagfl. 8 po odgovárjañi vu cejli govori se dejte primárja, da pazkej keb zúje na pitaña vučítela i poprejk da z mislami odgovore pajdášov svoji n'asledûje, 143 zdaj nasledûje, da vučítel vu vučevnici bo-

douči dugovañ prestorni stáliš na tabli vu obrázki naprej postaviti, nag. vog. 35 zdaj nasledúje molitev, 104 na blísk nasledúje grumlajca med groznim trejskañem; — nasledújejo: nagfl. 20 vido bom vütro, či te znalí iména dnévov porédoma praviti, kak zandrugim nasledújejo; — nasledújo: nagfl. 20 navčite se zdaj, kak da nasledújo eti dnévi zan drúgim, nag. vog. 17 vu etoj rejči: ez kak da nasledújo glási zan drúgim? 18 vu rejči bodouče glási tak trbej zan drúgim pisati, kak oni vu govorejñi zan drúgim nasledújo.

nastañü (krivo mjesto nastaje od nastanoti): nastañuje: gön. 47 možđina na mokri ravnicañ i pri mlakaj ino močvari nastañuje.

obdarü: obdarúješ: trpl. 24 ti si obramba moja, od stiskávaña obarješ mené i s spejvañem obladnosti me obdarúješ; — obdarúje: nagfl. 74 vučitel te vrle hváli i obdarúje; — obdarújemo: nagfl. 137 zá to je potrebno, da ne poštújemo i ni slúžbo s pravičnim nájemom obdarújemo; — obdarújejo: nagfl. 74 tá pohválíjo i obdarújejo.

očitü: očitújem: mol. 247 grejhe moje očütújem.

obežü: obežúje: trpl. 119 on zvráči one, ki so potrtoğa srca ino obežúje ni boleznosti (psl. 147).

opašü: opašúje: trp. 93 bojdi ñemi liki pojás, s šterim se vsák dén opašúje: — opašújemo: gön. 23 s podjásom se opašújemo.

örökü: örokúje: gön. dejte örokúje vse od roditelov.

oznanü i oznañü: oznanúje: trpl. 94 zmožna dela svoja oznanúje lüdstvi svojemi; — oznañújo: trpl. 79 nebésa oznañújo ñegovo pravico.

plačü: plačúje: nagfl. 136 küpüvec vu zláti, srebri, kufri ali bankaj plačúje.

pomilü: pomilújem: mol. 226 daj naj s tobom tüzno joučem i Jezusa pomilújem; — pomilúješ: mol. 108 vse one pomilúješ štere za tvoje spoznaš.

potegü: potegújem: gön. 103 či si odühávam, zrak potegújem notri; — potegújejo: gön. 103 stvaré i narasi tüdi notri potegújejo i vö púščajó zrak.

potrebü: potrebúje: nagfl. 3 vu vrejmeni našem se vu šterom koli stáni pozváña potrebúje vuvidnost, mišleñe, 81 na hrambi držíjo senou, slamo, mesou, slanino, silje, sküho, gvant (gda ga süšíjo), poprejk vse, ka veterno mesto potrebúje, nag.

vog. 10 ni včehné dugi čas potrebúje; — potrebújemo: nagfl. 132 k obarvaní žítka potrebújemo jésti, piti i hrambo; — potrebújejo: nagfl. 63 kníge dosta trúda i troška potrebújejo, dokeč se vó zgotovijo.

potú: potúješ: mol. 206 za eden mali svecki hasek i dobíček keliko potúješ ino se trúdiš, a za nebesko díko gda nogou zdígneš?

povračü: povračüje: trpl. 83 on ne povračüje pouleg neprávdenost naši.

praznú: praznújemo: mol. 256 šesta (zapouvid) prepovejda, naj ne praznújemo.

prekšenu: prekšenujo: trpl. 54 ki med vratami sedíjo, od méne prekšenujo i vinopiveci od mene spejvajo (psl. 69).

preoblačü: preoblačüjete: nagfl. 20 šteri den se redovno preoblačüjete? — V nedelo.

radü: radújem: trpl. 87 naj vídim srečo tvoji odebrani, da se radújem vu radosti národa tvojega, 106 radújem se vu govoreči meni: pojdmó vu hížo gosponovo, nagfl. 63 kak se ti jas radújem! — radúješ: trpl. 42 ne radúješ se ti vu áldovaj, či bi ti je dao; — radúje: trpl. 85 naj se radúje gospoud vu delaj svoji, 119 ne radúje se vu mouči koňa; — radújete: nagfl. 20 je li se radújete vu poglédi telko lejpi zvezjd? — radújejo: trpl. 79 čeri Jude se radújejo nad soudbov tvojov, gospodne.

rešü: rešüje: trpl. 83 kí rešüje od pogübeli žitek tvoj.

shrañü: shrañüjemo: nagfl. 58 pérni drž je na tou, da v néga ocelna péra srañüjemo.

smilü: smilüje: trpl. 83 kak se oča smilüje nad decov svojoj, tak se smilüje gospoud nad tejmí kí se ga bojíjo, 94 dobro de tomi, kí se smilüje i posoudi, 106 tak oči naše glédajo na gospodna bogá našega, dokeč se smilüje nad nami, 111 nad slugmí svojímí se smilüje, 117 dober je gospoud k vsejm ino se smilüje nad vsejmí delámí svojímí (a smilüjem küz. 289).

stanü: stanüjejo: trpl. 46 obari me od oni ki prouti meni stanüjejo (59) (opako mjesto vstajejo).

šetü: šetüjem: mol. 251 naj k tebi šetüjem; — šetüješ: mol. 200 kama šetüješ, nesrečen? — setüje: mol. 207 žeden jelen šetüje k vretini, 274 vu eto prepast šetüje grejšnik, trpl. 69 dúša moja tá želej i šetüje vu predvor gospodna, nagfl. 145 cejlo dugovánie naj vučitel pred decouv znamenito včiniti šetüje,

nag. vog. 3 on se vu globočino dühá püstiti šetúje; — šetújem o: nagfl. 138 mí en drúgoga poištva nej li ne kradnemo, nego ními je i obarvati šetújem o; — šetújejo: trpl. 114 prouti krivico činécím lüdém mi pomágaj, kí vraziti šetújejo nogé moje, nagfl. 125 oni deco vu vsem srečno i bláženo včiniti šetújejo, nag. vog. 7 k cíli etomi po dvoujoj pouti šetújejo priditi.

v adlû: v adlûjem: mol. 138 spoznávam i v adlûjem, da vsejh lúdih očí nemajo teliko vodé, (š) šterov bi se mogli doli oprati moji grejhi, 151 spoznávam i poníznò v adlûjem, ka se jas ne mrem vúpati, 174 ne tajím moji vnougi í preveliki grejhov, nego je poníznò v adlûjem, 203 v adlûjem ka sam vnogo krat pregrešo, 244 peršone tri v adlûjem.

verostû: verostûje: mol. 214 naj spíjo očí telovne i srcé naj verostûje, 217 či za volo snah zaspíjo trúдне očí moje, dönok moja dúša na té vu sneh naj verostûje, trpl. 108 či gospoud ne de varvao mesta, zaman verostûje varivác, bar. 7 vu sneh naš anđel varüvác nad nami verostûje; — verostûjejo: trpl. 61 tí zdržávaš očí moje, da verostûjejo, gön. 107 čeres nouči vsaki človek spí, li pastérje verostûjejo na paši.

vtêgû: vtegûjete: trpl. 46 roké vaše vö ftegûjete na krivico; — vtegûjejo: gön. 91 s cejst se vouske vilice vtegûjejo med hižami.

zasadû: zasadûjejo: trpl. 91 sejjajo níve i zasadûjejo goríce.

zbantû: zbantûjem: nagfl. 14 med zmejnov nikoga ne zbantûjem, nag. vog. 48 jas te ne zbantûjem; — bantûješ: mol. 243 bože, kí se z grejhom zbantûješ; — zbantûje: nagfl. 118 tí slobodno sejdaš s cvejta na cvejti nišče te ne zbantûje; — zbantûjejo: nagfl. 128 či vašim roditelom što kvar včini, ali se od koga v kom táli zbantûjejo, kama neséjo tožbo?

znamenû: znamenûješ; gön. 91 znam jas, ka tí znamenûješ; — znamenûje: nagfl. 15 gda jas po stouli s šibov zbíjem, tou telko znamenûje, ka teda ednako trbej sedeti, nag. vog. 35 dvojka tou znamenûje, ka za nóuv on govor nasledûje, od šteroga je rejč, 14 ravno tou znamenûje i ta trétja rejč, gön. 47 či deždévnek dosta sem ta lejče i kriči, mokro vrejmen znamenûje.

žalü: žalüjem: 164 žalüjem se za hüdobe moje, 247 grejhé moje očütüjem i pred svejtom né vadlüjem, ovo s srca vse žalüjem.

c) u kajkavštini.

Obično se u u -uje i tuj dugo izgovara, ali se čuje i üje.
 aldu: aldüjem: gašp. 1, 89 tebi aldüjem neizgovornu sina tvojega trplivost, 1, 501 kojemu vsaki dan na svétom oltáru pravoga aldüjem agneca Kristuša Jezusa, 1, 521 ovoga tebi vezda aldüjem, prikažujem i nazád dájem, 1, 559 aldüjem tebi na hválu iz vojska glavu pri tvojem grobu, kov. kemp. 243 aldüjem tebi denes samoga sebe za slúgu vekivečného, 245 aldüjem ti vse dobre žele pobóžneh, 276 dám nekaj, i ono malo kaj za mê zadržano zgínuti more, ljubavi tvoji aldüjem; — alduješ: gašp. 1, 513 prijemlem däre tvoje, koje meni aldüješ, 1, 664 nemu telo aldüješ, kov. kemp. 243 ako se dobrovoljno na voļu ne aldüješ, néje cél áldov, math. 2, 2, 18 lübi boga z vsum krèpostjum, to biva, ako ti zarad dike i poštea božjega nikakvomu delu, trüdu i vremenu ne opráščas, telo, živiléne, pokoj i zdrávje imétek i náravske däre aldüješ, da ono, ako je potrebno, povékšas; — aldüje: gašp. 1, 487 sebe presvetemu trojstvu aldüje, 1, 522 aldüje tulikaj Maria par grlic, kov. kemp. 185 čistu tebi molitvu aldüje, 225 vu vnogeh mestah aldüje se Kristuš, 271 pogléi jèdinatoródnoga sína tvojéga presvèti áldov, kôga tí pred licem tvojem za nas aldüje, math. 1, 1, 87 komaj je Maria i Jožef s detetom Jezušem vu cirkvu došla, da néga kak ti prvoroódnoga sina pred boga stávi i aldüje, našla je onde jednoga poštvánoga stároga človeka, 2, 3, 118 kojega mešnik vu imenu našem aldüje, krist. blag. 174 Magdalena se vsa na službu božju aldüje, 280 cirkva vezdašni tjeden molitvi aldüje; — aldüjem o: gašp. 1, 647 posluhni, gosponne, prošne naše, kotere na dan svetečni bláženoga Konrada spovednika tvojega aldüjem o, krist. blag. 233 ne potrebuje drugo od nas kak da mú ono kratko vréme koje jošce na svétu živeti imamo, aldüjem o i prikážemo; — aldüjete: math. 1, 1, 87 dète ovo, koje vi ovde vu cirkvi bogü aldüjete, za odkupítelja mojega spoznávam; — aldüju: gašp. 1, 516 bog je zapovedal da po dokónčanéh četrdesetel dnéveh sin, a po zvršeneh osemdeseteh kči vu cirkvu donešeni aldüju se, 1, 780 sebe bogu aldüju závezom, kov. kemp. 164 neki takaj sprvince vse aldüju, ali potlam k svojem se povračaju, math. 1, 1, 100 svoje

dete nemu aldùju, 2, 2, 144 farizeuši su na to šetuvali, da Jezusa fantljivosti i besnoči svojoj aldúju.

bantu: bantûjem: krist. blag. 28 s kém on meni več dobra čini, s tém ga ja boje bantûjem, 33 ja veličanstvo negovo bantûjem: — bantûješ: math. 2, 2, 111 ako ti ne bantûješ i žalostiš, tak bantûješ ti boga tvojega, čiji jesu; — bantûje: krist. 21 ako se on pokoja vživati hoče, mora skrb iz pameti shitati i svoje naprv stavlane na vuzdi držati, koje ga nepokoji i bantûje, krist. blag. 174 z gréhom strašno se bog bantûje; — bantûjemo: krist. blag. 129 ako néga z gréhom z bantûjemo, 134 vrèden je da gá nigdàr hotoncè ne z bantûjemo; — bantûju; math. 1, 1, 136 čista vúha vsigdar u ovakvoj priliki po vašem nepoštenem govorènu i sramežljivosti bantûju se, 1, 1, 174 oni druge vu počinku i snu bantûju, krist. 18 ne dugovaña, koja nepokojne činè ljudi, nego namišlèña, koja sî iz njih delaju, njihov pokoj bantûju, krist. blag. 169 z grehi bantûjú boga, 171 boga svojega opet bantûjú.

biču: bičûju: gašp. 1, 462 naj nas pregañaju, naj bláte i ogovárjaju, da pače i bičûju, ali žitka mentúju, 1, 816 vezda znovič bičûju mē, krist. blag. 244 kak se oni bičûju, razpiñaju, 177 kada ga zbičûju, vumorili budû néga.

daru: darûješ: gašp. 1, 662 tvoje trude darûješ? 233 tvoi milostivnosti se molim, da mî k tomu osebújnu tvoju milošću darûješ, 234 vnoga dobra darúval sî i još više krat vu sacramentumu drágem tvojèm, ki se pobožno pričèšćaju, darûješ, 237 bogu áldov darûješ, 242 meni ne bude se moglo dopadati kaj god dàš, ako tebe ne darûješ, 262 kak se bogu ze vsega srdca darújêš; — darûje: gašp. 1, 680 da kruh nebeski darúje nam se, kov. kemp. 78 ne malo, kaj se od najvišega boga darúje, 203 koteri vsa iz same ljubavi darúje, 224 vu ovom sacramentumu darúje se duhovná milošća, 259 blážení kotéri kuliko krat slúži ali se pričèšća, gospodinu na žárki áldov sê darúje, math. 2, 2, 252 vreme, koje nam bóg darúje, nam na hasen obrnuti hočemo, krist. blag. 205 koja nam bog na télovno naše zdržávañe darúje; — darûju: kov. kemp. 232 da se vnoga dobra darúju pobožno pričèšćajúćem.

gladu: gladûje: krist. blag. koí vsaki den se gostil, sada gladûje; — gladûju: krist. blag. 246. Blaženi koji gladúju i žedaju za pravicum.

gospodu: gospodûje: gašp. 1, 317 po ovi kréposti (trpljivosti) človek gospodûje zvrhu sebe sámoga, krist. 123 oholnost nad jednem gospodûje; — gospodûju: krist. 148 po meni gospodûju hercegi.

harču: harčûje: kov. kemp. 202 natúra vsa k sebi privíja, za sê se bori i zrokmi harčûje.

imenu: imenûje: gašp. 1, 812 slúga slúg božjeh sebe imenûje, kov. kemp. 204 ista natúra za falingu sada i gingavóču pohablène natúre drži se i imenûje, vran. rob. 1, 68 pritekañe vodè imenûje se priteka, krist. blag. 13 kak se imenûje prva žena? 128 za nikaj držati kaj goder greh imenûje se, 280 otec naš se molitva gosponova imenûje; — imenûju: krist. 47 ovi mudroznanci mislili su, da im se dopušča, da si dúh božanski iz oveh stvárih, koje oni málce imenûju, nikaj ne čini, krist. blag. 82 vñogi vu svétém pismu imenûjû se z imenom Jezuš (a u math. imênujem: 2, 3, 134 iménuje, 1, 1, 208 iménujemo, 2, 3, 64 iménuju).

izkažu: izkazûješ: krist. blag. 145 nésêm vrèden tvoje mílosrdnosti koju ti tvójemu slúgi izkazûješ; — izkazûje: gašp. 1, 569 na smrtni posteli prebivajučemu svoju izkazûje pomoč s. Agata devica, 855 duš obranitelja naj vernešega na skradñi posteli prebivajučem vsem ñega zazavajučem sebe izkazûje s. Jožef, kov. kemp. 226 vu ovom sacramentumu velika božanska dobróta i ljubav človeku izkazûje se, krist. blag. 17 vse ñačine dobróte svoje proti ñemu izkazûje, math. 2, 3, 231 koi nam mnogovrstna dobra na tèlu i duši je izkazal i jošče vsaki dán skazûje; — izkazûjemo: krist. blag. 66 zahvalnost izkazûjemo; — izkazûju: math. 2, 3, 54 je li se pri ñoj (večérji) takve izkazûju, kak želi Jezuš?

izkraču: izkračûje: math. 2, 2, 88 bog sam takvomu svoju izkračûje milošču, 2, 3, 220 koi vu takveh pripečènah rètko ali ze vsèma nigdar pomoč ne izkračûje.

izkriknu: izkriknûjem: krist. 41 ne mrem íh izreči ter z Davidom izkriknûjem: kak odičena jesu tvoja dela! — izkriknûje: krist. 26 ne vuči lí mē, skriknûje, žalostno spoznañe suprotívno? krist. blag. 165 jaj oném, izkriknûje Izaiaš.

izpisu: izpisûje: gašp. 1, 33 s. Lukač evangelista izpisûje varaš Bethlehem, math. 2, 3, 114 vu oveh rečeh izpišûje zveličitel naš kruto veliku prègrešku, krist. 128 da bi i bil bog vse stvári poleg naše dopadnosti naredil, vaš raj vendar bil bi

léstor jedno zmešano dugovaše, bil bi orság, kojega Job v delu X. r. 21, 22 spisúje, orság temen i zakrit s smrti škurinom; — izpisúju: math. 2, 3, 53 koji pripoved ove božanske večérje izpišúju.

izručú: izručújemo: krist. blag. 148 mi tvoja détea izručújemo se vu tvoj očinski naručaj.

izvišú: izvišúje: math. 2, 2, 98 koi sebe izvišúje, hoče bití ponižen, 2, 3, 213 koi sam sebe izvišúje; — izvišúju: kov. kemp. 268 naj tê hvále vsi puki i gorúćum pobožnostjum naj izvišúju (gledaj i zvisu).

kaštigu: kaštigújemo: math. 2, 3, 113 ako se genemo, da bližnega kaštigújemo.

kraľu: kraľúješ: math. 1, 1, 29 koi z bõgom otcem i ðuhom svétem bõg vu jedinosti na veke živeš i kraľúješ, 2, 3, 105 koi živeš i kraľúješ na vse véke vékov (a gašp. 1, 882 kráľúješ); — kraľúje: gašp. 1, 723 koi s tobum i duhom svétem vu božánstvu jedinobitni žive i kraľúje na vekivečne véke (a 426 kráľúje, vaľda radi král); — kraľújete: math. 2, 3, 139 iščete najprvič kráľestvo božje, to jest, da z bogom kraľújete.

kušu: kušújem: vran. rob. 1, 135 ja tebe ľúbleno kušújem; — kušúje: krist. blag. 174 noge odkupitela kušúje; — kušújemo: krist. 117 kušújemo púte gospona; — kušúju: kov. kemp. 223 vnogi svéte njihove kosti kušúju.

mangu: mangúje: vran. rob. 1, 150 da ze vsema ne mangúje, vzeme lópatu i počne skapati.

mentu: mentúješ: kov. kemp. 194 doklam zopét od mene se pohodiš i od vséh túg mentúješ; — mentúje: gašp. 1, 532 štimajuči da ovak velikoga nepriatela svojega mentúje se, 1, 647 k mestu vsega mentúje se betega, 1, 771 taki vsega mentúje se betega, 1, 785 zagovor vućini k svéti Franciški, ako betega mentúje se, da vu klošter s. vdovice oditi hoče, kov. kemp. 168 za isto prázna díka, kuga húda, nećimurnost naj vekša, kajti od práve díke vléče i nebéske milošče mentúje, 247 da ovak hoteše níhovo pomênša ali vère po skušávañu mentúje, krist. 119 hmani presvète zapovedi božje prekršuju, ako prem íh bog sreče ne mentúje, krist. blag. 161 vsega se dobička mentúje. . pijanec se vžívaña razuma mentúje, 222 pomeňkañe pobožnost našu vsigdar hasne i sada mentúje, 269 blàznik najémov sam sebe mentúje, itd.; — mentújete: math. 1, 1, 229 da se ove duhovne pomoći i veséla nigdár ne mentújete, providel je g. bog, da. .; —

mentûju: gašp. 1, 462 naj za to nas pregañaju, naj bláte i ogováraju, da pače i bičúju ali žitka mentúju kuliko hote, krist. 141 more li pošodelavec mirno gledeti vihre, burkaña zraka ali vnožinu nesnaže, koja ga negve žetve mentùjû? krist. blag. 70, 128 onoga se vesela mentùju, 127 nas dike nebeske ne mentùjû, 271 neprilik ne mentùjû se.

morgu: morgûje: krist. 8 ljudi držijo dobro kak ti za dél svoj: njihovo bedasto srdce morgûje, kak ih i kuliko trûda ono dobro stojí, 202 bude li kovaču gdo veruval, da on jedino kovač hoče biti, kada léstor proti vòli svoji težko delo svoje zvršava, ako cel dan morgûje, da mú razbejeno železo očjam negovem škodi? krist. blag. 142 tretji morgûje zvrhu nekojéh suprotiv čin(h); — morgûjemo: krist. blag. 147 ako mi proti nemu morgûjemo; — morgûju: krist. 6 koji proti naravskomu ovomu tečaju morgújû, krist. blag. 147 zvrhu vas tûžiju se i morgújû (a math. 1, 1, 236 mðrguju).

mudru: mudrûje: krist. 50 nut kak Simpliciuš mudrûje, kada proti Epiktetu od velikoče providnosti božanske piše.

nadeļu: nadeļûje: krist. 93 koi siromake nadeļûje.

nadladu: nadladûje: krist. 133 on kojega bogatstvo zvrhu drugéh zvišava, vidi, da se na znànu, prikladnosti ali drugeh dàrih nadladûje.

nadomešču: nadomeščûje: math. 1, 1, 240 ovo malo dobro koje ovde činimo, stovrstnum pláćem vu nebu nadomeščûje (nadomeztehûje).

napastu: napastûju: math. 1, 1, 175 prokletstvo doháđa zvrhu oneh, koji svojega prez skrbi spéčega skupčloveka čisto neľubljeno i krvoločno napastûju.

napeļu: napeļûje: krist. blag. 129 od najmenšéh na naj vekša po lahko duh pekleniski napeļûje.

naplaču: naplačûje: math. 2, 3, 12 onda stoprav spoznate, kak on vašu ľubav proti nemu naplačûje.

napuñu: napuñûje: krist. 16 kak lehkó se srdce naše z žuhkočum napuñûje; — napuñûju: krist. blag. 104 naj glubšem poštuvañem napuñûjû se.

naređu: naređûje: krist. 68 on naređûje vse stvãri, krist. blag. 214 zbor vu Nicei naređûje da...; — naređûju: krist. blag. 178 on je oblast poglavàrom svete cirkve predal da oni kaj za dobro znašli budû, naređûjû i zapovéju.

navalu: navaľûje: krist. blag. 12 na vsa svètotaĵstva vére navaľûje se; — navaľûju: krist. 11 ako veter ali kaj drugo na vratih ñegovéh zarûži, štima da tãti na ñegovo blãgo navaľûjû, 85 kupiju šerege svoje, navaľûjû na orsãg, kakti kobilice (a kov. kemp. 129 navaľuju prema štokavštini: navaľuju).

nazvešču: nazveščûje: krist. blag. 242 on povsûd milošču nazveščûje; — nazveščûju: mat. 430 koji ñim nazveščûju božje grožne, vran. rob. 1, 218 bitje ñegvo se ne zgubi, nam ga vóde, morja nazveščûju.

noru: norûju: mat. 289 koji igraju, norûju.

obeču: obečûjem: math. 2, 3, 20 kaj ja vam obečûjem, to po mojem odhađãnu ze vsẽma istinsko bude izpuñeno, krist blag. 241 obečûjem tã da kaštigu ne budësh podnesel; — obečûje: krist. 99 obečûje naj osebiteša naplaçena milošçe svoje onem, koji se zapovedjam ñegovem podlãžuju, krist. blag. 228 nikaj mû ne obečûje Elias, 279 on nam poslûhneñe prošnih našéh obečûje (krist. 127 obecûju ÷itam obečûju: 'nad e nije mi ovdje biľeg naglasu, veç po ñešto glasu, nu vaľda je s toga é jer tako glasi obecem).

obilu: obilûje: kov. kemp. 275 vu muke i ranah gospona mojega Jezusa Kristuša vrhûnec zvelicéna i vsa korist úffaña mojęga stoi i obilûje, krist. 184 ako on mojega brata z ovemi (dobroçinstvi) obilûje, a mene vu sredûem stãlišu ostavľa, vsigdar diçil budem ime boga mojega, krist. blag. 281 svëto pismo obilûje s takovými zmožnými imeni.

objaçu: objaçûje: math. 2, 2, 94 kak ti prekorédna živľena razpûšçenost i nemertuçľiva goščuvãna zdravje i jákost ÷loveka kvãre, ovak náredno i mrtuçľivo vesële zdrãava i objaçûje, 2, 3, 18 on je, koi krščãnska namenéna, živu veru vu Jezusa, dobra obeçãna iz srdca našega izpeľãva, takova objaçûje, zdrãava i razširûje, 2, 3, 81 naš korus objaçûje se, krist. 99 bog objaçûje krhkóçu ÷loveka po opomenkih, 108 sréça ova nepobožnéh mene vu mojoj véri objaçûje, da buduçnost jè (a 161 objãčuje), krist. blag. 12. vera krščãnska objaçûje se, 193 nagneñe srdca našega se objaçûje.

oboružu: oboružûje: kov. kemp. 170 kajti gušče krat prejáko zagrešil sem tebi, vrédno se oboružûje vsaka stvar proti meni.

obređu: obređûješ: kov. kemp. 224 kak slastno i mílostivno z odebránemi tvojêmi obređûješ, kotêrêm samoga sebe vu sacramentumu za priéti na prvo postávlaš.

obskrbļu: obskrbļûje: krist. 84 ovo vsamogučno sobstvo obskrbļûje vsigdar z dobrem stvorjenem svoje; — obskrbļûju: krist. 134 takovim načinom vse se části vu občini obskrbļûjú.

obsuđu: obsuđûjem: math. 2, 2, 199 od sada obsuđûjem tebe kak ti nevrédnoga mojega dobročinstva oskrunitela vu vekivěčnu vûzu; — obsuđûje: math. 2, 3, 113 Jezuš ne obsuđûje vse fele zlovòlnosti i ľutosti zarad očivestneh grêhov, krist. 195 obsuđûje se na naj zavrženeše delo, 245 zločesta vést obsuđûje človeka, kaj ti je zlo včínil..., s kem smô více od boga oddruženi, s tém jakše nas naša vést obsuđûje.

obšañu: obšañûješ: krist. blag. 107 o bože moj, anda se vre vu istoj cirkvi zamečeš i obšañûješ; — obšañûje: kov. kemp. 193 mlahav mlahavoga vkañûje, kada zvišûje, têr istinski boľe obšañûje kada ľúdo hváli; — obšañûju: math. 2, 3, 117 koji iz hmànega srdeca bližnega svojega obšañûju i prekliñaju, krist. blag. 58 ovakovi roditeli obšañûju se od istéh poľganinov, 144 hočeju se od ľúdih poštváti i obšañûjú sebe posramotnem činu.

obtrš u: obtrš ū je: kov. kemp. 220 vabi mē sladkóča rêčih tvojeĥ, ali obtrš ū je vnožína zlěh nagneñ mojeĥ, krist. blag. 111 naj se tēlo zaméče, obtrš ū je, trāpi; — obtrš ū ju: krist. 28 kakve nepokoje ni čutil mudri ov starec, koi od straha božjega tak je bil prevzet, kad je videl, kak se nepobožném vse na svētu ovem dobro dogáġa a pravični se obtrš ū j ū, krist. blag. 60 štima ju da bog zna kaj dobroga činili jesu dētetu, kada gā z jéstvi nami obtrš ū j ū, 65 zla koja nas sada obtrš ū j ū nés ū predi nād nami bila.

obuđu: obuđu je: krist. 106 dobro gođeñe ovo obuđu je zločestóče, 249 ove rêči obuđu ju vu ñem goruču žēlu za srčném oném hípom, koi ñe z veselēm gospona svojega nap ū ni.

očit u: očit ū je: kov. kemp. 270 bóg hodi s príprostemi, očit ū je se ponizném, math. 2, 2, 4 ne sram ū j se zaradi evangeliuma, ar po ñem očit ū je se božanska mogučnost, krist. 51 odprto očit ū je bog mudrem, koi se preveč na svoj razum zanāšaju, vu knígi Joba XXXVIII, 33: znaš li reda nebés? 148 vsa moguči očit ū je, da orsagi i králevstva léstor po ñegvěĥ tolnačih i ñegvoj skozñivosti obstaju.

odhrañ u: odhrañ ū ju: math. 2, 3, 115 kulike obšanosti ne izbāġaju iz v ū st ñihoveĥ zvrhu detce, koja med ñimi odhrañ ū ju se.

odiču: odiču je: krist. blag. 285 ovak se naj ime tvoje odiču je.

odluču: odluč ū je: krist. 62 bog vsa redi i odluč ū je, 170 otec zaglědavš i mladencia, kojega zvunska prikladnost i ponāšañe, pošteno srdce i vrlo držañe kažeju, vu misli svojoj za budučega tovaruša kčere svoje odluč ū je; — odluč ū ju: krist. blag. 193 s kém guščeje pred pokdrom vu grehe prepada ju, s tēm se težeše na pokdru odluč ū ju.

određu: određu je: math. 2, 2, 60 ako bóg travno cvětje, koje za posušiti, za krmu márhe kak takáj za požgati određu je se, tak zmožno kinči, tak i nam takaj vu potrebđi opravu preskrbi, 2, 3, 50 on vse načine određu je za pověkšati dobro duše naše, krist. 63 betěžnik jemle najhujša i žuhkeša vračtva, kada mu ona prikladen i vešč vračitel određu je.

odruž u: odruž ū je: krist. 195 vi imenujete ono nesreču, kaj vas od oveĥ odruž ū je.

odstupļu: odstupļu jem: kov. kemp. 205 več krát vnóga dobra nakānim, ali kajti milošča za pomoči mlahavóču moju fal i, zbog maloga protivěna odstupļu jem i zmenkāvam; — odstu-

pl̂ju: krist. blag. 223 kuliko p̂ti pripraviju se k obrneñu, tuliko p̂ti opet odstupil̂ju od ñega.

odvežu: odvežujem: gašp. 1, 656 ja tebe odvežujem od vseh gr̂hov tvojeh; — odvežuje: krist. blag. 211 ne zna kaj odvežuje ali obsuđuje.

okamenu: okamenju: mat. 392 prispodabljam ove k onem mladicam koje ležeč vu vode polahko okamenju se.

okrađu: okrađujete: math. 2, 2, 221 spričati nemogúče je, ako vi vašega orságov ládavca na koi god náčin i vu kakvi god priliki okrađujete i vkanujete.

okreplu: okrepluje: krist. blag. 161 on prekoredno pije vino i kajti se ga nemertučljivo vživa, tak se z ñim ne okrepluje; — okreplju: krist. 235 ñihova krv je gusta ter tak ne preskrbljuje možđanom potrebnu hranu, da moči živil̂na čisteše i boje prebijajuče napravi, koje navlastito žile jačiju i orudeļa čutljivosti okreplju.

omamlu: omamluje: krist. blag. 161 kajti se vina nemertučljivo vživa, tak se z ñim ne okrepluje, nego se omamluje.

opažu: opažujem: krist. 42 opažujem, da po vručini súnca slapi se zdižuju, 52 nut pelda svéta, koju ja opažujem, 108 kada se premišl̂vanu novomu povdajem, opažujem, da sreča ova nepobožneh mene vu mojoj véri objačuje, da budućnost je, krist. blag. 231 kakvê odurne lastovitosti opažujem ja nad takvemi nestalñemi gr̂šnici! — opažuje: krist. 46 je li ni sméha vredno, da preizvišeni duh najvekse maléce opažuje, krist. blag. 106 kaj se nad vnoğemi opažuje, je oholnost; — opažujemo: krist. blag. 108 vu vučenikéh opažujemo, kak hmanu vest vu naj menši pogibeli plaha ie; — opažuju: krist. blag. 64 kak navučiteli opažuju.

oplaku: oplakuje: kov. kemp. 174 nut kvar vremeniti se oplakuje a duhovni kvár vu zabl̂ne otide, math. 2, 2, 159 tam naj oplakuje svoju hmanóču; — oplakujemo: krist. blag. 111 zvrhu česa se tuzimo i oplakujemo najprvič kada vu pogibel živil̂na dospevamo?

opraviču: opravičuje: krist. blag. 113 on opravičuje mene.

oskrblju: oskrblju: math. 2, 2, 187 kral̂ jeden, koi pod sobum imal je vnoğe službenike i častnike, kojem on skrb svojeh velikeh imán zaúfal je bil, hotel je takáj jen krat znati, je li oni

takova z onum vérnostjum i marljivostjum obskrbljuju, koja od jednoga pravotvornoga sluge gospona potrebuje se.

oskruúu: oskruúuje: math. 2, 3, 171 po ovoj ljubav bližnega oskruúuje se, 2, 3, 195 on úu (hižu božju) oskruúuje, krist. 69 ovak se oskrunuje svetlost; — oskruúujete: krist. 232 okrepete se z onum krvjum, koju tak špotno oskrunujete; — oskruúuju: math. 2, 2, 201 oni tak oskruúuju naj zmožneše pravice bžžje, krist. blag. 137 spodobu boga z neizbrojenimi gréhi oskrunuju.

osleplu: oslepluje: krist. 33 oko moje od zmožnosti i prevelikoga broja stvarih koje vidi oslepluje.

ovekoveču: ovekovečuje: krist. 236 strah koi je vre od nárave vu úih, po oveh vkanliveh nami-lah povešava se i ovekujučuje (pogrješno mjesto ovekovečuje).

oživlu: oživljuje: krist. 35 gdo je koj bi presègel dobrotivnu svetlost, koja vsa razsvečuje i z vručemi tráki svojemi zemlu mrzlu topi i oživljuje?

počrnu: počrnuju: mat. 494 počrnuju se negova vitezka čiñeña.

podelu: podeluje: math. 2, 3, 35 donaša nam na pamet negove dáre i milošče, koje nam podeluje, krist. 66 on podeluje ovdešno bivstvo ljudem.

podigu: podiguju: mat. 394 jesu ovi nevojni kakti ptice vu lovu kojem kada ptičar i lovec odpusti mrežu, i kajti se malo podiguju od zemlje, štimaju da su proste od mreže.

podstuplu: podstuplujem: krist. 42 za kaj se podstuplujem kudití tolnáče mudrosti tvoje? krist. blag. 104 ja se podstuplujem tebe za milošče tvoje prositi; — podstupljuje: krist. 196 človek se podstupljuje ovde nekaj za suprot govoriti najti; — podstupluju: krist. 17 nésú li, koji dogođeña sveta ovoga presúđuju i podstupluju se odlučevati, kaj bi naj bolje bilo, još bedasteši? krist. blag. 178 da se tajiti podstuplujú da s. cirkva nima oblast zapovedi dávati.

podužu: podužuju: math. 228 vse moje goščeñe i jestvine je krutò máli falatec kruha tuhtenoga i plesnivoga, kojega meni dáje iz nevtazlivoga nazloba moj nemilostivni nepriatel, da se z živleñem mojem muke moje odvláče i podužuju.

pograblu: pograbljuje: krist. 105 osávla se protigovor, koi od nespomenlivoga vrémena previdnost božansku pograbljuje, 247 on naše pošteñe pograbljuje.

pogrđu: pogrđuje: krist. blag. 221 jeli nevérnost néje ono kaj odičeno vpeľaňe Jezusa vu srdcah tulikéh kršćenikov pogrđuje?

pohablju: pohabljuju: math. 2, 3, 170 jesu odurni ľudi, koji neplačenoga pisma pohabljuju.

pokazu: pokazuje: krist. 22 vmirete vaše neskladno naprv stavljaňe, koje vam svéta ovoga stvári drugač pokazuje kak vu sebi jesu, 54 združenie ovo odprto i očivesto pokazuje, da bog je, koi gâ vu svojoj jednakóči zdržava, 161 nemirni človek najde si vsigdar zroke, po kojeh svoju nezadovolnost i svoj nepokoj pokazuje, krist. blag. 64 ovo nam pokazuje da to navadni stališ ľudih je, 45, 89, 100, 156, 181, 200, 213 itd.; — pokazuju: krist. 20 Jonaš i on déčarec pokazuju, kak se vkanujemo, 120 vsi ovi zroki pokazujú, da niti hmaňi sami bogati ali siromaški biti móreju, 151 svétski dogođaji takaj istinu ovu nam zadovoljno pokazujú, krist. blag. 91 kak vnoge pelde pokazujú, 104, 115, 153 itd.

pomiru: pomiruje: kov. kemp. 196 vu pravdenom skrúšeu pomiruje se zbúrkano dušno spóznaňe.

ponizu i ponižu: ponizuje: math. 2, 2, 82 koi se ponizuje, bude izvišen, 2, 2, 98 koi se ponizuje, hoče biti izvišen, krist. blag. 219 pokoru velim koja gizdost i oholnost našu ponizuje; — ponizuju: math. 2, 3, 46 samo oni budu izvišeni, koi sami sebe ponizuju.

poslu: posluješ: kov. kemp. 261 potrebno je, da milošću pobožnosti neprestancé iščeš, želno prosiš, trplivo i zauffano čakaš, radostno prímeš, ponizno čúvaš, marľivo z num posluješ; — poslúje: kov. kemp. 200 natúra za svoju hasen poslúje, krist. 51 je li mogućé véruvati, da nezmera previdnost božanska pri nebeskéh téleh poslúje a stvári zapušča? 108 bog razborno i mudro poslúje, ako sréću i nad pobožnemi svétiti pušča, 135 vsaki kada za lastovitu hasen poslúje za občinsko skupa dobro poslúje, 205 ki za zdržavaňe svoje poslúje: — poslúju: kov. kemp. 270 vera i ľubav ondè otajnnemi náčini vu ovom naj svetěšem sacramentumu poslúju, krist. 132 ovi poslújú za penze, 185 roditeli za detci potrebna preskrbeti poslújú.

potemnu: potemnuje: krist. 88 da bi previdnost bila, ne bi bog prepustil činiti nikakvóga gréha, po kojem se odičenost negova potemnuje, krist. blag. 129 mali gréh čini, da razum potemnuje.

potrebu: potrebûje: krist. blag. 168 da pokoru zadovolju, kakovu gospodin bog na zveličene potrebûje, obavili jesu; — potrebûjemo: math. 2, 3, 138 blago za hránu i druge potrebdce potrebûjemo; — potrebûju: krist. blag. 263 koji svéta ovoga potrebûjû.

potvrđu: potvrđûje: math. 2, 2, 49 on potvrđûje istinsko, da to tak biti more, krist. 16 ovo na prvo stavlañe nevoľ, kojem ÷lovek je podvržen, je istinsko i ñe potvrđûje spoznañe, krist. blag. 242 ovo nam o÷ivesto potvrđûje.

pozablû: pozablûješ: krist. blag. 107 o moj bože, onda se vre vu tvojoj hiži božãnski pozablûješ; — pozablûje: krist. 71 ÷lovek pozablûje se iz nezmerne razluke, koja se med ñim i stvoritelom nahãda; — pozablûju: krist. blag. 106 vnogi pozablûjû da pred boga dohãdaju.

poželû: poželûje: kov. kemp. 159 jošće žive vu meni stari ÷lovek, jošće jako poželûje proti duhu.

prekršu: prekršûje: krist. 96 on samo hvale je vrëden, koi kada božãnske zapovedi prekršiti more, vendar ñe ne prekršûje, krist. blag. 179 vsaki on grëši, koi zapovedi ñeine prekršûje; — prekršûju: math. 2, 2, 191 kuliko pûti ne oskruniju ľudi ove dũžnosti? Vsaki dãn kuliko tuliko ñe prekršûju, 2, 3, 108 robëci odũrno prekršûju zapoved bõžju, krist. 48 oni ñegove zapovedi prekršûjû, 119 hmañi presvëte zapovedi božje prekršûjû, krist. blag. 178 kuliko ih se nahãda koji ñe (zapovëdi) prekršûjû, 181 zapovëdi ove prekršûjû.

preobladu: preobladûju: mat. 325 vsa ova skušavaña preobladûju se.

prepisu: prepisûje: krist. blag. 103 nam on sam prepisûje da moliti mòramo.

prepreçu: prepreçûje: krist. blag. 221 je li more biti ravno ovakvã nevrñnost ñeje ono, kaj odiçeno vpelañe Jezusa vu srdecah tulikëh kršćenikov pogrđuje ali pak ÷isto prepreçûje? — prepreçûju: krist. blag. 62 grëšna dëla ÷initi ne prepreçûjû, 235 ovi mira orsãgu potrebñoga prepreçûjû.

presegu: preseguje: krist. 107 da bi slobodno bilo tajiti, kaj se ne preseguje, moral bi vnoge stvãri vu istëh nas zatajiti.

preseneçu: preseneçûje: krist. 35 kak vugodno je premišľavañe neba! ľepota ñegova preseneçûje nas; — preseneçûju: krist. 249 ove rëçi: vlezni vu vesële gospona tvojega, preseneçûjû srdce naše.

preskrblju: preskrbljuje: krist. 139 gdo bi si želel nebesko blaženstvo? za to nejednako podelene darov naravskih i sréce preskrbljuje med ljudmi veliko dobro, 192 bog srécu moju preskrbljuje, kada mene vu brodišce vekivecnoga pokoja zapeljati hoće, 92 prememba ova diku negovu naj bolje preskrbljuje; — preskrbljujemo: krist. 64 mi si preskrbljujemo lestor kak drugi ljudi znaña naša vse malo po malo; — preskrbljuju: krist. 90 dobrotivnost ova spoznaje se naj boje po tom, ako se druge zvršenosti preskrbljuju, 93 vaše časti vam poštuvañe preskrbljuju, 245 stanovniki svoje občinsko dobro preskrbljuju.

presuđu: presuđuju: krist. 59 oni presuđuju vélike i nedokončane zvršenosti božanstva poleg niščetne navade i vkanjive namisli človečanske.

pretresu: pretresuju: mat. 494 krivò pretresuju se negovi čini.

previdju: previdjuje: krist. 68 postavemo, da bog buduće stvári ne zna i da ne ne previdjuje predi kak se dogáđaju, tak je onda zna samo, kada se dogáđaju? 72 bog ne zna niti ne previdjuje buduće s pogodbum dogodljive stvári, 75 dokončki ljudih bogu su tak znani, da on na prvo previdjuje, kak se koi človek zadržaval bude; — previdju: krist. 47 oni koje tvrdoglavost vu bludeñu ne zdržava, nekakovem načinom previdjuju proti stavke, koje im se včiniti mogu.

prikažu: prikažujem: gašp. 1, 521 ovoga tebi vezda aldujem, prikažujem i nazád dajem, 1, 820 mene vsu nemu prikažujem; — prikažuje: gašp. 1, 526 videl jesem zveličitela, koteri svétu zveličeñe i žitek prikažuje, krist. blag. 28 bog mi obilnost prikažuje vu vsém, 45 on mu se z vsum darežljivostjum prikažuje; — prikažuju: krist. blag. 223 vre drugi den opet dodihava im gospon, i prikažuju znovič srdce svoje svétu.

prilagođu: prilagođuje: krist. 89 za to bog ravna svéta, paži na vse premembe i ne prilagođuje, da vmrtelne ljudi dopeļa na vekivečnu blaženost.

prinizu: prinizuješ: kov. kemp. 227 nut, ti se prinizuješ k meni, ki nêsem vrêden na te se ogledati.

pripisu: pripisuje: kov. kemp. 202 nikaj dobra sebi ne pripisuje, krist. blag. 111 zrok toga pripisuje on svojoj dobri vésti; — pripisuju: vran. rob. 2, 76 vse to pripisuju dñlu hmañemu, math. 2, 3. 108 ako se ovakvem hudodělnikom

nihove hmaňóče i pregreške pred oči postavljaju, tak ne dosta pùti pripišùju pijanšćini.

pristupl̑u: pristupl̑ujem: kov. kemp. 260 sam vu sebi se sramujem i začlénim, da k oltáru tvojému tak mlačno i mrzlo pristupl̑ujem (prí- bit će pogrješno); — pristupl̑ujemo: math. 2, 3, 118 naša slúžba bôžja gosponu dopadati se ne more, ako mi s punem nepriatelstva srdcem k svètoj meši pristupl̑ujemo; — pristupl̑uju: gašp. 1, 738 videlo mu se je, da devica Maria i sveti Ivan pod križom stojéci k nému pristupl̑uju, kov. kemp. 260 koteri k sacramentumu tvojemu z naj vekšum pobožnostjum i hoténem pristupl̑uju.

pritužu: pritužuje: krist. 138 David se nad ovum človečanskoga srdca hmaňicem pritužuje; — pritužujemo: krist. 84 onda se pritužujemo; — pritužuju: krist. 129 koji se zbog razlučnosti lúdih pritužuju, 123 nut, nad čem se pritužuju.

privleču (mjesto privlači): kov. kemp. 214 k ovèm ali k onèm se privlèčuju (— vlè jer i vlèčem).

putu: putujem: gašp. 1, 508 iz Sirije vu Rim putujem, kov. kemp. 252 putujem vu veri; — putuje: gašp. 1, 569 kolár nekoj vu váraš Katanu putuje, 1, 661 Nutius nevolnoga brzo iz vode zmekne i dalje putuje; — putujemo: gašp. 1, 225 po nebeskom putu putujemo, 1, 594 po tak pogibelnom putujemo pútu; — putuju: math. 2, 3, 142 ar su dva puta, po kojeh ludi putuju.

radu: raduje: gašp. 1, 33 vu srdcu zbog našega zveličeňa raduje se, 1, 549 kotéro čudo i ova vremena tuliko púti v pamet je vzeto na znaméne, da jeden kotrig k drúgomu raduje se zbog svétosti, kov. kemp. 98 ljubav letí, drčí i raduje se, 190 naj se raduje vu tebi slúga tvoj, 200 natúra raduje se na dobičke zemélske, 202 natúra se raduje sebi spodobnèm, krist. blag. 34 za to se on sada raduje à ti se trápíš; — radujemo: gašp. 1, 550 oh odičeni sv. Blaž, mi tulikaj iz srdca tebi radujemo se, da je vučinen konec tvoje muke, kov. kemp. 182 sada se veselé, sada se raduju, krist. blag. 259 da se neprijatelji moji zvrhu moje smrti raduju.

rasipl̑u: rasipl̑uje: vran. rob. 2, 7 pošodelavec jednu stran žitka rasipl̑uje.

razbativu: razbativuje: krist. blag. 161 kajti se gâ (vina) nemertučljivo vžíva, tak se z nim ne razbativuje.

razdeļu: razdeļûje: math. 1, 1, 189 ovo lèpo raztolnačéne na dve stráni razdeļûje se.

razdružū: razdružûju: krist. blag. 259 mene od vas razdružûju.

razglašū: razglašûje: math. 2, 3, 149 takov stanovito nè zločest človek, ako prem zlotvòrnik ñega kadkad za takvoga razglašûje; — razglašûju: math. 2, 2, 137 mi nésmo oni za koje oni nas drže i razglašûju, 2, 3, 148 ako oni krépost suprot očivestnomu návuku od mene vam danomu kak ti kakov priložek bogačástja razglašûju.

razluču: razlučûju: krist. blag. 189 vse druge oblasti i vrédnosti človečánske koje jeden pred drugém ima, razlučûju nas z vekšínim léstor pripetčè.

razsveču: rasvečûješ: gašp. 1, 723 bože, koi cirkvu tvoju z bláženoga Tomaša spovedníka tvojega čudnovitem navúčañem rasvečûješ, daj nam i koja je vučil z razumom spoznati, kov. kemp. 234 kak ti miloščum ñe znutra razveselúješ i rasvêčûješ (^ nad e je znak glasu, a stavlen je s toga, jer tako piše rasvétim i svêča); — rasvečûje: gašp. 1, 620 ne listor Jezuš Kristuš je práva svetlost, nego i svêča, koja rasvečûje vsákoga človeka, kov. kemp. 182 koteroga naj viša istina vsigdar rasvêčûje (^ nad e kao malo prije ^ nad e), math. 2, 2, 28 ova knúga temeje vere kršćánske zadržáva, razum rasvečûje, 2, 3, 18 on kaže se vu nas takvoga vlastito po tom, kada nas rasvečûje, da navuk Kristušev razmeti moremo, i tak vòju ñegovu čini da vu nas jáku, živu i zvršljivu, da razum naš nè samo po tom rasvečûje se, nego takáj srdce naše popravla se, krist. 35 premislemo veliko ono nebesko télo, koje sunce zovemo, opažujemo tráke, s kojimi zemlju rasvečûje: delo gosponovo je puno ñegove odičénosti. Gdo je koi bi preségel dobrotivnu svetlost, koja vsa rasvečûje? 156 mi slepi hočemo boje videti, kak oko našega nepresežnoga boga, koje vsa rasvečûje; — rasvečûju: gašp. 1, 704 kak goder rasvečûju ove dve oči nebeske ves ši-roki svet, tak on rasvétil je vsu cirkvu božju, kov. kemp. 172 pazi na rêči moje, koje zažížu srdca i pameti rasvêčûju (a gašp. 1, 140 rasvêčuje).

razširu: razširûje: math. 2, 3, 18 on je koi kršćánska nameneña, živu veru vu Jezuša, dobra obečáña iz srdca našega izpeľáva, takova objačûje, zdržáva i razširûje, krist. 118 bog

dobročinstva svoja nad pravičnimi i hmañeni razširúje, 142 ľudstvo trpi gláda, dražina se razširúje.

raztomaču i raztolnaču: raztolnačúje: math. 2, 2, 7 Jezuš raztolnačúje jednomu pismoznancu po priliki, gdo je ñegov bližni; — raztolmačúju: vran. rob. 1, 228 vu ovom ñaravočinstvih zroki nam se raztolmačúju.

razveselju: razveselúješ: gašp. 1, 703 koi nas s svétkom bláženoga Lucia razveselúješ, kov. kemp. 234 kak ti milošćem ñe znútra razveselúješ; — razveselúje: math. 2, 3, 21 ovak blagoslávja i razveselúje zveličitel one kršćenike, koji od cèloga svèta zaostavljeni vidiju se.

skoznu: skoznúje: kov. kemp. 98 ľubav skoznúje i spéca ne drémle, math. 1, 1, 177 bõg vsigdar skoznúje i nigdar ne spí, 1, 1, 182 koi zvrhu nas vsigdar skoznúje, 1, 1, 183 koje (božanstvo) vsigdar za dobro ľudih skoznúje, 2, 2, 256 koje (božanstvo) zvrhu pobožneh i pravičneh skoznúje. Jošće skoznúje i vezda Jezuš zvrhu pravičneh, 2, 3, 93 bog i zvrhu vas skoznúje, krist. 54 bog zvrhu naj višeše kružine skoznúje, 60 koi tak nad naj menšemi kak naj završenešemi skoznúje, krist. blag. 119 vsa videće oko božansko skoznúje zvrhu vsakoga čina vrédnosti ali nevrédnosti; — skoznújemo: krist. 72 na dušu našu pazimo da, kada skoznújemo, ne zaspí; — skoznúju: krist. blag. 247 oči božanske skoznújú zvrhu ñega koi se úfa vu milosrdnost ñegovu.

skraču: skračúješ: math. 2, 3, 62 ti ne skračúješ obrambu i pomoć tvoju onem, koi navuk tvój spoznávaju i následuju; — skračúje: math. 1, 1, 136 Jezuš vam i mládencem, koji takova dopúšćaju, skračúje svoju milošću i blagoslov, krist. blag. 210 tak si obéćate kaj vam Kristuš skračúje; — skračújete: krist. blag. 147 morgújú kajti ñim nekoja skračújete.

skuplju: skuplúju: vran. rob. 2 196 ovde skuplúju Europanci vsako leto vnožinu takoveh ľudih.

spaču (= izopaču): spačújete: krist. blag. 53 po zločestéh pèldah détcu vašu spačújete; — spačúju: math. 1, 1, 161 ñut, kak Jezušu ne grusti se niti pút, steze, niti druge neprilike ñe spačúju ñega, da nevõlnomu pomore, 2, 3, 150 koji pod prilikum svètosti, priatelstva ali ľubavi duše spačúju i na zlo peľaju.

spažu: spažujem: krist. 53 spažujem, da ova nebeska tèla vu svojem ovdešnem stališu zarad zemle vćinena jesu; — spažúje: krist. 200 o bedastoća i priprostoća ľudih s tem vekša,

š kem se mene spažúje, krist. blag. 144 spažúje trúhu vu oku svojega brata.

spišu: gledaj izpisu.

spočitu: spočitúju: krist. blag. 141 nepriatele pozaval je da mû kakov gréh spočitújû.

spomenu: spomenûje: krist. blag. 282 Pridavek ov spomenûje nas iz vse zmožnosti negove.

spozablu: spozablûjemo: krist. blag. 66 za kaj se iz nih (dobročinstvi) tak lahko spozablûjemo?

sramu: sramûjem se: kov. kemp. 260 sam vu sebi se sramûjem, math. 2, 3, 159 kopati ne morem, okolu prositi sramûjem se; — sramûješ: krist. blag. 218 za kaj se sramûješ gréhe tvoje spovédati? — sramûje: kov. kemp. 201 milošča sramûje se na očivestom kázati, krist. blag. 296 ne sramûje se pred bogom niti pred ljudmi; — sramûjemo; math. 1, 1, 64 pred nim zlo činiti ne sramûjemo se, 1, 1, 219 leni smo, ali sramûjemo se delati; — sramûju: krist. blag. 186 po kéh dób se vre isti službeniki na ovo dohađati sramûjú.

stanu: stanûješ: gašp. 1, 597 ako za to stanûješ vu puščini, da tvoju spuniš vólu, svetu slúžiš; — stanûje: gašp. 1, 596 tulika negova beše poniznost i sveta zametávañe, da pri nem duh svéti, koi pri ponizneh stanûje, živo i vekivečno prebivališče je odebral, vran. rob. 1, 13 gde Klaudius stanûje, krist. 12 mir vu nihovéh hižah stanûje, 52 neizbrojena vnožina živine stanûje na ovoj zemli; — stanûju: vran. rob. 2, 196 vu Affriki harapi stanûju, math. 1, 1, 164 iz vseh svéta stránkih, gde ljudi stanûju, vnògi jednòč zveličiu se i vu nebo dõjdu, 1, 1, 211 ptice nebèske na svržju negovom stanûju.

stesnu: stesnûje: krist. 47 visoki bože! kak se ne stesnûje oko tvoje, koje vsa vidi!

stoku (mjesto stače): stokûje: krist. 20 ako mu (zvirališču vseh kanživéh namislih) se vuzda pustì, ako vu nas stokûje, mi vendar pokojni ne budemo.

šet u: šetûjem: kov. kemp. 167 gospodine, nikaj nësem, nikaj ne morem, nikaj dobra iz mene nëmam, neg vu vseh po-meñkávam i vsigdár na nikaj šetûjem, 107 kruto je čudno, da se tak na naglo podígnem i tak milostivno od tebe obimjem, kotéri lastovitum žmečinum vsigdar na dólña šetûjem; — šetûje: gašp. 1, 402 vu snu se jen krat je nemu videlo, da na visok i kruto strm brég šetûje, 1, 544 dojde noj na pamet čudnoviti

Bláz vu temnici, šetúje friškò do vuze k s. Blažu, 1, 746 pod drevo ono šetúje, math. 2, 2, 16 nemu dobro znano je bilo, da Jezuš vsigdàr na temelita šetúje; — šetúju: gašp. 1, 515 pristoì se, da vsa na svoj cil i pričetek marljivo šetúju, 1, 571 s. Januš evangelišta na prvo postávla kak negda malo vredni poglavari popovski poslali jesu bili sluge svoje i grabante, da bi vlovili Jezusa. Šetúju posli ovi marljivo, išču povsúd i nut! najdu nega vu cirkvi, 1, 789 prostran put je, koi peļa na pogublene i vnogi jesu koji šetúju na nega, kov. kemp. 213 vsi na ljubav moju šetúju, math. 2, 2, 72 bòg pušča več krát jednoga starca živetì, koi zdávna je sit živlèna svojega, i vzeme jednoga cvetučèga mládenca ali divojku, za kojemi preljublèna mati i tūžni otec s sùzami i rañenem srdcem v grob šetúju, 2, 2, 87 nekoji vam se približavaju i na to šetúju, da bi vas vesele i prav dobre vòle naprāviti mogli, 2, 2, 88 lažliveh lúdih je preveč, koji na pogublene poštenoga človeka šetúju.

tugu: tugúješ: krist. blag. 30 koi tugúješ pod nevòlami, raduj se; — tugúje: gašp. 1, 923 vse túrobno i pobožno kršćanstvo denes žalostno tugúje i plače se, kov. kemp. 191 to je milošča koju činìš priatelù tvómu, da trpi i tugúje na svètu za ljubav tvoju, 238 pred sobom križ nosì, da zbog lastovitèh grèhov tugúje, krist. blag. 35 tuliko on tugúje, kuliko se je veselil; tugúju: kov. kemp. 182 znaju várašci nebéski, kak vesel je dèn on; tugúju sini Eve, da žuhkek i grusten je ov, krist. blag. 29 vu kojem tugúju, 260 kak vnogi ne tugúju vu siromaštvu.

valu: valújem: gašp. 1, 89 jesi dosta krát, valújem, mene vu grehu postávlenoga od zla nagibal, 1, 672 v-igdar velim i valújem, da ja kršćenik jesem, 1, 788 od kuda svèti otcì občinskéše (jaj! bi li mučal, ali govoril?) ah valújem, občinskeše govore, da več je oneh, o žalost! koji se skváre, nego koji se zveliče, 1, 794 valújem Kristuša Jezusa právoga boga, kov. kemp. 184 istinski valújem, da sèm se krúto rásipno návaden imeti, 196 istinski valújem, da sèm vrèden vse špotnice, 226 valújem zločestoču moju, 252 valújem, da sù mí dvója potrèbna, krist. blag. 271 istina je, valújem sam; — valúješ: gašp. 1, 631 ja kršćenica jesem niti za mojéga tovaruša tebe nigdar ne primem, doklam pravoga ne spoznaš boga i veru negóvu očivestone valúješ, 1, 791 sam valúješ, kak dúžni jesmo vojovati za diku kráļa vseh krájev, math. 1, 1, 59 ti spoznávaš i valúješ boga z vùstmi, ali s činì živlèna tvojega nega tajiš; — valúje:

gašp. 1, 370 zéznal je Dioklecian, da s. Šebaštian očivesto veru Kristuševu veruje i valúje, 1, 383 svéta Agnes pred vsemi valúje sebe krščenicu, 1, 550 kak sam vu pričetku knige valúje ovemi rečmi, 1, 641 siromaški človek krivca sebe valúje, 1, 642 néga pravičnoga a sebe valúje krivičnoga, 1, 647 to čuvši be-težnik greh blaznosti svoje proti svetcu spozna, valúje, spokori se, 1, 718 druga skrovna valúje Roman Tomašu, 1, 733 vse grehe spametnomu reda serafinskoga valúje spovedniku, 1, 800 pred noge s. Gregura poklékne, vsu valúje istinu, math. 1, 1, 93 k tomu več nè potrébno, nego da gréšnik svoje gréhe odurjáva, za né istinsko žalúje se, né podpunom valúje, krist. 241 gdo se mòre zadosta odreči lastovitoj svojljubnosti, da svoju krhkoču valúje, krist. blag. 90 valúje sebe za négvu službenicu, 115 valúje da toga presèci ne more; — valújem o: gašp. 1, 506 mi krščeniki valújem o, da tretí dan je gori vstal od smrti, krist. blag. 284 je li mi po tom ne valújem o, da smô vbogi gréš-niki; — valújete: math. 1, 1, 156 grehe vaše vu sùzah pokòre valújete; — valúju: gašp. 1, 506 koji néga pravoga valúju boga, 1, 811 ovi pred svetoga dojdu Gregura, hmañicu valúju svoju, krist. blag. 299 gdé se gréhi istinsko ne valújú.

vgaš u: vgašúje: math. 2, 3, 25 ljubav proti bližnemu vašemu vgašúje se, kak brže s kakovum neprilikum nému pomòči bi morali, krist. blag. 128 ovak ljubav boga vu srdcu vgašúje, 129 ogeñ ljubavi božje vgašúje.

vkañ u: vkañújem: vran. rob. 1, 155 ako se ne vkañújem, ja sem spazil snóčka, da se nekojem zmed vas zéhalo je; — vkañúješ: gašp. 1, 373 žal mi je iz srдца mojega, da se tak vkañúješ, 1, 546 o nespametni človek! za kaj se vkañúješ i ostavljaš pravdenoga boga? kov. kemp. 176 istina si, kâ ne vkañúješ niti vkañena biti ne moreš; — vkañúje: kov. kemp. 193 mlahav mlahavoga vkañúje, 199 nárava čalárna je i vnoga privlèče, zaplèče i vkañúje, 270 nè vkañúje tê bog, vkañúje se, koi samomu sebi preveč veruje, krist. 162 srdec človečansko vsevdil nezadovoljno pod zgovorom za diku božànsku skr-beti išče svoju nezadovolnost izpričati ter samo sebe vkañúje; — vkañújem o: krist. 20 Jonaš i on déčàrec pokažúju, kak se vkañújem o; — vkañújete: math. 2, 2, 221 spričati nemogúče je, ako vi vašega orságov ládavca vkañújete; — vkañúju: krist. blag. 116 ali se ovak mislèci strašno vkañújú, 168 kak ovakvi sami sebe vkañújú.

v lezu: vlezûjemo: krist. blag. 106 kada vlezûjemo
vu hižu božju, reči bi morali.

voju: vojûju: gašp. 1, 648 proti nim naj đederno vojûju,
1, 726 sada moji kotrigriz naturaliskum boljùm vojûju.

vtemeļu: vtemeļûje: krist. 108 sréčnost nepočinenéh vu
toj véri mene vtemeļûje.

vpuču: vpučûju: gašp. 1, 373 znam dobro, da tebe krivo
vpučûju balvanóv tvojeh biskupi.

zadovolju: zadovoljûje: krist. 7 pokoj, s kojem se srđee
človeka zadovoljûje, je mogućen, 86 premisljavanje boga i mu-
droga naređena negovoga zadovoljûje i tiši nepokoj človeka.

zaglušu: zaglušûje: krist. 202 po nakovalu vudirajuće
kladivo vuha mú zaglušûje, krist. blag. 119 s kojémi glása
kaštigujúće vésti zaglušûje.

zagrešu: zagrešûje: gašp. 1, 682 kuliko več gdo za-
grešûje, tuliko več se od boga razdeľuje.

zagrmu: zagrmuješ: kov. kemp. 117 zagrmuješ
zvrhu mene súdmi tvojemi, gospodine.

zahvalju: zahvaljûjem: krist. u anhang zur grammatik
der kroatischen mundart (1840 Agram) 219: zahvaljûjem nim,
gospone.

zapisu: zapisûjem: gasp. 1, 881 oveh (angelov) poštu-
vânie i proti nim pobožnost vam listov zapisûjem i ostavljam.

zasiču: zasičûje: math. 2, 3, 230 naj menša stvár ima
zemľorastje, sad ali koréne za svoju hranu, koja noj je povòľna i
z núm zasičûje se, krist. blag. 199 bog tulike milióne ľúdih
vsaki den zdržava i zasičûje; — zasičûju: krist. blag. 71
oni se zasičûjû z blagom ovoga svéta, 246 opitajte zmožne,
jeli vrémenita dobra níhova srđea zasičûjû.

zaslužu: zaslužûje: math. 2, 3, 108 delo, s kojem kruh
zaslužûje se.

zatrudu: zatrudjûje: krist. 130 delo, koje vas zatrud-
đuje i vam dodiháva, niti drugem v tek ne bú išlo.

zavežu: zavežûjemo: krist. blag. 180 tak se zavežû-
jemo noj pokorni biti.

zbuđu: zbuđûje: krist. 156 nenavidnost istom zbuđûje
našu nezadovolnost, 164 izlična ali léstor namišľena srđca zbu-
đûje s tém jakše poželěna vaša, s kém boľe nu za stalnu i se-
gurnu držite, 230 vést zbuđûje vu nas naj vekši stráh smrti.

z družu: z družujem: kov. kemp. 171 prez mene ne vaľa niti ne trpí priateľstvo, niti nê pravdena i čista ľubav, koju ja ne z družujem; — z družuju: krist. 236 blutave narave ľudi z družujú (-jú pogrješno mjesto -jú, a to jer da je stegnuto od jeju) s strahom naprv stavlaňe, koje namislam vsu nihovu spodobu jemle.

z družu: z družuju: krist. 249 ovdé je glas božanski, kojega čuju, koji dobru vést tja do zadňe vure z družuju.

z namenu: z namenuješ: krist. blag. 234 ideš k grobu, z namenuješ ondé kamena; — z namenuje: gašp. 1, 151 ovo ime grčkem jezikom vesele z namenuje, 1, 650 kotéra troje z namenuje duguváňe, kov. kemp. 220 kaj z namenuje ova premilostivna dôstojnost? krist. blag. 141 kaj isto i prilika denešnega svétoga evangeliuma z namenuje, 152 je li to z namenuje zresno požaluváňe činiti? 136 to tuliko z namenuje kak ti ja nê čú pokoren biti, 223 kaj z namenuje obrnúti se? itd.; — z namenuju: gašp. 1, 574 premislite ono, kaj z namenuju.

z niknu: z niknue: krist. 13 vse kaj pod nebom je ni nikaj kak teňa, koja z niknue.

z roku: z rokuje: krist. 13 koja vekivečna trapleňa vu naj ľutešem plamnu z rokuje..., zadovolnost koju ono z rokuje ostaje na zvanškoj stráni priléplena, 19 gibaňe vu tvojem namišleňu z rokuje druga čuteňa, 42 vidim da oplahneňe i rasteňe vòd čisteňe zrąka i gibaňe tak potrebno vòd z rokuje, 141 gdo more prez súzněh očih gledeti premembu, koja celi orsag zatira i skančáňe vsegá púka z rokuje? 242 hmaňe krvi lastovitost grize vésti z rokuje, 243 ovde smo premišľávali nepokoj, kojega grizľiva vést z rokuje; — z rokujete: krist. blag. 57 premislite odurnost koju déti z rokujete, 247 kuliku škodu z rokujete sami sebi; — z rokuju: math. 1, 1, 102 deca nim (roditeľom) vse vekšu i vekšu skrb z rokuju, 1, 1, 135 med sobum naj vekšu halábuku z rokuju, 2, 3, 14 da bi premisliti hoteli onu hasen, koju návuki i zapovedi Kristuševe vre na ovom svétu z rokuju, za isto vi ne bi nê prekršľovali, krist. 126 pritúžeňa, koja nam vse to z rokuju, same bedástoče jesu, krist. blag. 164 víno i ostali vužigujúči napitki z rokujú človeku vsakojačke betege.

z veliču: z veličuješ: kov. kemp. 272 kotéri vu tē se zauffajúče z veličuješ.

z višu: z višuje: kov. kemp. 193 mlahav mlahavoga vkaňuje kada z višuje; gledaj izvišu.

zvrš u: zvrš ū j u: krist. blag. 215 kak je mogla cirkva opravit da se naj mogučeši ladavci k nogam redovnikov hitaju i ponizno valuvane gréhov svojéh zvrš ū j ū ?

ž al u: ž al ū je: math. 1, 1, 93 k tomu več nè potrešno, nego da gréšnik svoje gréhe odurjáva, za ne istinsko ž al ū je se; — ž al ū j u: math. 1, 1, 133 od kud nezadovolni hižni zakoni vide se i z vešinum ali kesno obodve stranke ž al ū j u se, 1, 1, 237 koji svoje prégreške spoznavaju i za ne ž al ū j u se.

Naglas na slovcu kojoj *ispred -uje* dosta je rijedak.

a) u *kraňštini*.

Najobičnije osnove s naglasom na slovcu *ispred uje* jesu: k métu agricolam esse; z al â z u sectari aliquem, insidiari alicui; nadlêgu i nadlêž u molestum esse; pijânču ebriosum esse, pridigu predigen; svétu suadere; škódu nocere; váru servare, custodire, varu se cavere; véru credere, i još neke. Jer u neima naglasa glasi poluglasno a po sve ispada gdje govoru ne smeta a bileži se u knízi kad što i slovom i: svétujem, svétijem i svétjem.

k metu: k mé t u je: ravn. 1, 22 Noe k mé t u je kakor je poprej, 2, 208 kdo vas ima hlapca, de mu k mé t u je ali páse in pride naj iz poľa domú, aļ se bo zahvaloval hlapcu, de je storil kar mu je bilo vkázaniga?

z al a z u: z al â z u je: škriñ. 21 žena katerã zdaj na očitnih krajih, zdaj za vógli z al á z ū je, 72 ona na póti kakòr razbójnik z al á z ū je, 259 gréšni človèk z al á z ū je, de bi kry prelil, 261 sovražnik sladke besede daje, al v svojim srci z al á z ū je, de bi te v jamo páhnil, traun 20 on s timi bogatimi na skrivnim z al á z ū je, de bi nedólžniga vmóril, 233 pred zlegam, kateri v tàmmi z al á z ū je; — z al â z u je jo: škriñ. 3 ony samy svojo kry z al á z ū je jo, 323 várùj se, de ki tebi jezik ne spodlety inu de ne pádeš pred očmy tvojih sovražnikov, kateri te z al á z ū je jo, traun 171 kateri moje živleñe z al á z ū je jo, imajo na sramoti inu na špótu ostati.

n ad le gu i n ad le ž u: n ad l ê ž u je: jap. prid. 1, 92 bog tiga trošta inu myru se le toliku per enimu možu inu ženi znajde, kateri se črtijo, de jih š pečenam te vejsty vse njih žive dny n ad l ê ž je, škriñ. 316 kakòr kadàr se móka preséja, smety v siti ostánejo, takú v človèka mishih tó, kar ga n ad l ê ž ū je; — n ad l ê gu je jo: traun 33 várùj mene pred timi hudobnimi, kateri

mene nadlegùjejo, 104 ker moja móč doli jémle, zasramújejo mene moji sovražniki, kateri mene nadlegùjejo, 169 pred tvojemi očmy so vsi, kateri mene nadlegùjejo, pok. 1, 67 za volo tiga ñe skušnave samú od zvnaj nadlegùjejo.

pijanču: pijânčujejo: škriñ. 72 ty kateri pijânčujejo, se bodo spraznili.

svetu: svétujem: ravn. ber. 43 svétujem ti, de poišeš umniga moža, preš. 7 róža, rósa ino mána váša je mladóst, dekléta, svétjem, ñaj ne bó zaspána, ki cvetó ji zláte léta; — svétuje: ravn. 1, 324 kraļ je mater poklical in pregovditi ji ga svétije, ber. 90 Jonata Davidu svétuje, de naj se per-krije nekóliko časa zalazovañu ñegoviga očéta, preš. 179 vda Črtómír se v tó kar ribič svétje; — svétujejo: škriñ. 37 za tēmi kateri myr svétujejo gre veséle, ravn. ber. 92 Davidovi zvéstniki svétujejo svójimu gospódu, de naj se ga loti (a traun 173, 211 posvetújejo).

škodu: škóduješ: škriñ. 359 ñemu z žalostjo nič ne pomágaš, sam sebi pak veliku škóduješ; — škóduje: rog. 619 navošlívost sama sebi h prvimu škódje, jap. prid. 2, 84 pyanost škóduje tudi na telesi, škriñ. XIX krivavēni puk cęrkvi ravnu takú škóduje, kakòr lisice vinógradam, 79 kakor mol oblačílu inu črv ľesu, takú človeka žalost sreú škóduje, 82 takú je človek kateri golfivu svojmu priátlu škóduje, ravn. 1, 13 dal gorko oblačílu jima je, de jima ojstra sapa zvnaj raja ne škódje, 2, 126 hudi človek sam sebi nar bol škódje, ber. 207 če te dež zmóči, brž zménaj mókro obléko s súho, de ti mokróta v živòt ne zléze in zdravju ne škódje, ravn. 1, 506 kdor ñivo ali nograd poškódje, mu more iz lastne ñive ali iz lastniga nograda škodo z nar bolšim povrniti, 2, 205 nič lozej kakor okó se ne poškódje in ne skazi; — škódujejo: škriñ. 208 tudi so zahvalili, de le ty kateri so jih poprej poškóduvali, jim ne škódujejo, traun 80 sódi 'o gospód!' te kateri meni škódujejo.

varu: váruješ: rog. 279 katera pred uso navárnostjo obáruješ sledniga, ravn. 2, 268 v misli ti bodi pobòt, de se nemárnosti in nezvestòbe obvárješ; — váruje: rog. 280 pokazat je hotéla, kakú várje, hráni, bráni te temu grēhu udane ludy, škriñ. 5 on pót svetih várùje, 38 kateri svoje vusta várùje, várùje svojo dušo . . pravica váruje nedóljniga pót, 63 rēs-nica krajla várùje, 119 kakòr modróst várùje, takú várùje

tudi dènar, 220 brumnost v árùje inu opraviči srce, traun 71 gospod v árùje te zveste, ravn. 1, 191 dobro naj posnèma, hudiča naj se v árije, 2, 147 skrivaj dobro delati v árije v nas nečémernosti, preš. 103 bom pél: gosénce káj na répo v árje; rog. 127 skuzi katèru on odide velikú nadléžnosti, se ob áruje pred grèjham, škriú. 85 kdor figovu drevú ob v árùje, bo sadje od néga jedèl, ravn. 1, 217 nobena réč nas ne ob v árje v nespamet in pregreho, 2, 120 še taki prímik nas ne ob v árje od trpleña; — v ár ujejo: škriú. 18 mój syn, ohrani zapóvèdi tvojiga očeta: kadar bóš spál, naj te v árùjejo, 41 v nevúmniiga vustih je prevzètuosti síba: módre pak níh žnáblí v árùjejo, 68 gospódove oči znañe v árùjejo, 139 čuváji katèri mèstu v árùjejo, so mene našli, traun 1 katèri se grèha inu hude tovaršie v árùjejo, 234 on je za volo tebe svojim angelam zapovèdal, de tebe na vsih tvojih pótih v árùjejo.

veru: vérujem: schön. 384 jest vérujem v boga očeta, rog. 584 jest v jérujem gori ustajájne tiga živóta, traun 61 jest v èrùjem, de bóm v dèžèli tih živih dobrote tiga gospóda vidil, ravn. 2, 291 djaj je: vérjem, 2, 299 ne bomo rekli: vérjem, vérjem, gospód, de si Kristus tí sin živiga boga? — véruješ: ravn. 2, 98 de sim te pod figovim drevesom vidil, mi vérješ; — véruje: škriú. 338 kdor bogu v èrùje, čúje na zapóvèdi, pok. 3, 146 katèri v néga v èrùje, ne bo pogublen, ravn. 2, 297 jez sim vstajène in živlène. Kdor v mé vérje, bo živel, tudi vmrl (ymerel) naj je. In kdor kol živí in v mé vérje, ne bo vekomej vmrl. Vérješ to? Marta je djala: pač, gospod, jez vérjem, de si Kristus tí, 2, 174 kdor v Jezusa vérije, za nima smrt nič strašniga; — vérujete: jap. ev. 522 le te (čudeža) so zapisane, de vy vérujete, de Jezus je Christus, ravn. 2, 119 zdaj v Jezusa šè le vérjete, 2, 121 ako známeñ ne vidite in čudežov, ne vérjete; — vérujo: schön. 22 tèm je on dal oblast, de bi božji otroci bily, tem katèri na négovu imé vérujo, 68 en čas ony vérujo, 154 imajo vsi odpuscájne grèhou prejeti, kir vérujo v néga, 165 izveličani so ty, kir ne vidio inu vunèr vérujo, 182 te čudesa pak katère pojdeo za témi kir vérujo, so le té: . . — vérujejo: jap. ev. 82 katèri bó pohujšal od le tih majhinih, katèri v mene v èrujejo, tèmú je bólsi de se obèsi na négov vrat en malinski kamèn inu se vtopy v globočino tiga morja, 294 nimajo koreníne, katèri na en čas vérujejo inu ob času te skušnave odstópio, škriú. 204 tvoja besèda

te ohráni, kateri v tebe v er u je jo, 224 gorje tem, kateri bogú ne v er ù je jo, ravn. 2, 197 vrag hódi in kar je v nih srce zasjániga, pobère, de ne v ér je jo, 2, 266 talènti so dušini daróvi, ktire jim Kristus, ktiri va ù v ér je jo, delj (schön. 378 v er u j é m o biće pogrješno).

Osim ovih osnova čita se s naglasom na slovcu ispred *uje* još koja ta osnova skovana dotičnim piscem kojemu trebaše glagol durativni ili iterativni, nu obično krivo i naopako, n. pr. precvètu mjesto precvita ili precvéta florere: rog. 571 ta svejt gdur kol zaničuje s tem posvejtanim, precvèjt u je uselej ù le teh čednostih (a tri redka prije ima pravo: precvèjtat); — izléku mjesto izláči extrahere: ravn. 2, 14 posája on jih iz sédežov, izlékije jih spod prahú; — podôbu od podôba das bild (bole upodâbla) bilden formare, fingere: škriñ. 340 kateriga on izdeluje inu podôbùje, 361 lončár s svojo rokó podôbùje glino; — klûbu od k l ubu trotzen: jap. prid. 2, 49 če bómo ponižni, bómo malu porajtali, ali nas kdo zaničuje ali opravla, ali nam klubije (bez oznake naglašene slovke, ali *ije* mjesto *uje* dokazuje, da je naglas na prednoj slovcu); — prelómľu mjesto prelámľe ili prelâma perfringere: ravn. 1, 317 če moje zapovdi prelómľujete, razplal med narode vas bom; — zasêku mjesto zasêca, verhaen arboribus succisis introitum praecludere, kast. cil. 173 le tú tebi poot z a s é k u je, de ne moreš naprei; — nasítu mjesto nasíča satiare: ravn. 1, 245 če srcé sprostrèš lačnimu, in koprnéčo dušo n a s í t i je š, vedno te bo ravnal gospod in nasitil tudi tvojo dušo ob suši, 2, 233 dobrotno odpíraš roko, in vse kar živí nasítiješ s svojimi dobrotami. — U nékih osnova dolazi *e* ili *é* često samo s toga jer ga ima i dotični supstantiv od koga se grade, n. p. imenujejo škriñ. 196, zdelujete jap. prid. 1, 323, posmèhuje, jap. prid. 2, 312; potrebuješ schön. 178, razsvétluje ravn. 2, 124.

Još daļe prama početku riječi imaju naglas osnove:

jérpergu beherbergen od jerprge f. plur. herberge: jérpergujejo: jap. prid. 1, 161 koliku ludy se je mujalu inu se še pomujajo, de tebe žive, oblčëjo, jerpergjejo inu ohranio.

omâdežu maculare, inquinare polluere: omâdežuje: škriñ. 27 kdór hudobniga svary, sam sebe omâdežuje.

prêšuštu adulterare: jap. ev. 88 jest pak vam povem, de kateri koli se bo od svoje žene lóčil zvunaj lotrnje inu eno drugo

vzame, ta prešuštuje, inu kateri tó odločeno vzame, tá prešuštuje, jap. prid. 2, 86 on ne mara de krade, de prešuštuje.

prídigu predigen: prídigujejo: ravn. 2, 189 potlej ko je Jezus te lepe navuke končal, so se vučenci po dva in dva razšli, od mesta do mesta prídigjejo, od trga do trga.

b) u ugarskoj slovenštini.

Iz knige zabeležene imam osnove:

blaznú: bláznüjemo: küzm. 328 ár ali bláznijemo, bougi bláznijemo, ali čednújemo, vam čednújemo (2 kor. 5, 13).

counü: cóunüje: küzm. 214. I postavili so dvá: Jožefa ki se zove Baršabáš, kí se counije (ὁς ἐπεκλήθη) Justus.

nevouļü: nevôļüjemo: küzm. 324 ali se pa nevouliemo, na vaše obeseļávané i zveličáne je (2 kor. 1, 6).

pravdü: právdüje: küzm. 306 brat se z bratom právdije.

vitežü: vitéžüješ: küzm. 377 eto zapovid poráčam tebi naj pouleg naprej povejdanoga od tebe prorokúvaná vitéžiješ vu nih dobro viteštvo.

salašü: sâlašüje: küzm. 235 prizovi Šimona. Té sâlašije (ἔσφιττι) vu hiži Simonovoj.

tanačü: tanáčüjem: küzm. 441 tanáčiem ti: küpi si od méne zláto v ogní precvrto, naj obogátíš.

Tako ée biti i desetínü: desetínüjete: küzm. 46 desetinijete metico i koper.

Osnova verü glasi: vèrjem, vèrješ itd., a u knizi dolazi bez oznake naglašene slovke.

c) u kajkavštini

dolaze s naglasom na slovcu ispred uje osnove: svétu, váru, vèru. Ova zadña u prostom govoru gubi u pred nastavkom je: vèrjem. Mjesto " govori se i ' : svétujem, vérujem.

svetu: svétuješ: gašp. 1, 822 tak li svétuješ, presvétli cesar, službenici tvoji, da k človeku se pridružim? (a kemp. 210 svétuješ); — svétuje: gašp. 1, 441 to isto vu prvom listu k Korintiancom pišúci vsem svétuje (a krist. 23 svetúje).

varu: váruje: petr. 166 kí oddurjáva dušu svoju na ovom svéte, na žitek vekivečni váruje nu.

veru: vèrujem: krist. 108 to ja vérujem; — vèruješ: krist. 58 ako véruješ. da naredéne božánsko je módna protimba, pokoj duše zadobiti, híti jeden čas oči tvoje na Davida; — vèruje: gašp. 1, 796 nigdo sebi naj ne véruje, krist. 129 ako se

véruje da...; krist. blag. 148 koi ovo stalno véruje, ne bude suprot božanskoj previdnosti morgoval (a krist. 105 veriju).

Tako i tolnáču: tolnáčuje: krist. 72 bog naj boje zna sobstvo svoje i naravu, i kada on ljudem sebe stolnâčuje, potezi negovi jesu vsigdar započetku zvršeno spodobni.

Samo se sobom razumijeva da kao što u govoru tako i u knízi dolazi amo tamo na štokavsku naglas na slovcu ispred uje n. p. gláduju petr. 178 prema štok. glâdujem; srámujem petr. 102. Tako se čita u knízi:

naslêdu: naslêduje: gašp. 1, 654 Margarita ne vidêća ljublenoga svojêga za pesekom dojtí návadnoga naslêduje psa za haļu vlekúčega. Ali ta osnova ima obično naglas na prijedlogu *na*

naváļu: navâļuju: kemp. 129 vsigdar lagle odurne miseli na me naváļuju neg odhajaju.

objaču: objâčuje: mat. 517 za tho objâčuje nyhovu mlahavoču.

obpušču: obpúščuje: krist. 82 váraší se ružiju, stanovniki skánčaju, občínski posli jesu vu nezrednosti, boj vsa obpúščuje.

obradu: obrâduješ: kemp. 218 ne budu hasnili vnógi priateli, ako ti sám póleg ne stáneš, ne pomoreš, ne objâčiš, ne obrâduješ, ne navêiš i ne obêúvaš; — obrâduje: kemp. 180 moje obêcañe vu vsakom prípečêñu naj te objâči i obrâduje; — obrâduju: mat. 539 kade su razfriškavaña, koja tebe obrâduju? (a mat. 553 radúju, gašp. 550 obradújemo).

odvežu: odvêžujem: mat. 392 ja te odvêžujem.

oslabu: oslâbujú: mat. 388, 541 ostre pokore tello oslâbujú.

oslašču: oslâščuje: mat. 367 jedno uffañe vživañe oslâščuje vsi trapleña mučènikov.

pametu: pamétuju: mat. 246 vsa čemerna pamétuju.

potrebu: potrebujem: kemp. 242 kaj boje od tebe potrebujem, neg da se trsiš sebe meni popúnoma zručiti? math. 2, 3, 93 podeli delu mojemu blagoslova tvojega, da srečno zadobim ona koja za povekšati hvalu i diku tvoju prosim i potrebujem: — potrebuješ: kemp. 228 kotêri ničesa ne potrebuješ, 256 ti mene potrebuješ, krist. 183 bog tuliko ti dáje, kuliko potrebuješ; — potrebuje: math. 2, 3, 223 on niti potrebuje náravске pomoči, niti takaj jakost hmáñeh dúhov za svoja čudnovita vríčeña, krist. 81 znaš li, kuliko dežđa potrebuje jedno poje? 130 da bi v.e to napraviti znal, kaj se za negovo

zdržavañe potrebuje, bi li imel vréme, moçi vsa potrebna preskrbeti? 165 bog od vas više ne potrebuje, 190 voľa božanska potrebuje od vas léstor, kaj mòrete, 197 ne prestaje proti nému veliko preštimañe ineti, koje on potrebuje, krist. blag. 32 to potrebuje i božanska svétost, 35 ovak pravica božanska potrebuje, 57 kak velikòca gréha potrebuje, itd. — potrebuje mo: krist. blag. 146 kuliko púti potrebuje mo mi od boga; — potrebuje te: math. 2, 3, 57 vi ove pomoçi ne potrebuje te, krist. 187 vi potrebuje te milošçu; — potrebuju: krist. blag. 72 dužnosti ove potrebuju oblađane, 142 od boga više potrebuju kak bi potrebuвати sméli, 144 pùntari više pùti nemogúća potrebuju, itd. (a math. 2, 3, 138 potrebujemo).

požalu: požalujem: gašp. 1, 89 zvrhu nyh se ne požalujem; — požaluje: gašp. 1, 659 da boľe ponizi se i požaluje, plačala je siromaškem, kotéri po púteh i vulicah nu glasno ozivali jesu nečistoga žitka ženu; — požalujemo: gašp. 1, 580 da za grehe dostojno požalujemo se.

pikraču: pikračuje: mat. 419 stran kakva živleña našega pikračuje se i prehaja.

prilažu: prilážuju: mat. 520 ni li bog obečal zveličeñe onem, koji pomoćam negovem prilážuju se?

priradu: prirăduje: kov. kemp. 102 prirăduje se istinskomu nê vkanlivomu.

pristupľu: pristúpľujemo: mat. 525 k onem dugovañam mi tećemo i pristúpľujemo, iz kojeh uffamo se kakov napredek imati.

razzraču: razrăčuje: mat. 424 sunce razrăčuje zrak.

vrazu: vrăzuje: mat. 451 ime božje z blaznostjum vrăzuje se; — vrăzuju: mat. 269 bližñega na duše vrăzuju.

zameču: zaměčuje: mat. 405 od zveličitela nikaj ne preštima se, nego zaměčuje se.

zarazu: zarăzuju: mat. 268 jesu oni koji s svojemi jeziki oboštrenimi kak ti s pallaši zarăzuju z nečistemi šalnicami.

zrušu: zrüşuje: mat. 499 šegavost človečanska vremenite sreće zrüşuje.

Na *prijedlogu* dolazi kad što ali rijetko naglas.

nasladu: násladuje: kemp. 276 vu maleh takaj našeh násladuje se.

nasledu: následuje: petr. 166 mene následuje, gašp. 1, 535 vzeme Lucia sína ter následuje angela, 705 vekša stran vezda vseh škól návuke následuje podáne od svétca ovoga, 1, 923 ovu peldu i dandanášni následuje ves svét široki; — následujemo: gašp. 1, 518 ovak následujemo Jezusa i Mariu, 1, 774 dopusti nam, da verne tebi Catharine stupine i čine následujemo; — následujete: gašp. 1, 393 kaj to čujem od vas, da boge cesarove zamečete ter jednoga raspetoga človeka následujete i molite; — následuju: gašp. 1, 699 néga naj následuju, kemp. 114 prav im se zgáđa, da koj nenúredno násladnosti išču i následuju, ne nê prez zmútne i žuhkóče spúne, math. 2, 2, 99 nekoji počimľu takäj kavu piti i vu svojeh goščuváňah následuju varaščane, 2, 2, 119 negove návuke následuju, 2, 2, 160 neki su koji mojega návuka následuju, 2, 3, 101 néga následuju, 2, 3, 103 koji zveličitela následuju, názlobuje petr. 176 za to vas svét názlobuje.

2. Osnove na *suglasno* ispred nastavka *je*

a) u kraňštini.

z) ' na sloveci ispred nastavka *je* ima

zz) većina osnova koje su ispred nastavka *je* jednoslovčane a *durativne*. Nu čim postanu iterativne, mijenja im se ' na ~: gíblem, ali nagíblem; méčem, ali naméčem; tíčem, ali dotíčem; skáčem, ali preskáčem.

Najobičnije su osnove; blišče se fulgurat, bréše i bréše tussi clangosa laborare; čéše pectere, díše spirare, drémle somno capi, gíbļe agitare, movere, glóje rodere, gúče occinere, gemere, gúgļe oscillo movere, agitare, hóče velle, hríče stertere, hrípļe anhelare, difficulter spirare, hrúšče conterere dentibus, išče quaerere, káže monstrare, klépļe malleo tundere, tundendo acuere, kólē mactare, pungere, kólče (mi se) singultire, kópļe (o) fodere, kópļe (a) lavare, kóše dissecare, kréše excutere, concutere, láže mentiri, líže lingere, lambere, lóče lambere, léče volare, méče iacere, méļe molere, múče mugire, péļe agere, vehere, píše scribere, píše flare, pléše saltare, póļe evannare, haurire, púče evelicare, púše flare, ríče calcitrare, séče secare, sérje cacare, síče sibillare, stráže scabere, súče torquere, ščípļe kneipen, strúže radere, škripļe stridere, šéče ambulare, téše exasciare, tíče zu jemand du sagen, duzen, tíče attingere, trípļe palpitate, véže ligare, víče zu jemand ihr

(vi) sagen, ihrzen, mit jemand in der 2. plur. reden, více clamare, v ríšče clamare, z íb Ľe cunas agitare, movere, z ób Ľe edere ž á Ľe metere (falce); ž v á Ľe mandere.

drem-je: drém Ľem: ravn. abc. 35 se mi zdéha, drém Ľem, zaspím, met. 116 drém Ľem.

gib-je: (gíb Ľeš: kast. cil. 194 kar si ti, kar živyš, kar se y bleš, kar čutiš, kar zastopiš, tú vse je négova gnada).

glod-je: glójejo: jap. prid. 2, 286 skrby te glójejo, 1, 152 zdaj skliče on vkupej ceĽe trume škodlivih žival, katere vùs sad te zemle oglójejo inu pofentajo.

gug-je: gúg Ľem: met. 117 so hat auch gúgaty schaukeln gúgam, gúg Ľem.

hot-je. Narod početno *h* ispušta i kad što mjesto néga stavi *v*: óĽe, vóĽe. U goreštnini od *e* u nastavku *je* biva osim 3. sing. poluglasno: óĽm, óĽš, óĽe, a u plur. i dualu ispada po sve: óĽmo, óĽte, óĽva, óĽta, óĽjo; pa tako kad što i u knízi dolazi: hóĽemo = hóĽmo. — hóĽem: jap. ev. 30 jest hóĽem priti inu néga ozdraviti, 36 i 50 jest hóĽem milost inu nikar óffer, 89 kaj hóĽem dobriga sturiti, de večnu živleúe zadobím? 128 per tebi hóĽem jest veliko nóĽ z mojmi jógri držati, rog. 561 jest vóĽem samiga persrénu inu stanovitnu lubiti, škriú. XXVII jest se hóĽem v nebeša vzdigniti, 3 jest vam hóĽem mojga duhá dodejĽiti, 62 ne réci: hóĽem to húdu vrniti, ravn. ber. 46 po milosti hóĽem z vami ravnati, preš. 62 o pol noĽi sedlámo mí, sim vstál na čéškim svéti, sim pózno vstál in blízo ní, te hóĽem (s) sábo vzéti; — hóĽeš: jap. ev. 30 gospód, aku hóĽeš, taku ti mene zamóreš očistiti, 59 hlapci so djali k nému: hóĽeš, de my gremo inu jo (lulko) vkup poberémo? 72 izgodi se tebi, kakor hóĽeš, 89 aku hóĽeš k živleúu nóter jiti, taku drži zapóvèdi, 90 aku hóĽeš popólnoma biti, pojdi, predaj kar imaš inu daj vbógim, 127 kej hóĽeš, de mi tebi pèpravimo jesti velikunoĽnu jagne? rog. 289 h temu jest tebi hóĽem pomagat, Ľe hóĽeš pojt iz mano, škriú. 5 aku hóĽeš moje besède gori vzéti, nakloni tvoje srce k spoznaúu ràzvúmuosti, 188 ti vse zamóreš, kadar kóli hóĽeš, 222 syn! kadar hóĽeš v božjo službo stópiti, ostáni v pravici, 237 aku si hóĽeš eniga za priátla izbráti, vzámí ga gori po tímú, ker si ga v nadlógi poskúsil, 271 on je vodó inu ogim pred tebe postavil: iztegni rokó h katerimu hóĽeš, pok. 1, 17 vem kaj s tvojim odlášanam hóĽeš: ti hóĽeš namreĽ mene previzati, de brez tebe nič ne zamorem, 1, 21 tebi samimu se spodobi tá Ľast, de se zamóreš kadar hóĽeš

čez eniga krivičnika usmiliti, ravn. 1, 74 pokažeš nam s to povédjo, de nočeš svojih otrók samo živíti (pogrješno: ,živéti'), temuč zre-diti sosebno hóčeš iz njih dobre ľudí, ber. 27 gospod, če me hóčeš zlo razveselíti, ostani per meni, 36 pověj, kakošno plačilo hóčeš, preš. 11 ak hóčeš, de jih sénce pomóril mráz ne bó, ah hóčeš med Slovénce de tvójo část nesó, saj ná me se ozéraj, 144 ak hóčeš de bi zájši evét rodíle, jim iz oči ti pôšli žárke míle. — Često se govori: hóč (óč, vóč), ali u knízi dolazi rijetko i obično bez oznake naglasa, rog. 421 držal se je (Paulus) tega pota takú de se ni na nobéna plat ginil od néga, zavol katériga prišal je raunu ú tu častytu nebešku božje mestu. Hóč iz nym, o chri-stian! ti tudi prítí ú tajstu? — hóče: jap. ev. 19 katéri hóče tebe v pravdo spraviti inu tvojo sukno vzéti, temu tudi plajš pusti, rog. 657 vèdjil je kar ta Naaman hóče imeti, škriñ. IV on hóče v tēh besedah povédati, de posvejni ľudje takú govore, X kadar svēt duh čerku tákim rečem enáko děla, nam ou hóče né lastnosti, lèpoto inu žlalnost znáno sturíti, XI bog hóče de imá člověk négove skrivnosti v části držati, 225 ker hóče (bog) de mati oblást imá, je on otroke néj podvrgěl, ravn. ber. 12 bog vse lahko stori kar hóče, 206 kdor hóče dolgo živéti in zdrav biti, ne smé nikoli nezmérno jésti; — hóčemo: jap. ev. 54 mójster, my hóčemo od tebe enu znamiéne viditi, škriñ. 145 kam se je obrnil tvój líbi? me ga hóčèmo s tebój jiskáti, 331 my ga hóčèmo hvaliti, jap. prid. 1, 43 my hóčemo jésti, ravn. 2, 231 kakó hóčemo iti in kruha nakúpiti toľkím ľudém? ber. 13 brezšteviline dobróte, ki nam jih bog vsak dan delí, hóčemo prav premisliti, kor. 3, 25 kaj hóčemo ptíci védit', k' po zraku létamo? preš. 30 smó poštène me Krajuíce, vsák slepárcik ní za nás; mé pa hóčmo bíť ženice, ľúbce né za krátek čas; — hóčete: jap. ev. 27 vse kar kóli hóčete de vam ľudje sture, tudi vy nim sturíte, 127 kaj hóčete vy meni dati inu jest vam ga bóm iz-dal? 138 katériga iz dvēh hóčete, de vam izpustím? jap. prid. 2, 71 za kaj hóčete vy od bogá plačilu iméti, če niste nič plačila vrejdniga sturili? 2, 310 obrnite jo (mojo besedo) kakòr hóčete, kug. 183 vam nimam od nuca níh reje nič povédati; to pak vam hóčem inu mórem povédati, kaj za eno sórtó imate vi rediti, če si hóčete z rejo pomagati, 191 če hóčete žvepleno žalbo nucati, taku jo mórete od apotekarjov vzéti, ravn. ber. 33 ali mi hóčete svójo hčér Rebéko nevésto dati za Izaka? 47 Simeon sedí v ptuji dezéli zaprt, in zdey mi hóčete še Benjamina vzéti?

79 če hóčete tudi v svóji starosti spoštováni biti, se po Samue-lovo že v prvi mladosti pobožniga živleña navadite, 206 če hóčete svoje živle'e in zdravje ohraniti, si morate téle pravila v véden spomin vtísnuti; rog. 239 o christiani! hóčte izvélyčajne iméti? preš. 40 ako hóčte de ne pride več pod ókno ľubi mój, za že-níco dájte drágmu, ľubi óča! me na dóm, 93 ví modrijáni! hóčte v nebéskih zvézdah bráti, 94 dve sámi ste zmotíle, dve sámi za-peľale mi zvézdi úmno glávo, in cělga néba hóčte vi zvézde zmodrováti! (rog. 528 očéte); — hóčejo: rog. 317 sèdaj usi le gospúdje inu zapovejduvávci hóčejo biti, usi hóčejo inu ysčejo, de bi se nym stréglu, 427 obétali so, de spomnit na te hóčejo, iz molitoujo, škriñ. IV on hóče v tēh besēdah povēdati, de po-svejtñi ľudje takú govore, ker hóčejo na tím svejti svojim spáče-nim želám vstreči 209 pravični hóčejo vsi enáku to dobro, 217 kateri si hóčejo k srcu vzēti, ravn. ber. 29 še vrata hóčejo s silo vломiti, 39 kaj hóčejo grozovitni bratje vbogimu očétu sporočiti? 116 zlej hóčejo tudi Tobijoviga tovarša zahvaliti; — hóčeta: škriñ. VI ženin inu nevésta hóčeta trdnu zdrúžena inu skleñena biti, rog. 518 če je Jezus mógel trpēti še veliku věč ona dva imala trpēti, oku hóčeta to ptújo nebeško část zadóbyti.

U obiēnom govoru otpada početna slovka po sve a glagol glasi: čēm, čēš, čē; čēmo, čēmō i čmō, čēte, čētē i čtē; čējo, čējō i čjō; čēva, čēvā i čvā, čēta, čētā i čtā. Često je takov oblik, osobito jednoslovčan, bez naglasa.

čēm: ravn. 1, 132 drevésa so en krat se sošlè izvólit si kráľa. Rečejo ólki: kralovaj nas! Ólka odgovorí: se čēm mešōbi odpovédati, ktira je y meni, ki je v časti bogu in ľudém in plavat iti nad drevésa? . . Drevésa rekó vinski trti daj in kralovaj nas ti! Vinska trta odgovorí: se čēm sladkimu moštu odpovedati? 1, 257 kaj čēm pernesti gospod bogu, de mu bo všéč? 1, 306 molíte za me, tako storím tudi jez — potlej pojdem nepoklican h kraľu in živleña vánati za svoje vojake se čēm; — čēš: ravn. 2, 146 varite se v pričō ľudí delati svojih dobrih dél, čēš (pogrješno: čēs), de bi vas vidili, 2, 219 po poti en krat je písmej k Jezusu prišel in reče mñu: vučeník! per tebi bom kamor koľ greš. Čēs! je mislil sam per sebi, Jezus bo skorej pozémliško kraľestvo postavil in bo-gatiga me bo narédil, kor. 2, 24 odgovorí mu car takó: kaj čēs prašati me za tó? — čēmō: ravn. 1, 124 ľubi otroci! kaj čēmō še drujiga perstaviti h tem besedam vmirajóčiga Mozesa? 1, 237 za kaj si to storil? kaj čēmō početi s teboj? 2, 273 je lite, iz

srca čemò rěči tega nè! 1, 100 oh! z ginenim srcam čmò spoznati tvojo dobroto; — čète: ravn. 2, 153 če lasú na glavi v belo ali črno predelati ne morete, kaj se čète že za kaj večiga tolkaj gnati? — čèjo: ravn. 1, 53 kaj čèjo biti te tvoje sañe?

Iza negacije *ne* dolazi samo taj kraći oblik a naglas pada na početnu slovkú ovako:

	<i>sing.:</i>	<i>plur.:</i>	<i>dual.:</i>
1.	nèčem i nóčem	nèčemo i nóčemo	nèčeva i nóčeva
2.	nèčeš i nóčeš	nèčete i nóčete	nèčeta i nóčeta
3.	nèče i nóče	nèčejo i nóčejo	nèčeta i nóčeta.
		nète i ne té	

I tuj Goreñac *e* od nastavka *je* izgovara poluglasno osim u 3. *sing.:* nóčëm, nóčëš, nóče, nóčëmò, itd.

nóčem: rog. 659 od katérìh (čudes) tukaj nóčem govórit, jap. ev. 73 jest jih nóčem tàš ispustiti, de na pòti ne opésajo, pok. 1, 71 jest se nóčem na tvoje pregrešene spomniti, ravn. ber. 36 Jakob je Labanu čéde pasil. Čez nekej časa reče Laban Jakobu: nóčem, de bi mi zastón služil, povéj kakošno plačilo hóčeš. Jakob mu odgovori: nóčem plačila; — nèčem: kor. 1, 75 druž'ga nèčem nič plačila, ko jetnika vašiga; — nóče: rog. 582 kragul nóče se nazaj povrniti, škriñ. 38 len hóče inu nóče, ravn. 2, 244 če jih sto in sto nóče pomagati, ber. 93 David se nóče maševati, preš. 155 ki (úpane ljubézni) se mi pogasiti v srci nóče; — nèče: kor. 3, 48 kdor za mano če hodit', imét' noben'ga brěšna nèče, 3, 130 kadar kruh pèche se dolgo mudí, zravin pa nèče iméti lúdi; — nóčemò: škriñ. 247 ne veseli se čez smrt tvojiga sovrážnika, ker vejš, de bómo vsi vmrli, inu nóčemò, de bi se (drugi) čez nas veselili, kor. 2, 56 s Túrkam nóčemò se vojskváti; — nóčete: kor. 2, 74, 75, 76 kak hóčem váša ljub'ca bit', ko nóčete gospé ubit'? preš. 101 kar nóčete ví uméti k svóji škódi; — nóčejo: rog. 327 pred témi vehšimi se nóčejo ponižat, škriñ. 66 žele leniga vmore: za kaj negove roke nóčejo nič delati, 324 mnógi nóčejo posódi.

isk-je: išče: preš. 17 Valhún zastón tam iše mládo lice negà ki krív morítve je velíke, 153 marsktéri rómar Tersát obíše, ravn. 2, 133 Jezus tudi zdaj pojíše tih samòten kraj, 2, 286 za to le je človekov sin prišel, de pojíše in zveliča, kar je bilo

z gublèniga, preš. 164 kjer si poiše dóm, nadlóg jezéro nabère se okróg, škriñ. 63 òlovekova dusa je gospóda svètilu, katèru vse znótraie prejiše, preš. 164 mirú ne najde révež, ak preiše vse kráje kar jih stròp pokriva néba; — íščejo: preš. 28 vidil povsód si, kak íšejo dnárje, 179 povsód ga íšejo kristjáni. Stariji pisci pišu ovu riječ sa y: rog. 594 yčete, rog. 576, jap. ev. 55, traun 142, 167, 172 ysčejo.

k a z - j e : k á ž e m : ravn. 2, 93 ta je ki vam zmiram od néga pravim. Jez sam ga nisem poznal. Pa de ga izraelskimu polku o d k á ž e m, sim z vodo prišel kršovat, rog. 201 tebi Heleno to s. ženò iz prstàm p o k á ž e m; — k á ž e š : rog. 432 mvoja hčy! de vidiš, kakú meni ta lubézan, katéro ti tem dušam k á ž e š, do-
páde, imaš vèjdet, de jest za vol te use tvoje grèjhe odpustym, škriñ. 188 za to i z k á ž e š tvojo móč nad tèmí, katèri ne veru-
jejo de vso móč imaš, traun 168 čas je, de milost s k á ž e š, o bóg! škriñ. 187 de p o k á ž e š, de krivičnu ne sódiš, 193 s tèm s k á ž e š, de zamóreš povsód pomagati; — k á ž e : rog. 266 ka-
kòr nam k á ž e le tò en Thomas la Blanc, 273 kakòr tu k á ž e nam Rosalia, 649 je le le tu kaj majhiniga, de se ta folk takú poréden k á ž e? 165 nyh veliku na k á ž e tu, kar kazal je ta
ajdouski Xerxes, 419 sedèl je bil na en kámen, katèri se šè dan današni tèm romarjam k á ž e (a 270 kažé), škriñ. IV tù iuu tam se k á ž e kakor de bi Salomon s posvejtñim duham napóhnen vúku
dobriga zadržana nasprúti govóril, V bukve visoka pejsèm imenò-
váne, kakor ñih imè k á ž e, so visoke zastópnosti, X bog ínemu svoje skrivnósti zakritu k á ž e, 36 kdór govory kar vej, k á ž e
pravico, 280 on jim k á ž e rèsnice pót, 378 mejsèc k á ž e čase, preš. 77 mlad ribič céle noči veslá, visóko na nébi zvézda miglá,
nevárne mu k á ž e póta morjá, 108 slép je kdor se pétjam vkvárja, Krájñec mój mu ósle k á ž e, 109 náj gre pévic v dálno Kíno, še
naprèj se pót mu k á ž e, 113 pésem k á ž e dovòl, kak je naš óče kroták, 175 polá i k á ž e lepotije bléski grad na lévi stráni; rog. 277 kakòr tu lepú i z k á ž e s. Epiphanius, škriñ. 38 syna modróst i z k á ž e očètovi vuk, 227 vsmileñe, katèru se očètu s k á ž e, ne
bó pozáblenu, 267 na zadie svojo nevólo s k á ž e, 323 katèri mi-
lost s k á ž e, ta svojimu bližñimu posódi, 347 tá se hvaležñiga s k á ž e, katèri od čiste pšenične móke óffra, II katèru nam Sa-
lomon pod podóbo ene prešušnice v VII. postavi p o k á ž e, IV on p o k á ž e, kaku svejt ñnu kakú resnica govory, XXIX skuzi sklep ñnih ledji p o k á ž e, kakú imenitèn je, 41 kjer je veliku žíta,

tam se očitnu vola móč p o k á ž e, 113 iz veliku besedy se noróšt p o k á ž e, 168 ona se jim nar poprej p o k á ž e, 286 teļesnu obla-
čilu, smeh na zobeh inu človeka hod p o k á ž e nega, 334 ogin
s k á ž e železa trdobo, takú p o k á ž e vinu srca vpijánenih pre-
uzetnih, 377 sonce kadar se v izhódi p o k á ž e, oznanúje dan,
preš. 180 prašat' mu u k á ž e . . k ód nar várniši se pót p o k á ž e,
škriú. 219 božja lubežen je časty vrédna modróst. Le ty katerim
se ona p e r k á ž e, nó lubio kakor hitru jo vglédajo, preš. 74 grob
kópļejo de zádni mrlič bo vá n'ga dján, obráz bled'gà mladénča
p e r k á ž e se na dán, 130 pobégnil tak sim kákor srna pláne od
lóvcov v préjšnih časih ostrļéna, ko spét se strélcov trúma ji ze-
léna p e r k á ž e in jo spómni stáre ráne; rog. 649 na to u k á ž e
dálej g. bug poglédat ú ta tempel, škriú. XXIV v 16. v. v k á ž e
ženin burji bejžati, ravn. 1, 308 kral' precej v k á ž e: vurno mi
pokličíte Amana, preš. 45 gospodična u k á ž e mu, de prósi od
očéta jo in zláhte, 180 po Bogomili prašat mu u k á ž e; — k á-
ž e m o: rog. 153 za tu de se my ú tem ogúu iz s. Lorencam
sréneši k á ž e m o; — k á ž e t e: rog. 192 spomnite, de iz nym
k á ž e t e to pokoršino g. bogù inu ludèm, 273 de prutje temu
nobenih žèl na k á ž e t e, 132 spreglejte, kaku se vy prutje va-
šim podložnikam k á ž e t e (a 310 kažéte); — k á ž e j o: rog. 165
k á ž e j o se poredniši kakor Xerxes ta ajd, 153 kadar kaj trpé
inu občútijo, na k á ž e j o drugiga, kakor srd, jezo, tagoto, 167
katere besede trdjo inu k á ž e j o to vrédnost katéra iz milosti iz-
hája, 195 kakor k á ž e j o nè dela, 419 kakòr tu k á ž e j o usi ty
kateri so ú nebeseh, 501 ú tèm eno navojlo inu napotrpežlivost
k á ž e j o, 517 te so tajste, katére pélejo inu k á ž e j o to cèjsto
prutje temu nóvimu svejtóvu, 650 aku si lih imajo k altarju te
obráze obrúene, véner prutje temu tè hrpté k á ž e j o . . . k á ž e j o
hrpté k altarju (a kažéjo 252, 294, 323, 403, 524, 597), ravn.
ber. 169 de megle, ktére se méscá sušca k á ž e j o, čez sto dní
v hudim vreménu spet prídejo, je prazni góvor, škriú. 39 pravični
vsmileúe s k á ž e j o, traun 287 kateri svojmu bližnimu vsmileúe
s k á ž e j o, kor. 2, 63 p o k á ž e j o srčnóšt, preš. 77 en krát se
valóvi morjá razdelé, p e r k á ž e j o 'z nih se dekléta lepé, ravn.
2, 209 otrok storí, kar mu stariši v k á ž e j o; — k á ž e t a: rog.
138 h temu k á ž e t a nam to cèjsto Paulus inu Jezus, 517 per-
družil se je h nyma Jezus ter záčèl je bil vprašat, kaj se mójnita
úmej sabo inu za kaj se takú žalostna k á ž e t a.

klep-je: kléplejo: ravn. abc. 116 trava na trávníku se v senó perhráni. Kadar doráse, kléplejo koso oče, de po vasi vse pòje.

kol-je: kóle: ravn. 1, 35 Abraham zjutraj zgodaj vstane, nakóle drv (,dèrev') za grmado, rog. 185 od tod telkajn hitreši eden utolázi g. boga, kulikájn več se on pred očmy božjimi iz mečam potláčajna te fraj vóle offra inu za kóle, škriñ. 345 kdór od vbóghih blagá offrúje je kakòr tá, kateri syna pred očetovimi očmy za kóle, ravn. abc. 53 presica ko je debéla se za kóle; — kólejo: rog. 142 lubezni eden prutje drugimu nimajo, témúč kólejo, šaurážno inu cukajo se úmej sabo, 617 uléče se meč iz noženc, gody se ena taka syla, moré se inu kólejo ty otročiči, prebadajo, sekajo, davjo, teptajo z nogami, škriñ. 196 ony svoje otroke za óffer kólejo, ravn. 1, 257 hribi se ga tresejo, griči se kólejo, kor. 2, 34 kjer se sviñe kólejo se junak' ne borijo, ravn. abc. 73 oče goí raz kólejo s skládnico na poléna. včasi oče nekolko drv razžágajo in na drobno jih raz kólejo, 53 ko (vole) za kólejo, je govéje mesó, 55 na svetiga Martina dan gós za kólejo. — Tako i koruski: Kres II. 478 kólam.

kop-je lavare: kóplem: jap. prid. 1, 300 jest se skóplem v ñegovi kryví.

kop-je fodere: kóppe: škriñ. 50 hudoben človek to húdu kóppe, 83 kateri jamo kóppe, bó v nó pádèl, 128 kdór jamo kóppe, bó v nó pádèl, 319 kateri jamo kóppe, sam v nó páde, traun 239 dokler se za hudobniga jáma skóppe, pok. 1, 41 druga sréča pak je tá, de se on, kadar v grèh zabrede, iz tih istih iz kóppe, ravn. 2, 271 nékšim gospodar je bil nógrad zasádil, ogradí ga s plótam, iz kóppe tlačivnico, 1, 79 to izrekši je (Jakob) vmrl. Jožef pade očetu po obrazu, joka in jih kušuje in na Kanaanskim jih pokóppe; — kóppejo: pok. 1, 40 sebi večnu pogubléne na glavo kóppejo, preš. 74 grob kóppejo, de zádñi mrlíč bo vá ñga dján, kor. 2, 113 če me mója ne vzame, sim rajši takó, de me lédik (krivo: ,prost'ga') pokóppejo v črno zemló, ravn. 2, 48 nad Herodežam imamo žalosten izgled, kakò napùh, zapovdlivost in pa lastna ljubézen človeku ves um zbébjio in preméšajo, v kake strašne reči ga pokóppejo, jap. ev. 23 ne spravljajte si vkup šace na zemli, ker jih rijá inu mol končá inu ker tatje prekóppejo inu vkradejo; temuč zbirajte si šace v ñebi, ker jih rijá ne mol ne končí, inu ker tatje ne prekóppejo inu ne vkradejo. — Tako i koruski: Kres II 478 kóplam.

l b g - j e : l á ž e m : schön. 65 ta véj, de ne l á ž e m ; — l á ž e : škriň. 18 gospod sovrázi golufno pričó katěra l á ž e , 36 kdor l á ž e , je golúfna pričá , 41 zvésta pričá ne l á ž e , traun 251 katěri l á ž e , ne bó mojim očem dopíděl , ravn. 2, 65 bo pač kdo rad imel otroka ki l á ž e ? preš. 47 sestra bášetova v Bosni , ako sláve glás ne l á ž e , sáma bi vtegnila býti lepši od nevéste váše , 108 pévcu védno sréča l á ž e ; — l á ž e j o : škriň. 153 vusta katěre l á ž e j o dušo vmore , traun 150 človeški otroci l á ž e j o per vági de golúfájo .

l i z - j e : l í ž e : ravn. 1, 225 kar ogní se je iz neba , vderelí in povžil je darílo : drva , kameňe in pàrst in tudi vodo políže iz grabna , škriň. 192 iz néga podóbo ene živali napravi , potle z rudečilam premáže in z rudečkastim leptičičiam prevleče inu vse madeže na tej isti z a l í ž e .

m e l - j e : m é ľ e : ravn. abc. 75 iz reži se móka za domáči kruh m é ľ e , preš. 102 kdor príde préd , pred m é ľ e , levst. žup. 48 sam svoje žito m é ľ e , škriň. 321 jezikov udárec kosty p o m é ľ e ; — m é ľ e j o : škriň. 132 kadar bodo tē katěre m é ľ e j o brez děla . — Tako i koruski : Kres 478 m é ľ a m .

m e t - j e : m é č e m : ravn. 1, 253 sramujem se , oči m é č e m po sebi nad grdobami svoje mladósti ; — m é č e š : traun 313 ti m é č e š vse hudobne kakòr žlindro na zemlo ; — m é č e : škriň. 53 nevésmèn oči sēm tār kjé m é č e , 82 ta je škodliv , katěri smrtne pùšice inu súlce vùn m é č e , 93 je syn tega , katěri vùn m é č e , 156 on nam naprej m é č e grěhe čez postavó , traun 367 on m é č e svoj ľed kakor kosóve , jap. prid. 1, 299 moja vejst meni nič naprej ne m é č e , ravn. 1, 249 hudobni in pa srdito morje ! ne more per pokoju býti , valove žène in m é č e blato in gnusobo , 1, 300 Daniel vzame smole , sala in lás , napravi svalkov in mu (drakonu) jih m é č e , 2, 128 Peter je v globóki jézer z bratam veslál , mrežo p o m é č e , 2, 203 nebeško kraľstvo je mréži enako ki se v morje p o m é č e (možda iterativno pa dakle poméče) ; — m é č e j o : jap. prid. 1, 223 trinogi pervežejo zdaj tē iste rokē k enemu stěbru , katěre gróme m é č e j o , 1, 355 katěri nas v brezen tē hudobie m é č e j o , pok. 1, 74 katěri tvojo lohko butaro od sebe m é č e j o , ravn. abc. 73 zdaj se mlačva perčèně . Zgodej vstajajo oče z držíno . Snópov n a m é č e j o po obéh stranéh pòda jih nasadé . — Koruski : Kres II 478 glási : m é č ľ a m .

p e l - j e : p é ľ e m : rog. 487 tega primem za roko tār p é ľ e m u s . pismu , preš. 64 nevésto p é ľ e m zdāj s sabó , ravn. ber. 39

če ga v vodnák vržejo pojdem in ga bom izlékel in k očetu nazaj popélem, preš. 30 jez popélem se kje v Brno snúbit Júdúe kršene, škriú. 139 priéla sém ga inu ne bom izpustila, dokler néga v hišo moje mátere perpelem, pok. 1, 72 moje oýy bodo tvojo hójo spremlale, dokler te perpelem do konca tvojiga popotóvaúa, ber. 47 ako ga nazaj ne perpelem, hócem dva svojih sinov za ú zgubiti; — péleš: rog. 193 eh Lublana, spómni na tu žjuléjne, kateru ti péleš, škriú. 202 ti, o gospód, čez živleúe inu smrt oblast imáš inu péleš k smrtnim vrátam tàr spet nazaj perpeleš; — péle: jap. ev. 27 ta pôt je prostórna, katera péle h pogubleúu, 78 čez šest dny vzame Jezus k sebi Petra inu Jakoba inu Joanneza inu jih péle na eno visoko gorró na stran, škriú. XLI ona ne péle človeka k sréči 22 né hiša je pôtk pèklu, katera péle nótri v smrtno globočino, 37 kriva pôtk péle k smrti, 41 i 50 ena pôtk je katera se človeku ta prava zdy, né poslednu pak k smrti péle, 233 je sramóváúe, kateru v gréh péle, jap. prid. 2, 93 katera duša rázvuzdanu živleúe lé naprej péle, ravn. ber. 51 Jožef se svójimú očétu v kralévim vózu napróti péle. . Jožef se ni sramoval očéta, temuč pred kraja jih péle, 61 Mojzes péle Izraela skozi rudéče morjé. . Mojzes péle zdej Izraelce na Kanaansko proti rudečimu morju jih péle, preš. 48 bòl ko lépa Rozamúnda lépsi Lejla mu dopáde, v grad turjáški je ne péle, na svoj grád domú jo vzáme, ravn. ber. 31 gospod vse lepó iz péle, 58 z božjo pomočjó se vse iz péle, 51 ko Jakobu vozove pokažejo, de se v Egipt popéle, se je razvesélil, rog. 591 on te use h nebeški luči perpele, škriú. 237 nespametna duša tēga v katerim prebiva, v nesrečo hudobnih perpele, 239 modróst per tēh ostane, dokler jih k božjimú poglédu perpele, jap. prid. 2, 29 taku nas danas vrsta perpele na tu drugu premišluváúe, ber. 46 eden zmed vas naj gré domú in naj perpele nar mlajiga brata, 52 Jožef pride in perpele tudi svoja dva sina k starimu očétu, preš. 75 vstáne drúgo jútro, perpele béli dán, 128 nazáj perpele zárja ga rumēna, rog. 483 gléjte de ta hudyč vas na zapéle, škriú. 89 kateri néga s perliznenim jezikam zapéle, pok. 1, 72 jest te bom obvarúval pred spačenam tiga svejtá, kateru mnogiteriga zapéle, ravn. ber. 16 v kako strašno pregrého zapéle človeka lahko huda strast! — pélemo: jap. prid. 2, 224 v mislih vsako hudobo lohká spēlemo, ravn. ber. 49 gospód, jàz naj bom tvoj sužen na mesti Benjamina, če ga (s) sebjó ne perpelemo, bo britkost stariga

očéta pod zémlo správilá; — p é l e t e: rog. 193 kaj za eno žju-
lejne p é l e t e, jap. prid. 2, 305 kej je vera, kadar se pustité od
žalosti premagati inu enu grenkejši zdihañe p e l e t e, kakor je
sama bolečina? — p é l e j o: rog. 517 te so tajste, katere p é l e j o
inu kážejo to cėjsto prutje temu nóvimu svejtóvu, traun 276 ony
se p e l e j o gori do ñeba, jap. prid. 2, 35 kateri pohujšána polnu
živleñe p e l e j o, škriñ. 14 ñe stopne p e l e j o v p è k e l, ravn. ber.
4 ktere včenik pred ukam v cerkev p é l e j o, tisti naj oródje ta
čas v klopéh popusté, kor. 2, 41 bandéro Markovo nesó, gotovo
zád ga p é l e j o, rog. 332 stara navada je med ludmy de kadar
ony kako reč na morjo spelati ali sturyti iz svojo močjo, taku
gledajo potler ony, de tajsto stré inu s p é l e j o s kumštjo inu iz
fortelnam, levst. žup. 145 ter se potlej odvezó (o d p é l e j o) po
železnici, rog. 336 tudi nas p e r p é l e j o čase naši sourážniki ú
jamo kake pregrešne perložnosti pasti ú ta ali uni naglauni grèjh,
škriñ. 169 žele po modrósti p e r p e l e j o k večnimu krajlestvu,
330 skrby pólné misli p e r p e l e j o stárost pred časam, jap. prid.
1, 178 poglèjte kakú hude nagneña našo vejst v zmotñave z a
p e l e j o, ravn. ber. 72 Mojzes jim prepové z nevérnimi ľudstvi
pečati se, de jih v malikovañe ne z a p é l e j o; — p é l e t a: ravn.
ber. 39 vidite, kam sovraštvo in maševañe človeka z a p é l e t a,
ako se jima ne vstavla.

p í s - j e: p í š e: preš. 158 al práv se p í š e káca ali káfha,
se šóla novočrkarjov srdíta z ľudmí prepíra stáriga kopíta, škriñ.
VI tó skrivností(i) pólnu sklèñeñe on pod podóbo eniga zaróčèña
p o p í š e, XVIII v 11, 12, 13 v. p o p í š e pomladanski čas evan-
gelske postave, XXI, nevesta pod podóbo Salamóna p o p í š e veli-
častvu človeške natúre, traun 139 David p o p í š e ñih hudobio,
preš. 184 p o p í š e náma stráh sódniga dnéva, levst. žup. 114
podžupu se ukazuje, de zarublène stvarí p o p í š e; — p í š e j o:
preš. 113 Gáj daničár, daničárska druhál svój p í š e j o jèzik (a
rog. 333, 562, 588 pišéjo, 493 pišéta).

p l - j e: p ó l e: ravn. 1, 199 po plévj e jih (hudobne) veter
r a z p ó l e.

p l e s - j e: p l é š e m: ravn. abc. 67 polné vjile ga (sena) nasa-
jajo in v senico ga bezájo. Po ñemu p l é š e m po vrtu in poma-
gam ga tláčiti, preš. 70 ne máram za góslí, za bás, strún drugih,
ko p l é š e m; — p l é š e: kor. 1, 79 Micika p l é š e s fantmi; —
p l é š e t e: jap. prid. 1, 142 vy tudi okuli eniga malika p l é š e t e;
— p l é š e j o: kor. 2, 125 bom vidil mojó, kak p l é š e j o ž nó.

skak-je: skáče: škriň. XVIII kakòr jélen po gorah skáče, takú on vse zadržike kakor hribe preskakúje, 22 brš je on za né šál, kakòr enu jagne, kateru skáče, 137 glas mojiga lúbiga slišim: polej on pride inu skáče po gorrah inu hribe preskakúje.

stál-je: stélem: ravn. 1, 196 kam pobežím pred tvojim obličjam? če stopim v nebesa, si v nih, če si v brèzno postélem, pa si le! — stéle: ravn. 1, 40 razprávi velblúde, jim nastéle in pokláde.

suk-je: súde: škriň. 339 nespametniga srce je kakòr kolú per vozi inu négove misli kakòr ós, katera se okóli súde, preš. 178 in šel je bòj bojvát . . , kjer súde mèč, lezé sovražnikov trupla krváve, nar. pjes. iz moje zbirke: se súde u róci kot ribca v potóci, se súde u raji kot ribca per kraji, p. Hipolit u kop. 95 ta tkalic snuje to prejo s teh klobčičou ali klobkou na tkalšku motavílu, inu pèrsúde to prejo ali osnutak inu navíja na tkalšku kollú, ravn. 1, 162 David je na harpo brenkal, kar sulico zasúde kral in jo vrže po nem; — súde: ravn. ber. 167 vrtune vstá-nejo, če močna vétra na sproti pišeta in tedaj če se zadéneta, sápo in z nó vred prah, listje in druge rečí okróg súde.

tes-je: téšemo: preš. 95 stéšemo svój si čolníc nov, z bógam zročmò ga valóvam.

vez-je: véžem: kor. 1, 31 bom spóno si kupil za svojo ženó, de grlo zavéžem, de kléla ne bó; — véže: traun 331 kateri snope véže, kor. 2, 103 tretja nih je Néza, ki moje srce véže, preš. 17 drug ti je v skrbno nastávlene mréze nestanovitno zasáčil srce, vúnder na mène še nékaj te véže, 135 strah razžalíti te mi jèzik véže, 175 kar, Črtomír, te na živlène véže, se mi iz tvójih préjšnih dní odkriva, levst. žup. 14 véže jih dolžnost, 60 dolžnost véže krémárje, da v svoje hléve ne dadé tujim košem, ravn. 1, 62 kral obéže mu (Jožefu) zlato vrvico okól vratú, 2, 255 k niemu je stopil in mu rane obéže, jap. prid. 1, 361 odvéže on négov jezik, ravn. 2, 282 jezik se mu odvéže, škriň. XII ženin oblúbi priditi inu tudi pride tár se ž nó zavéže, 39 kdor od ene rečy zaničlívú govory, sam sebe za naprej zavéže, traun 365 on ozdravla tē kateri so pobitiga srcá, inu zavéže nih rane, ravn. 1, 235 mu zavéže srebro v dve mōšni, preš. 64 roké brž náma, pop. poví, de zákon naju zvéže; — véžemo: ravn. 1, 52 i ber. 38 zdelo se mi je, de véžemo snopje na poļu; — véžejo: levst. žup. 140 ako ne bi storila svojih dolžnostij, katere je véžejo, 150 dolžnosti, katere po tem ukazi véžejo župáne, véžejo tudi

starejšine, 190 ljudje jih (ladije) pripravijo do suhega ter jih tam ustavijo in privéžejo, kor. 1, 93 Jáka hitro vjámejo, pretrdóga zvéžejo.

zib-je: zíbļe: kor. 1, 86 máti zíbļe dete premladó, 1, 103 nótri je mláda májerca, ona zíbļe sinka mládiga, preš. 181 junák premišļa kak vodà razgrája, kak bregóve strésa in kak pred nóse góre zíbļe sténa.

zob-je: zobļè: kor. 2, 26 koníča jmáš ko ptičico, zlató zobļè pšeníčico, pijè sladko rebulico; — zóbblejo: ravn. abc. 53 kure, race, gosi zrúne zóbblejo, ravn. 2, 197 tudi tice so le-tále, pozóbblejo ga (zrúne).

žbn-je: žánem: ravn. 2, 217 kdor žánem, svoje plačilo dobí, 2, 265 védel si de sim trd človek, de žánem kar nisim sjal; — žánem: škriñ. XXIV ženin pride v ta svoj vrt inu myrro požájne; — žánem: ravn. abc. 67 žánem si veliko peržánem die schnitter(inen) verdienen einen guten schnitterlohn, ravn. 2, 153 tice pod nébam poglejte, ne séjejo, ne žánem; — žánem: kor. 3, 5 dva bráta pšenico žánem. — Tako i koruski: Kres II 478 žénjama.

β) One osnove koje se grade od *supstantiva* na *et, ot, ut*:

beket-je: balare: bekéčem: met. 117 bekεčem; — bekéče: ravn. abc. 43 ovca bekéče.

blesket-je splendere, fulgere, nitere: bleskéčem: met. 117 blεskεčem.

drget-je tremere: drgéčem: met. 117 dεrgεčem.

gogot-je clangere, strepere: gogóčem: met. 117 gogóčem.

hlopot-je strepere, plätschern: hlopóčem: met. 117 hlopóčem.

hropot-je: fremere: hropóčem: met. 117 hropóčem.

klepet-je crepare, blaterare: klepéčem: met. 117 klepεčem; — klepéče: kor. 2, 128 potúhnen dosti škódvat' zná, če tudi ne klepéče, počás(n)a vóda več bregá udere ko deréče.

klokot-je glucken: klokóčem: met. 117 klokóčem.

krohót-je cachinari: krohóčem: met. 117 krohóčem.

lεsklεt-je: fulgere, micare: lεskáče: škriñ. 336 kakòr karbúnkèl v zláti lepú vdèlan se laskáče, takú je lepoglásnu pejtje per vinski pijáči (uz laskatá 73).

m e k e t - j e meckern: m e k é č e m : m e t . 117 m e k ε č e m .

r ь s k e t - j e hinnire: r ь s k é č e m : m e t . 117 r ь s k ε č e m .

r ь z g ь t - j e hinnire: r ь z g á č e m : m e t . 117 r ь z g á č e m .

r o p o t - j e strepere, fremere: r o p ó č e m : m e t . 117 r o p ó č e m ;
— r o p ó č e : k o r . 2, 60 b ó b e n z d a j m u z a r o p ó č e , d e p r e s l í š a t
n i m o g ó č e ; — r o p ó č e j o : š k r i ú . 368 h u d o b n i h z á r o d n e b o v e -
l i k u o d r á s l i k o v i m e l , i n u o n j e k a k ò r g à r d e k o r e n í n e , k a t e r e v r h
s k a l e r o p ó č e j o .

š ь g ь t - j e titillare: ž g á č e m : m e t . 117 ž g á č e m (jap. prid.
2, 38 segačejo).

š ь p ь t - j e susurare: š ь p á č e t e : r o g . 310 v y p o c e r k v a h ú
p r i č a s . k r i ž a z a d r ž e t e s e n a s p o d ó b n u , k i r p r e d t e m s e s m e j a t e ,
š i p á č e t e , e d e n d r u g i m u m i g a t e .

t r e p e t - j e tremere: t r e p é č e m : m e t . 117 t r e p ε č e m ; —
t r e p é č e š : k a s t . c i l . 193 a k u k a i n a g l i g a č e z t e b e p a d e , s e p r e -
s t r a š i š i n u t r e p è č e š , d e s e n e v e š k a m d j a t i , r o g . 193 k a k o r
t i k á ž e t a k ú g a , p r e d k a t é r o s e b o j í š i n u t r e p é č e š ; — t r e -
p é č e : j a p . p r i d . 1, 270 a k u b i s e k a t e r i m e d v a m i v m o j i m
g o v o r j e n i z a d e t z n a j d e l , t a s e ž i h e r z a s v o j e i z v e l i č a n e b o j í i n u
t r e p e č e , r a v n . 2, 271 ž e s e v t r ú d e n i n a j e m n i k o b v e s e l í , k i g a
j e d é l a t é ž a i n z a g á t n a v r o č í n a c e l i d a n t à r l a , k a d a r v e č é r n i c a n a
n e b ó p e r t r e p é č e i n v e č é r n i h l a d p e r p i h l á , j a p . p r i d . 1, 35 o n
p o g l e d a š e e n k r a t s t r a š n u t e o k u l i s t o j e č e , s t r e p e č e , z y n e t a
z a d n i k r a t ; — t r e p é č e t e : j a p . p r i d . 2, 193 v y t r e p e č e t e ,
d e s e l e v b ó ž t v u i m e n u j e ; — t r e p é č e j o : r o g . 202 l u d j e s e
p a k l a b o j e , k i r p r e d t o š t r á j f f e n g o b o ž j o t r e p é č e j o , 549 l u d j e
t r e p é č e j o o d s t r a h a , 649 p r e d k a t é r i m ú n e b e s e h t y a n g e l i
t r e p é č e j o , j a p . p r i d . 1, 27 š e t i p r a v i č n i p e r b l í ž a n i t e i s t e
t r e p e č e j o .

b) na slovcu ispred nastavka je imaju naglas osnove: òrje
arare, jèmlè sumere, capere, i p òrje dissolvere u svih osobah,
a kadšto samo u singularu, a pluralu i dualu na e u nastavku je,
a 3. plur. u kraćem obliku ima ' na zadnoj slovcu:

<i>sing. :</i>	<i>plur. :</i>	<i>dual :</i>
jèmlè	jèmlèmo i jemlèmo	jèmlèva i jemlèva
jèmlèš	jèmlète i jemlète	jèmlèta i jemlèta.
jèmlè	jèmlèjo, jemlèjo i jemlò	

j ь m - j e : j è m l è m : r a v n . 2, 205 v é d e l s i , d e s i m t r d č l o v e k ,
d e z á n e m k a r n i s i m s j a l , d e j è m l è m , k a r n i s i m p o l ó ž i l ; —

j è m l e š : traun 122 h grešniku je bog rečal: za kaj oznanúješ ti moje zapóvedi, inu j é m l e š mojo zavézo v tvoje vusta? ravn. 2, 265 vém, j è m l e š, kar nisi polóžil; — j è m l e : škrič. 53 hudoben skrivaj darove j é m l e, de bi okoli vrgel pravice reč, traun 104 moja móč doli j é m l e, 120 čast negove hiše gori j é m l e, ravn. 2, 238 Jezus je otroke k sebi klical, vesele je nad nimi imel, na róče jih j è m l e, bóža jih, preš. 81 od Mícike j è m l e někdo slovó (a levst. žup. 48 j é m l e), ravn. 2, 92 vite ga! ta je božje jagne, ktiri svetá grehe odj è m l e (adimet), 2, 258 kaj bom počél, ker mi moj gospod gospodarstvo odj è m l e; — j e m l è t e : rog. 79 to je potler uržoh, de u vaših boleznih konc j e m l è t e, 471 za kaj sedaj vaše hudu delu ú spomyn j e m l è t e? — j è m l e j o : kor. 1, 39 klobuk mi j è m l e j o, ravn. 1, 61 de prebivavci lakote konec ne poj è m l e j o; — j e m l ó : jap. ev. 81 od kaj za enih krajli t è zemle davk ali čimž j e m l ó? kemp. 103 narbel tajsti ludje v tih čednostih inu tudentih gori j e m l ó, jap. prid. 1, 89 od dne gori j e m l ó, škrb. 1, 398 ktire v nevirmi slepóti žalostno konc j e m l ó, ravn. 1, 107 vbogi po deželi naj pridejo, j e m l ó in jedó, 1, 249 gorjé jim, ktiri nedólzni mu pravico j e m l ó, 1, 292 j e m l ó jim pòpi zlato in srebro, ber. 170 če kaple v veliki mnóžici iz visócih oblakov padajo padáje več soparic (s) seboj j e m l ó, levst. žup. 11 prestopki imenovani v §§ 460—464 kazenskega zakona j e m l ó za 3 leta volilsko pravico, 43 oni v službo j e m l ó podárje, 95 poslópja katera ljudjé zunaj mést j e m l ó v nájem.

or - j e : órj e : preš. 97 ki ledíno órj e naše poezíje, levst. žup. 182 órna je zemlja, katera se órj e. — Tako i koruski: Kres II 478 órjam.

por - j e : pòrj e : levst. žup. 46 dolžán je vsako živinče, kadar se zakole in razpórje, na tanko oglédati. Ali i pórj e : ravn. 1, 55 Jakob razpórje oblačíla po sebi, ber. 40 Jakob razpórje zgorne oblačílo na sebi.

c) Naglas na nastavku je i to u singularu, a u pluralu i dualu, pak u 3 pluralu u kračem obliku ima osnova *mrje* mori:

<i>sing :</i>	<i>plur. :</i>	<i>dual :</i>
mrjém	mrjèmo	mrjèva
mrjěš	mrjète	mrjèta
mrjě	mrjèjo	mrjèta
	i mrjó	

mrjëm: škriñ. 94 za dve rečy sim te prosil, ne odréci jih meni prëden vmrjëm, ravn. 1, 76 vidil ga bom, prëden vmrjëm (krivo mjesto vmrjëm); mrjë: rog. 224 ñe gospúd préd ñó umrjé, 622 kadàr enu nadolžnu déjte ,umèrjé', jap. ev. 526 on ne vrmjé, jap. prid. 1, 27 kateri v svoji nepokori vmrjé 1, 234 kateri žely prejden vmrjé per tebi eno prošno doli položiti, 1, 251 naj vmrjé, 1, 259 Christus kadar je en krat od mrtvih gore vstal, več ne vmrjé, 2, 33 kateri nesrëčnu vmrjé, kug. 166 veči dejl se živáli pluča vnámejo, inu na tim vmrjé, škriñ. IV i 110 za tó vmrjé človek kakor živina, inu obadvëh stan je enák: kakòr vmrjé človek, takú tudi ona vmrjé, 32 kadàr hudobèn vmrjé, nima nobeniga vupaña več, 106 sim spoznal, de eden kakòr ta drugi vmrjé . . . ravnu takú vmrjé vučén kakor nevučén, 120 pravičen per svoji pravici vmrjé, 253 kadàr človek vmrjé, bó imel za svoj dejlež káče, živáli inu črve, preš 109 on živi, vrmjè brez dnárja; — mrjëmo: škriñ. 312 od žene je grëh začetek imel, inu vsi za volo ñé vmrjëmo; — mrjëjo: škriñ. 158 nespamëtnih očëm se je zdëlu, de mrjëjo, 160 aku hitru vmrjëjo, bódo brez vupaña na dan sodbe, 319 od žalosti se bodo posušili prëdèn vmrjëjo, preš. 191 postane mašnik, v prsih vmrjëjo nekdájni úpi; — mrjó: schön. 77 ty, kir mrjó, kast. 49 mrjó inu se sméjajo, kug. 167 žival malu kadaj živa proč pride; v mlačnim inu mokrim vremëni vse pomrjó, 84 cesarjovi synovi obolè, vmrjó, jap. prid. 2, 60 v nih mladosti vmrjó, i t. d. i t. d. Uz mrjëm govori se i mrjem, a i mrjem, pak s nastavkom e: mrëm, mrëš, i t. d.

d) Naglas na *prijedlogu* ima osnova *sl-je* mittere, koja izgubivši poluglasno glasi šle, a dolazi samo složena s *prijedlogom* po: pošle, pošlem, pošleš . . pošlejo i pošlo, rijetko: pošlëm.

póšlem: jap. ev. 148 pole, jest pošlem mojga angela pred tvojim obličjam: — pošleš: škriñ. 178 kdó bó tvojo misel vejdel zvunej de tvojiga svëtiga duhá iz visokiga pošleš; — pošlësh: rog. 527 le tó jest tebe prosim de, kadàr boš ty uzel kriš od meue, de ti zdajcu meni pošléš eniga družiga šè večiga; — pošle: jap. ev. 39 prosíte gospóda tē žëtve, de delavce v svojo žëtuv pošle, škriñ. 10 v hudobniga hišo gospód rëvšino pošle, 81 kateri skuzi nevumniga oznanúvávca besëdo pošle, je kakor na nogah krulov, traun 242 oznanúvávce po celim svejti pošle inu vse ludstva k pravi veri kliče, kor. 1, 61 k pásetu in poglárvarju

Lávdon póšle v Bélihrad, preš. 7 róžice cvetó veséle lé ob času létne mláde, léto póšle piš in stréle, lépo cvétje jim odpáde, 48 Ojstrovrhar po perjátle blízne póšle; — póšlejo: škriň. 30 kar je zobem jēsih in očem dim, tó je en len tem, kateri néga póšlejo; — pošló: levst. žup. 70 ako občini od kóđ pošló kacega brezdomóvnega človeka, 150 de jih gospodarjem pošló.

e) *Potisnuti* naglas na slovcu *ispred nastavka* je imaju

z) osnove one koje se grade od drugih po najviše glagolskih osnova, te mijenaju značenje postajući od perfektivnih i durativnih iterativne. Najčešće slažu se s prijedlozi. To biva osobito, ako su u osnovi, od koje se grade iterativne, samoglasna o, e ili izvorno poluglasno: polážem od log u loži, pomážem od mog, natáčem od tok u toči, ogrěblem od greb, ukrěplem od krep u ukrenem, okrěčem od kret u okrenem, oměčem od met, pripěčem, souce hudó pripěče, od pek, obrěčem, oporěčem od rek, otěčem od tek, kod se potěpleš? od tep; najěmlem od jьm, odišem od dьh u odáhnem, ogíblem od gьb u gánem: pomíčem od mьk u pomákнем, presíšem od sьh u presáhнем, osípłem od sьp u spěm, potičem od tьk u potákнем, i t. d.

krep-je: ukrěple: levst. žup. 4 odbor ukrěple županu in občinskim svetnikom plačo.

met-je: zaměčeš: kast. 33 kam sam sebe zaměčeš, ti neumni človek?

gьb-je: (ogíble: jap. prid. 2, 56 de se žena moža ogyble.) ogíbló: levst. žup. 16 v službi de se ogíbló darila in podkupila.

jьm-je: najěmlem: met. 117 najemlem; objěmlem: met. 117 objemlem; pojěmlem: met. 116 pojemlem; prejěmlem: met. 117 prejemlem; prijěmlem: met. 116 prjemlem; prijěmle: levst. žup. 59 pogosto se ta bolezen vráča v svoje poprejšnje kraje ter se prijěmle in je zelo opasna živalim, 183 spraviti na koga tako bolezen ki se prijěmle; — zajěmlejо: kor. 1, 39 klobuk mí jěmlejo, mlako zajěmlejo; — sněmlem: met. 117 snemlem; — sprejěmlem: met. 117 sprejemlem; — vjěmlem: met. 117 vjemlem; — vněmlem: met. 117 vnemlem; — zajěmlem: met. 117 zajemlem.

mьk-je: zamíče: rávn. 1, 151 nar raji ga v molituv zamíče spremišlovanje obnébja.

sьp-je: osípłe: rávn. 1, 334 kakor se drevje osípłe in vnovič pogaňa, tako odmirajo rodovi in nastopajo drugi, levst. žup.

182 podstava besedi ,osepnice' je osèp, ker se po tej bolézni koža osíple.

tk-j-e: opotíčem: ravn. 1, 42 ves se lakote opotíčem; — potíčeš: ravn. 1, 257 ker se po višavah potíčeš, misliš v svojim srcu: kdo me bo zlekel na tla? dotíče: schön. 327 kadàr bi le tá en prerok bil, taku bi on vsaj véjdlil, gdu inu kakova je letá žena, katéra se néga dotíče, kor. 3, 131 kar réjo utíče.

Tako možda i: dr-j-e: razdêrjes: schön. 141 va, kaku ti pač lepú božji tempel rezderješ inu ga v tréh dnéh zupet prezydaš?

β) Ńeke druge ne iterativne osnove, kao

bris-j-e: bríše: kor. 3, 124 fantič na vaht' (krivo: stráž') stojí, bríše sozné očí, preš. 24 zavòl néga dekléta ženice ímajo prepír, in kádar zapustí kvartír, si marsiktéra 'z híše solzíce bríše. 178 si 'z lév'ga óča, désniga očesa jok bríše, 164 še lé v pokóji tíhim hladne híše počíje, smrt mu čela pòt obríše, ravn. 2, 167 on tudi naših grehov zadólzke lohka pobríše; — bríšejo: kor. 2, 49 za máno vsi se slínijo, zdaj brade naj s' obríšejo. — Tako i koruski: Kres II 478 bríšam.

kap-j-e: kápļe: škriñ. 58 prepiravna žena je, kakor stréha, skuzi katéro védnu nótri kápļe, 85 stréha skuzi katéro po zymi védnu notri kápļe, inu prepíravna žena, so si med sabo enáke, 129 za volo zanikrnih rók v híšo kápļe. Sada se govori običnije kápļam, kápļaš itd. srpski kápļem.

klic-j-e: klíčem: rog 137 h temu vas klíčem, de lubite; — klíčeš: preš. 186 povéj, al ní črt najbòl jézni níh bóg ki klíčeš ga bogá ljubézni? — klíče: ravn. 1, 256 on je ki morsko vodo klíče na kviško, kor. 2, 58 glas gospódov hlapce klíče, preš. 21 na bárko klíče strél, 183 právi bóg se klíče bóg ljubézni, 59 al obhajílo sklíče iz gróbov vùn mrlíče? ravn. 1, 255 luč nam on pošle in ona perhití: nazáj jo poklíče in trepéča ga vbóga, kor. 2, 79 zvečér se kómaj inræk storí poklíče hlapca, govori: . . . levst. žup. 74 tedaj se k oglédu poklíče okrajni zemlemérec, ravn. 2, 173 dekle le spí, je djal, zaklíče jo: vstàni! kor. 2, 59 Rávbar še zaklíče v drúgo; — klíčeta: rog. 138 tu čudu je ú réjsnyei zadosti, kir se ná vèj, kaj je ta za en duh, kaj je ta za ena nevèjsta inu kam ta dua klíčeta . . . skuzi ta duh Christus, skuzi to nevèjsto s. mate cerku se zastopit imata kir ta dua podvíznu klíčeta: veni, pridi. (a 142 klíčeta). — Tako i koruski: Kres II 477 klíčam.

m a z - j e : m á ž e : kor. 2, 50 še paša brado m á ž e si, preš. 109 naj si s tinto prste m á ž e, poslovica: kdor m á ž e mu kaže wer schmiert, der fährt, rog. 100 iz to kryujo tu okú p o m á ž e inu frišnu je postálu, škriñ. 192 iz néga podóbo ene živáli napravi, potle z rudečilom p r e m á ž e; — m á ž e j o : kug. 89 de se jej parkli debělu n a m á ž e j o. (srpski mážem).

p a s - j e : p á š e : kor. 2, 46 p r i p á š e svitlo sablico.

r ê z e : r ê ž e m : ravn. abc. 45 merkam kaj vprašajo: zalo se jim o d r é ž e m; — r ê ž e š : kor. 3, 97 spomlád me (trto) o b r é ž e š; — r ê ž e; kast. 261 arcat te žyè inu reiže, škriñ. 164 ptica s svojim silnim leténam zrak na dvoje r e ž e, 386 skuzi eniga mojstra, kateri kamne r e ž e, traun 127 u opasci: tvoj jezik pléde krivico, on r e ž e kakòr ojstra britva, ravn. 1, 241 kadar se sonce razsija, pošle bog žgóc jutrajim veter in r é ž e g a v glavo de omedluje, abc. 71 zele se r é ž e na nõžih, rog. 368 rokó iz négovo ostrústjo o d r é ž e, ber. 92 David gre k svojimu kraļu in mu o d r é ž e kósčik plajša; — r ê ž e t e : kug. 62 aku prsa gori z r e ž e t e, bote v tih istih ene prov rjave pluča najdli; — r ê ž e j o : ravn. abc. 59 iz platna se srajce, birtahi ali prepási, rute, rjuhe r é ž e j o, levst. žup. 27 naklade se r a z r é ž e j o na vse občane po jednakej méri, ravn. abc. 47 kruha matere prosim, kosičik mi ga v r é ž e j o.

9) u ugarskoj slovenštini.

a) ' na slovcu ispred nastavka je imaju ove osnove: d r e m - j e : d r é m l e š : mol. 160 variváč, kí ne spíš i ne d r e j m l e š, 205 ka tak d r e j m l e š, nevolna dúša? — d r é m l e : trpl. 106 ne d r e j m l e variváč svoj. Ovo, ne d r e j m l e i ne spí variváč Izraela, gön. 70 zdaj (mačka) d r e j m l e.

g i b - j e : g í b l e : bar. 34 či se zrak naglo g í b l e t e vóter nastáne, 44 cejli svejt se g í b l e; — g í b l e m o : mol. 23 vu kom živémo, g í b l e m o s e i j e s m o; — g í b l e j o : nagfl. 84 vejke drevja se g í b l e j o pó mouči vetra, 146 na té dvá kraja močne železne žrdi položijo ino k preječnim tramom zošrajfajo, da se naj ne g í b l e j o, 198 či se tak velika nebeska tejla kak je mejsec í zvezjde g í b l e j o, nemamo se čúdivati, či se i naša zemla obráča; — g í b l e t a : nagfl. 198 liki se sunce i mejsec g í b l e t a vu globlini nébe, tak se g í b l e i naša zemla.

i s k - j e : i š č e : mol. 137 zglední se na mé, kí te s pokouro činejñem i š č e m, 180 tí si velo: i š č i t e i n á j d e t e; ovo zdaj te

(s) srcá íščem, ne odúri me, 235 tebe íščem jas (s) skuzami, küz. mik. 33 jas ne íščem díke moje; — íščeš: mol. 206 či je Kristuši potrejbno bilou trpeti i tak notri idti vu svojo díko, za kaj ti drügo pout íščeš v nebo? — íšče: küzm. 35 ka vi štímate? či bi kákši člověk meo stou ovće i zabloudila bi li edna ž nih, je li ne nihá ti devétdesét devet idouči na goré íšče to zablodjeno? küz. mik. 33 jas ne íščem díke svoje: jeste, kí jo íšče i soudi, 54 kí íšče, nájde; nagfl. 170 vuk v noči porob íšče, bar. 45 sebi strošek íšče, gön. 26 vrejdnost ne íšče hvale ľudi, bar. 31 zavec vu oštroj zimi gori po íšče ograde. — íščemo: mol. 36 b navči nas za naša tejla se tak skrbeti, naj brezi vse krivice íščemo naša živlejšna, küzm. 341 či se i mí samí, kí íščemo naj se spravičamo vu Kristuši, grejšnicke nájdemo, je li je tak Kristuš grejha sluga? — íščete: küz. mik. 37 velí nim: koga íščete? . . . či mené íščete, pístite ete odhá-jati, 44 ne bojte se, Jezúša íščete Názarenskoga raspétoga, küzm. 224 glédajte, da z íščete z vás sedem možouv dobroga svedou-stva; — íščejo: mol. 104 naj se ošpotajo i zbojíjo, kí íščejo dúšo mojo . . naj se obeselijo vu tebi vsi, kí íščejo tebe, 232 srečni kí tebe íščejo, küzm. 67 tebé íščejo, 234 trijé možácke (možatzke) te íščejo, 246 naj íščejo ti gori ostáñeni ľudjé gospodna, 301 Grki modroust íščejo, küzm. mik. 75 eta vsa poganje íščejo, nagfl. 86 na lovino nücane pre, kare zavec gori íščejo, gonárje zovéjo, gön. 18 kríví ľudjé se po míti íščejo očistiti, nagfl. 170 vandrajouči ftičov je nišče nej vćio i dönok znájo pout v dalšne držéle. Gdare nazaj prído, gori po íščejo svojo domovino i svoja gnejzda.

jok - je: jóčem: mol. 164 joučem se za grejhe moje, 202 sousidje se veselíjo v nébi, jas se pa žalostim i joučem vu etoj prepasti, 226 daj naj s teбом túžno joučem, daj naj joučem s teбом, trpl. 43 kebzúj na mene i slíšaj me, kí tak milo prosim ino joučem, 54 jas joučem ino se postim krouto; mol. 119 skuzami polej očí moje, naj mojo hüdoubo objoučem, 134 darúj meni skúz vretino, naj nestanoma moje dúše rane objoučem. 145 daj mi miloščo, naj objoučem vse moje hüdoube; — jóče: mol. 228 kí vídi i ne jouče, on nema žíve vöre, gön. 22 pava jouče; — jóčete: küzm. 72 ka se burkate ino joučete? 259 ka činíte, kaj se joučete i lámlete mi srcé moje?

kaz - je: kážem: küzm, 432 pokaži mi vero tvojo z dejl tvoji i jas ti pokážem z dejl moji vero mojo, 442, hodi gori

esi i pokážem ti, štera májo po tom bidti, 463 hodi pokážem tí záročnico ženo ágnecovo, trpl. 41 tou je pout, da ními pokážem zveličaíne bože, nagfl. 25 med tej vam prle pokážem, kak da máte pred sé djati tablice, 28 eti sem vam prinesao edne knige z obrázkmi. Preci vam nika pokážem; — kážeš: mol. 59 da nám práve pobožnosti dár prikážeš, 76 vu eto tvojo s. rano položim i preporáčam vsa moja dobra dela ponizno proséci, da ná s tvojím s. činejñem v küp prikapčena nebeskomi tvojemi oči notri prikážeš, naj vékšo hválo ními s tém skážeš, či dober budeš. — káže: mol. 205 najti pokáže díke svoje bláženstvo, küz. mik. 86 kak koli blísk zide od sunčenoga shoda no se skáže do sunčenoga zahoda, tak bode i príšestje siná človečega, küzm. 5 pa ga vzeme vrág na edno jáko visoko gorou i pokáže ními vsa králevstva toga svejta, nagfl. 25 učitel opouti, ka sta obej nogači ednáke dúžave, ka i z merov pokáže; — kážejo: küzm. 278 ki s tejm kážejo, ka je delo právde pisano vu sreáj ñihovi; mol. 135 da se moji grejhi šteri so zdaj zakriti vö ne skážejo.

kop-j-e: kópļemo: gön. 108 či toplo leto príde kakši svejt nam deci zide, gda se čestou kouplemo!

lǝg-j-e: lážem: küzm. 340 ka pa vám píšem, ovo pred bogom právim, kaj ne lážem; — lážemo: küzm. 422 či bomo pravili, kaj občno ž ñim mámo i vu kmici hodimo, lážemo i ne činimo istino. Nu i: lážem.

let-j-e; léče: nagfl. 107 kokouš s pérjem vu peroutaj bodoučím lejče, gön. 47 či dežděvñek dosta sem ta lejče i kriči, mokro vrejmen znamenúje; — léčejo: nagfl. 113 hížni goloubje i na polá vö lejčejo živiš si iskat, gön. 44 ftice vu zráki lejčejo, bar. 37 metúlci sem tám lejčejo.

lǝp-j-e: lǝplejo: nagfl. 163 na vríhi bétev so klasnáte vlatí, štere eden čas zeléno pérje pokriva, po tom se ž ñega vö olǝplejo (zmetávajo) i rastéjo. (durativno ne iterativno).

muk-j-e: múče nagfl. 32 ka čújete, ka dela krava, gdare s črejde domou ide? čújemo, kaj krava múče, 94 gda (krava) k vratam pride, lepou se vö odloučí s črejde, čemerna je či so vrata nej odprejte i v čemerej strašno múče, gda jo notri pústijo, lepou k človeki ide i kaj prosi, odnet ob sebi na dojlišče ide i či se hlapica z dojeñem múdi, nemirovna de i pá múče.

pih-j-e flare: píše: küzm. mik. 102 vöter gde šče píše i glás ñegov čuješ, ali ne znaš od ked ide i kama odhája (i küzm. 169).

pis-je: scribere: píšem: küzm. 420 drúgi list vám píšem, nagfl. 11 viš, eti v ete velke knige ti notri z apíšem tvoje imé; — píše: mol. 207 nagfl. 71 na stejno se s krájdov píše, na kamenico z rovatkom; — píšem o: küzm. 421 eta píšem o vám, naj vaša radost puna bode, nagfl. 37 gda ka píšem o, ete glás ide; gön. 65 vučitel píske napíšejo na táblo, i mi je za nimi píšem o; — píšejo: nagfl. 23 ti vekši vučenci píšejo, računajo, 72 na nem píšejo, 75 dokeč ti drúgi svoje píske píšejo, on se z nikim loudi, bar. 3 dol spíšejo ka nim pravi.

ples-je: pléše: gön. 48 on pléše od radosti; — pléšejo: nagfl. 89 či (podgani) v hiže notri vderéjo, vu dné vse pléšejo po hiži, v noči na postele p'ejzijo.

sik-je: síče: nagfl. 36 ka za glás dá voda, gda jo vu vrejlo mást vlejéjo? Je li kaj etakšega: ššš. Dajte ga ví od sébe. Kákšega pa gous, gda síče? Je li kaj etákšega: sss, gön. 22 káča síče.

skak-je: skáče: nagfl. 103 koza je vršéna, rada skáče i šalno peja, bar. 30 bistro veverica po drevji skáče; — skáčete: trpl. 52 ka skáčete vi velike goré? — skáčejo: trpl. 22 čini, da skáčejo kak tele, nagfl. 101 či je ta bežéča (ovca) vojni bak i v grabo, lükno skoči, te drúge vse za nim zoskáčejo.

sük-je: súče: nagfl. 136 papíre v nápravnicaj zgotávlajo. Eti jeso velke kadi: v toj ednoj vlejk cote peré, v toj drúgoj obejli, v toj trétjoi vküp zdrobi i na malo semele; v ednoj drúgoj pa malo cout eden valék tečas mejša, grouža, dokeč se kak testou ne vgostí, eta se na eden veliki valék gori zasúče i gotov je papír.

šet-je: šéčem: bar. 28 vnogokrát se vö na poule pošéčem.

škrab-je: škráble: nagfl. 75 dokeč ti drúgi svoje píske píšejo, on se z nikim loudi ali s perom škráble, 115 goloub níkoga ne zbantúje, ne grizé, ne škráble, 63 redovno dejte svoje knige skrbno varje, ne zamáže, ne naškráble, ne trga jih hotéč, 46 ništera deca vu šouli bodoučo oupravo i škéri návuka zaprávla, stoulce rejže, táblo zoškráble, 91 máčka kak bejsna ními v obráz skoči i zoškráble, zgrizé ga.

škrip-je: škríplejo: trpl. 27 kí škríplejo z zobmi nad menom.

trúp-je: trúple: nagfl. 66 či sirmák na dveraj trúple odpi i darúj ními.

vez-je: véžem: küzm. 62 ide močnejši za menom, komi nejsem vrejden, naj se prignem i šoulinecov negovi reména od véžem; — véžeš: küz. mik. 108 ka koli zavéžeš na zemli, zavézano bode i vu nebésaj, i ka koli odvéžeš na zemli, odvézano de i vu nebésaj, küzm. 32 ka koli zvéžeš na zemli, zvézano bode vu nebésaj, i ka koli odvéžeš na zemli, odvézano bode vu nebésaj; — véže: mol. 106 prími gori milostivno našo molítev, da nás i vse tvoje sluge, kí so z lancmí grejhov zvézani, tvoja smilenost milostivno odvéže, küzm. 443 naj odpré te knige i odvéže pečát negovi, 7 šteri koli razvéže edno zapoved . . , 224 či je z lúdi té tanáč ali tou delo, razvéže se, 424 za to se je skázao sin boži, naj vrajža dela razvéže, 22 kakda more što notri idti vu hižo toga močnoga i posoudo negovo vnesti, či prvle ne zvéže toga močnoga? 67 ne more ničé posoudo toga močnoga notri idouči vu hižo negovo raztrgati, nego či prvle toga močnoga zvéže, 259 vzeme pojás Pavlov i zvéže si ž ním roké i nogé; — véžete: küzm. 35 ka koli zvéžete na zemli, zvézana bodo na nébi, i ka koli odvéžete na zemli, odvézana bodo i v nébi; — véžejo: küzm. 45 žmetna i neprenošena bremena vküp véžejo i lúdém je na pléča nakládajo, 420 geto se eta vsa razvéžejo, nagfl. 134 pokošeno v snopje zvéžejo; — véžo: mol. 254 naj me véžo, žgéjo, ne bom pravo: dosta je.

majuk-je agitare: majúče: gön. 96 vište, apa, kak (škvorjánec) majúče s perotami i više, više se pozdigáva!

zib-je: zible: gön. 48, on pléše od radosti po mužđni, štera se daleč okouli zible pod ním, 77 néga (kokouta) grebén i bráda se vse zible.

žmik-je: zmíčem o: gön. 108 sladki mošt žmíčem o.

b) Potisnuti naglas na sloveci ispred nastavka imaju

x) *iterativa* od osnova ponajviše s vokalom *o, e* iz izvorno *poluglasnim*.

greb-je: ogrèble: gön. 32 z grebénom se predivo oğrejble.

gub-je: giblem: mol. 178 hodi oh Jezuš, i podáj mi tvojo s. rokou, ar pogiblem; — gible: gön. 92 sunce se na záhod nagible, 110 nagible se sunce i nouč prihája, nagvog. 33 toga se ogible delavna mravla, trpl. 116 vu meni pogible srce moje; — giblemo: küz. mik. 20 gospodne, zdrži nás, pogiblemo.

jm-je: jimleš: mol. 25, 54, 60, 69, 94, 103, 112, 129, 187 ágneć boži, kí odjimleš grejhe svejta, 46b šterih molitve eti mi-

lostivnò prijímleš; — jímle: küzm. 286 vidim pa drügo pravdo vu kotrigaj moji, štera se bori prouti právdi pámeti moje i pozaímle me právdi grejha štera je v moji kotrigaj, mol. 130 o prava nebeska hrána, vu šteroj se Kristuš Jezuš prijímle, 341 osobe boug človeče ne prijímle, nagfl. 83 v globočini zemlé jeso žile, po šteri voda vu stüdenec vküp cürí i ž nega se vò z ajímle; — jímlemo: mol. 70 kí vsáke féle slatkouče má vu sebi, s. tvojega oltára gospodna Kristuša prijémlemo; — jímlejo: küzm. 37 ne prímlajo vsi eto rejč.

lom-je: lámle: küzm. 314 tou je moje tejlo, kotero se za vás lámle, gön. 104 vihér listnáte vejke sem ta mláti i gde te i lámle, trpl. 22 glás gospodna z lámle cedrovje, doli z lámle gospoud cedruše Libanona; — lámlemo: küzm. 312 té krüh, šteroga lámlemo, nej je vjedínané tejla Kristušovoga? — lámlete: küzm. 259 kaj se joučete i lámlete mi srcé moje?

met-je: mêche: gön. 69 Cili hižo pomejče.

mok-je: máče: nagfl. 118 či hráno na sto denejo, najprva je múha štera príde i nogé v nóu namáče.

sbp-je: síple: nagfl. 66 bog tébe osíple z dármí, 83 zakaj je stüdenec s kamnom, ciglom ali lesom vò okladjen? Zá to, da se naj ne zasíple; — síplejo: nagfl. 146 potí se etak zgotávljajo: najprvle visoko nasíplejo i lepou zravnjajo pout., 155 krumpiše z gnojom ali sprhnenov trátnicov zasíplejo.. gda že krumpišova nát dúga zrasté, okopajo i na dober čas sledi osíplejo je.

tep-je: tēple: trpl. 92 naj se potepajouč potejple deca negova.

tok-je: táče: nagfl. 84 gomba vöre se potáče poč bre-
menom žmětka.

tlk-je: tíče, tíčejo: nagfl. 25 rama práve rouke naj ne stojí daleč v kraj od života, ali niti se ga naj ne dotíče.. Prsí se naj ne dotíčejo stola.

β) Několiko drugih osnova:

bris-je: bríše: mol. 189 negvüšno je, je li te boug vò z bríše z etoga zítka z naglom smrtjom, 359 smrt ga vò z bríše s svejta, küzm. 463 boug doli z bríše vse skuze ž níhovi ouč, trpl. 26 naj doli z bríše spoumenek níhov z zemle, 92 grejh materé negove se naj doli ne z bríše., on naj doli z bríše na zemli spoumenek níhov; — bríšejo: trpl. 55 naj se vò z bríšejo s kníg tí žíví.

d a n a j k - j e : d a n â j č e : nagfl. 22 pa je eti od Arpáda tou povejdano kaj d a n a j č e.

k a p - j e : k â p ĺ e : nagfl. 185 či dežd̄ vu máli kaplicaj k á p ĺ e, právimo : dežd̄ nakraplúje, 67 dvérca so za to, da naj ogen ž ní vö ne k á p ĺ e, 197 kak hladnej gratúje, listje z drevja k á p ĺ e, 84 sád drevja doli k á p ĺ e pod troušenem i lasnov žmécavov, 149 čeres leta je listje zeléno, na jésem oblejdi, doli s k á p ĺ e, bar. 38 listje na mali dol s p o k á p ĺ e ; — k â p ĺ e j o : nagfl. 185 obláci s tenki vodeni spárov stojíjo. Či se tej po mrázi preveč v gostíjo, kraple (kaple) nastánejo ž ní i tak na zemlou doli k á p ĺ e j o, 186 zmrznejo dosta krát spári i vu zráki, posebne žilice se po tom vjedínajo i málo bejlo pérje obrázijo ino tak doli na zemlou k á p ĺ e j o, 196 kém bole viséc k á p ĺ e j o tráki na zemlou, tejm vékša je toplouča, trpl. 36 strejle tvoje so ostre, narodje s p o k á p ĺ e j o pred tebom.

m a z - j e : m â ž e š : trpl. 18 n a m á ž e š z oliom glávo mojo ; — m â ž e j o : mol. 224 vu lelahem s. tejlo povijejo, z drágom mástjom m á ž e j o.

ú a v k - j e : ú â v č e : nagfl. 92 ka za glás dáva máčka, gda kaj prosi ? Ú â v č e.

p a s - j e : p â š e š : trpl. 14 o p á š e š me z močjouv k bojúvani ; — p â š e : küzm. mik. 104 blaženi so slugi oni, štere, gda príde gospoud, nájde verustívajouče ; za istino velím vám, ka se o p á š e i doli je posadí i prejdouči dvoro bode nim, 68 prídejo dnévi na tébe i o p á š e j o te tvoji nepriátelje z grábov.

r e z - j e : r ê ž e : trpl. 42 zlo misli jezik tvoj, kak ostra britva r e j ž e z lažmí, küzm. 247 Timotheuš se o b r e j ž e, 308 vu ne-preokroužani je što pozváni ? naj se ne o b r e j ž e, 341 niti Tituš Grk bodouči je nej primárjani naj se o b r e j ž e, trpl. 115 kak što zemlo razkápa i r a z r e j ž e, tak so rastorjene kousti naše notri do pekla, nagfl. 136 i gotov je papír, šteroga na slejdné eden vlejk na vlomnike r a z r e j ž e, bar. 28 koscec s kosouv veliki r e d v r e j ž e ; — r ê ž e t e : küzm. 245 či se ne o b r e j ž e t e po návadi Moušešovej, ne morete se zvličati, 345 či še o b r e j ž e t e, Kristuš vam nikaj ne bode valáo ; — r ê ž e j o : mol. 254 naj zá-gajo i r e j ž e j o, nagfl. 169 breza je ta naj grdša, ár ž né r e j ž e j o šoulske šibe, 101 jeli mirovno trpí i te, gda ji nespametni brijáčke koužo p r e r e j ž e j o ? 164 predívo po tom oglavéjo, spre-déjo i setcéjo, platno pa splajájo, zmečíjo, gori z r e j ž e j o i za-šíjejo, bar. 30 te rozje s trsa z r e j ž e j o ; — r ê ž e v a : gön. 35

na ednoj tikvi dvérca v rejževa; — rēžeta: nagfl. 83 črtalo i lemež rejžeta i obráčata gori zemlou.

vet (u obet) - je: vĕčeš: mol. 26 daj naj moremo zadobiti ka obejčeš; — vĕče: küzm. 296 obejče ka k nim pride, 304 obejče svoje k nim prišestjé, bar. 46 svĕto písmo je negov list po šterom nám svojo svĕto volou na znáne dáva ino nam nebésa obejče.

A ~, koji se u kniži obiĕno ne bileži, imaju:

z) osnove koje se grade od supstantiva na *et ot*, n. pr.

čiripet - je: čiripĕčejo: gön. 91 na drevji nepríliko delajouci vrábli čiripečejo.

drget - je: drgĕčejo: trpl. 73 koulina moja drgečejo od posta.

klefet - je: klefĕčejo: trpl. 77 klefečejo i ružno guĕjjo (psl. 94, 4).

miget - je: migĕče: bar. 35 blisk žerjavu migeče.

reget - je: regĕče: gön. 37 žaba regeče.

šepet - je: šepĕčejo: trpl. 46 ovo vküp šepečejo z vüstami svojimi (ps. 59, 8) i šĕpčejo: gön. 92 pure: čak, čak, čak, li tak živĕmo, šepčejo.

trepet - je: trepĕčejo: küzm. 432 vrazjé verjejo i trepečejo.

β) Još nekoliko drugih osnova, n. pr. čes - je: čĕše: gön. 33 prime ga i z vejkov ga dobro sĕče (= prošiba).

drk - je: drĕem: nagfl. 12 meď nogé si vzezem eden ščáp i v rouke šibo i tak drĕem; — drĕejo: naj se nazaj vrnĕjo na vĕčer, lajajo kak psi i okouli drĕejo po váraši, nagfl. 89 podgani po ti spajouĕi drĕejo, gön. 92 küri za lejtajouĕimi mühámi drĕejo.

fuk - je: füče: trpl. 8 k mantri je on na vsej svoji stezaj, daleĕ so od néga soudbe tvoje, füče na vse protivníke svoje (psl. 10, 5).

juvk - je jauchzen: jüvĕe: trpl. 47 Moáb je moja mujvalnica, na Edoma vö vtĕgnem crejvle moje, Filisteuš mi naj prouti juvĕe, 50 ravné so zakrite z ovcami i dolouvje so puni silja, tak da vse juvĕe i spejva.

klivk - je: klivĕe: nagfl. 87 pes laja, klivĕe, cmúli, mrmrá. Gda laja? — klivĕe? — cmúli? — mrmrá? gön. 22 pura klivĕe.

kbl - je: kōlete: küzm. 433 kolete se i zdihávate.

met - je: mĕčejo: gön. 22 malovredni lüdje povsĕd zanke mečejo.

mbl - je: mĕljejo: nagfl. 84 gda melejo, ka žené koula súhoga mlína?

m i a o v k - j e m i a u e n : m i ä o v č e j o : n a g f l . 92 j e l i s t e g d a č ü l i , k a k m i a o v č e j o m á č k e , g d a j i v e č v k ü p p r i d e ?

p i v k - j e : p i v č e ? g ö n . 37 ž i b e k p i v č e .

s k r i v a o v k - j e : s k r i v ä o v č e j o : g ö n . 56 m e d v e j k a m i s o k r a l i č k e s k á k a l i , o d e t i s o t a k p r a v i l i p o j b j e k a j s e s k r i v a o v č e j o i o č i v e s n o n e s m e j j o l e j t a t i .

e) [^] n a e u n a s t a v k u j e i m a j u :

s k r a č e n i o b l i k o s n o v e h o t - j e t e g l a s i š č e :

š č ê m : m o l . 138 o b l ú b i m , k a š č ê m p o b o u g š a t i ž í t e k m o j , 147 š t e r e k r i v i c e j a s p r e d t o b o m š č ê m v a d l ú v a t i , 158 r a j š č ê m ž e m r e j t i , n e g o t e b e o d p ú s t i t i , 162 o b l ú b i m d a s e š č ê m v s á k o g a g r e j h a h á b a t i , 179 v u t o j v ö r i š č ê m ž i v e t i i n o m r e j t i , 194 r á j š č ê m ž e m r e j t i , n e g o t e b e z b a n t ú v a t i , k ü z m . 13 v ö v t é g n o v š i r o k o u d o t e k n o s e g a j e J e z u s e r k o u č i : š č ê m , o č i s t i s e 15 s m i l e n o s t š č ê m i n e j á l d o v , 39 v z e m i i n o i d i , j a s p a š č ê m e t o m i s l e j d n e m i t e l i k o d a t i l i k i t e b i , 64 š č ê m , o č i š č e n b o j d i , n a g f l . 16 l ü b l é n a d e c a , j a s s a m v a s z a v á š a i m é n a ž é e d n o u k v ö o p í t a o t e , g d a s e m v a s v u t i s t e v e l k e k n i g e n o t r i z a p í s a o . A l i z d a j j e p á š č ê m o d v á s z v e d i t i ; — š č ê š : m o l . 18 z a p o v e j , k a š č ê š , 185 o b e č a j k a s e š č é š h á b a t i o d v s á k o g a g r e j h a , 190 č i š č é š d o b r o m r e j t i , ž í v i t á k š i ž í t e k , š t e r o g a n a s l e d ú j e s r e č n a s m r t , k ü z m . 13 i 64 g o s p o d n e , č i š č é š , m o r e š m e o č i s t i t i , 30 b o j d i t i k a k š č é š , 37 č i š č é š n o t r i i d t i v u ž í t e k , z d r ž i z a p o u v i d e , 39 k a š č é š ? 226 j e l i i m e n e š č é š b u j t i ? t r p l . 102 g d a š č é š d r ž a t i s o u d b o n a d m o j i m i p r e g a n č a r i ? — š č ê : m o l . 184 v ü p a j s e v u b o ž o j m i l o s t i v n o s t i i d o b r o u t i , k a t i š č é g r e j h e o d p í s t i t i , k ü z m . 8 k i s e š č é s t e b o m p r á v d i v a t i i n o t i s ú k n o v z é t i , p ú s t i n e m i i p l á š č . . . k i š č é o d t e b e p o u s o d o v z é t i , n e o b r n i s e o d n e g a , n a g f l . 75 k i v u v č e n e j n a p r e j š č é i d t i , o n n e p r e s t a n o v š o u l o m o r e h o d i t i ; — š č ê m o : k ü z m . 23 v u č i t e l , š č ê m o o d t é b e z n a m e j n e v i d i t i , t r p l . 35 v u b o u g i s e š č ê m o h v a l i t i , n a g f l . 90 č i š č ê m o , k a j b i m á č k a m i š i l o v í l a , k a k n a j m é n e g d a j o n i h á j m o v h i ž i , 124 p o n e j (d ũ š i) ž e l e j m o i š č ê m o d o b r o i h ũ d o ; — š č ê t e : m o l . 221 o n v á s n e š č e o s t a v i t i , č i s e š č é t e v u n e m v ü p a t i , k ü z m . 11 š t e r a k o l i š č é t e , n a j v a m v č i n í j o l i d j é , t a k i v í č i n t e n í m , 58 š t e r o g a š č é t e , n a j v á m p ú s t i m , B a r a b b á š a a l i J e z u š a ? 344 š t e r i m s l ũ ž i t i š č é t e , n a g f l . 24 d a ž e v í p a š č l í v i š č é t e b i d t i , n a v č i t e s e d e l a v n o g a d e t e t a e t o h v a l e j k o ; — š č ê j o : k ü z m . 261 Ž i d o v j e š č é j o , n a j s e p o g ũ b í , 344 v ö n á s š č é j o o d v á s z a p r é t i , 429 k i j e š č é j o g o r i p r i é t i , p r e p o v i d á v a n í m , t r p l . 118 g o s p o u d p o d p é r a

vse, kí spádnoti ščéjo, nagfl. 3 narodne vučeonice naše se pouleg ete vidme vrejmena morejo preobráziti, či med timi drúgimi nástavami bláženstva občinskoga tivárištva mesto svoje obdržati ščéjo; — ščéta: küzm. 40 Jezuš zezvao je nidva i rekao: ka ščéta naj vama včnim? 450 máta oblást nad vodami, da je obrnéta na krv, i bíjeta zemlo ze vsákšim vdárcom, keliko krát ščéta, bar. 12 ka ščéta oča ino mati, ona se pašči doprenesti, 13 či ščéta pametniva biti, po tom se moreta vküp razveseljavati. — Složena s nagacijom *ne* baca naglas na negaciju: něščem, něščes itd.

j e m - j e : j e m l é m : küzm. 175 jas ne jemlém od človeka svedoustvo, 176 díko od lüdi ne jemlém; — jemlěš: trpl. 40 za ka oznanúješ mojo právdo i jemlěš vu vústa tvoja závezek moj? — jemlê: küzm. 327 notri do deněšnega dnéva pokrivalo nad čtejuem stároga zákona neodkrito ostaňuje, štero vu Kristuši kraj jemlé, trpl. 11 kí míte ne jemlé prouti nedúžnomi, 30 nepobožen na pousodo jemlé i nazaj ne pláča, küzm. mik. 62 ka ete grejšnike k sebi jemlé i jěj ž ními, 67 ka bom činio, da gospoud moj v kraj jemlé od méne španijo? gón. 11 vúk je divji i vse jemlé, 15 k doupuni se popolno víno jemlé, 30 s šejfjov se víno jemlé s svoje posoude, nagfl. 26 ništera deca vö spojémle z gnejzd mláde ftičov; — jemlějo: küzm. 34 pristoupili so oni, kí didrakmo jemlějo k Petri . . , králove ete zemlé od šteri jemlějo vámo ali dáčo? 283 kí obilnost milošče i dar pravice jemlějo, trpl. 72 okouli me jemlějo vsa v edno, nagfl. 76 vučenici svojemi vučiteli lübézen, zahválnost i poštívane te skažújejo, či se lepou oponášajo, radi bougajo, opomínae, kárae, kaštígae brezi nafúcaña gori jemlějo, 155 z bamblekov bi túdi zrazli krumpiške, ali dosta lepši do s sámi krumpišov, záto ete ráj zemlějo za semen; — jemlête: küz. 176 kak da morete ví vervati, geto díko eden od drúgoga jemlête?

m r - j e : m r j é m : mol. 216 vari, naj ne merjém vu grejhi, trpl. 98 ne mrjém, nego bom živo, bar. 41 bolše bode, naj kak náj prvle mrjém; — mrjěš: mol. 269 či merjěš v smrtnom grejhi, spádněš v peklénsko vouzo; — mrjê: mol. 191 pazi naj od gláda ne merjé tvoja nevolna dúša, küzm. 44 či sto mrjé brezi decé naj vzeme brat negov ženo negovo, 282 teško ešče za pravičnoga što mrjé, 284 Kristuš gori obüdjeni z mrtvi več ne mrjé, küz. mik. 81 gospodne, hodi doli prvle, liki mrjé sin moj, nagfl. 124 tejlo mrjé i práh postáne, dúša je nemrtelna: — mrjête: küzm. 287 či bodete pouleg tejla živelí, mrjête, 68

kak ljudjé spomerjéte i kak tiran spádnete; — mrjêjo: mol. 36^b obúdi nas i opomínaj naj z oltárskim svestvom gosto krát i vredno vživamo, da od gláda ne merjéjo naše dúše.

or-je: orjê: nagfl. 132 orač zorjê zemlou, posejja semen; — orjêjo: nagfl. 97 s plügom zemlou orjêjo, 166 níve orjêjo, trávnike nej, 134 oni zorjêjo zemlou s plügom, 155 zemlou skopajo ali zorjêjo.

e) u kajkavštini

a) 'imaju mnoge dvoslovčane osnove na slovcu ispred nastavka *je*, koje nisu iterativne.

Tako su osnove:

blik-je stvñem, bisjan, bison: krava bliče (Vidovec kod Varaždina). blisk-je micare, splendere; bzik-je = blikje; dih-je; drap-je fricare, lacerare; drem-je: gib-je; glod-je; grak-je crocitare; guk-je; hót-je; hrak-je screare; hram-je claudicare; hrip-je tussire; hrust-je dentibus conterere; isk-je; jèm-je; kaz-je; kih-je; kup-je lavare; kvak-je cornicare; let-je; liz-je; mah-je agitare; muk-je; pis-je; plak-je; ples-je; puh-je flare; puk-je vellere; rik-je mugire; sik-je; skak-je; smúk-je decerpere frondes; strug-je; suk-je; ščíp-je; šet-je ambulare; vez-je; vik-je clamare.

Nu uz otegnuti čuje se na štokavsku i potisnuti naglas.

Primjeri iz knjige:

dih-je: dišete: krist. blag. 232 dopitañe jošće ní zgovorjeno, jošće gâ preteći morete, ar jošće živete, jošće dišete.

drap-je: drápļe: gašp. 1, 79 hrbet i vse tĕlo kak šibjem zmrevári se, raz drápļe se, 735 ovdí vse prepovédane knige z vustmi i rukami raz drápļe; — drápļu: gašp. 1, 421 primu s mučenika i po vulicah varaških drčoč navlačiti začnú, na tuliko, da vse haļe na ñem razderú i kožu z mesom po kameñu raz drápļu, 1, 508 ja ñe razčemerim, da mene raz drápļu i pojedú.

drem-je: drémļe: kov. kemp. 98 lúbav skožnúje i spéča ne drémļe, math. 1, 1, 179 bòg nigdar niti spi niti drémļe.

gib-je: gíbļeš: kov. kemp. 112 žele gusto krát tĕ zažížu i kruto jako nagíbļu; ali pazi, jeli se zbog poštéña mojéga ali boļe zaradi hasne tvoje gíbļeš; — gíbļe: krist. blag. 127 kaj isto gíbļe mene da vam načine na prvo stavim, 203 kaj vu

glublíni vòdh i morja gíblje se, 276 gde nas ono mårše na srdí-tost gíblje; — gíbljeju: krist. 44 poganini ovi bili sũ vpućeni, da velika spodobnost, tak zresno združenje, tak stalen red télh, koja se vre tuliko vrémena prez naj menše premembe i naj menšega pohabljenja vsevdí gíbljeju, neje moguće, da tulike prese-netljive stvåri ne bi bile delo razumnoga i mogućnoga sobstva, krist. blag. 61 pelde gíbljeju isto srdce, 90 obećanja nikaj nu ne gíbljeju; — gíblju: mul. ap. 154 ar se nam obraća nebo .. gíblju se oblaki.

guk-je: gúće: mul. ap. 258 golub je trpliven, ki za svoje golubiće žalostnò gúće; — gúću: mul. ap. 259 duh sv. rad prebiva i pri oneh, ki po noćeh na svojem stánu prebivaju ter onde za svoje i tuđe grehe tužnò gúću, mole, plaću.

hot-je: hóćete: petr. 100 iz sadóv njihoveh hóćete jé poznati itd. Ali se češće govori: hõću, hõćeš .. — Često rabi skraćeni oblik: čem i ću, češ itd. nu obično bez naglasa. Složena ta osnova s negacijom *ne* meće na nu naglas: n ě č e m á i n ě č e m, n ě č u .. n. p. n ě č e š: gašp. 1, 608 ako bogom našem aldove dati n ě č e š i Kristuša zataiti, živu tebe ovdi zežgáti nakanili jesmo; — n ě č e: petr. 15 vućenik on n ě č e vumreti. Ne rekel Jezuš, da n ě č e vumreti, gašp. 1, 626 bog svoje slúge nigdar ostaviti n ě č e, 632 znám da mene bog moj ostaviti n ě č e, 635 vredna je smrti, po keh dob n ě č e vašem bogom aldove dávati, itd.; — n ě č e m o: gašp. 1, 242 ne prime povolnò bog i svétci negovi dare naše, ko-tere z dobroga nakáneña i dráge vòle álduvati n ě č e m o, math. 2, 2, 252 ove mi čakati n ě č e m o; — n ě č e t e: gašp. 1, 399 po-vrnéte se prekršiteli vu srdeca vašá. Ako pak n ě č e t e, vućinim dojtí človeka, kojega živleñe bude poleg vòle moje, 1, 607 od kojega ljubavi niti tí, niti cesar razdvoiti mene n ě č e t e, math. 2, 2, 171 vi jošće n ě č e t e razmeti, kaj vam tuliko puti rekel sem; — n ě č e j u: math. 2, 2, 153 ako podložniki ista dobroćinstva pri-jéti n ě č e j u, kak budu zapovedjam kraļa pokorni? itd. Dolazi i oblik n ě š č u, n ě š č e š, n ě š č e, n ě š č e m o, n ě š č e t e, n ě š č u, n ě š č e j u. A 3. plur. glasi i hõte i n ě te.

isk-je: íščem: kov. kemp. 192 hasnovito mĩ je, da obšanost zakrĩla je líce moje, da tebe rajši neg ľúdi, za razveseliti mene, íščem, 255 ja čisto srdce íščem; — íščeš: kov. kemp. 108 ako sebe samoga vu čem íščeš, taki vu sebi se pomenkávaš i sušiš, 114 hoću, da ne íščeš takov mĩr, koi skušne ne bi imel, 261 potrebno je, da milošću pobožnosti neprestané íščeš, nĩ to

ne nájdeš, ako taki naj nasladlivêše zíščeš; — išče: kov. kemp. 106 díky bóžju vsigdár išče, 189 naj išče drúgi ovo; — išču: kov. kemp. 114 prav im se zgáda, da koj nenáredno násladnosti išču i následuju, ne nê prez zmútúe i žuhkóče spúne, 217 vsi svoja išču. — Kadšto i: iščem.

kaz-je: kážem: mul. ap. 378 kážem ti ovo razpelo, vran. rob. 1, 24 doma tí jednoga pokážem, krist. blag. 54 vu stráni prvoj pokážem, kulika je dúžnost roditelov, 108 na ov cil vu prvi stráni pokážem, 159 ako mu pokážem za kaj pijànščina tak mrska zldča je, 189 prvič pokážem kak si puta pokore težkoga činiju, gašp. 1, 62 ova vsa moja jesu, kotera tebi prikážem, ako poklekši budeš molil mene, 480 vu jutro taki kak se prebudim, bogu zahválim za občúvané i ves dán nému aldújúci prikážem, 581 ja jesem gospodin bog Abrahama ota tvojega i bog Izaka, zemlju na koi počivaš tebi prikážem i semenu tvojemu, vran. rob. 1, 107 nému onda prikážem ovu senčenicu; — kážeš: gašp. 1, 634 milosrdni ozívaju se krščeniki, ti pako nemilosrdna proti meni kážeš se, kov. kemp. 107 ondè me kážeš meni, kaj jesem, kaj sém bil i kam sém zašel, mul. ap. 228 nesi li znala tvoje dužnosti i moje vrednosti, da mi záhvalnost izkážeš? gašp. 1, 616 dušu blázene device tvoje Školastike, da pokážeš čistoče púta, vu golubice pelde vu nebo zajti jesi vučinil; — káže: mul. ap. 155 sam razum káže nam veliku dužnost, da bogu zahvalni budemo, 359 sam razum káže da . . , gašp. 1, 355 golubica ova je vóle božje tolnačnik, kotera nam káže človeka za papinsku čast vrednoga, mat. 213 istina je, da srditost bog káže kada protivščine pošila, ali suprot komu srditost káže? 551 božanska pravica odurjavanje nevtazljivo i nezgovorno káže proti grehu, 623 istina je, da vu prokletih nijedna krepost, méne čin ljubavi more biti, kak adda káže Epulo dobrovolnost i hoteúe zveličaúa pet brattov svojeh? 45 itd., mul. ap. 139 vsaki duh, budi zel ali dober, kada se izkáže, tak človeka prestraši, 165 zakaj je sin božji postal človekóm? Za to, da nam se očivestò izkáže, da nas navuči pravò živetí i da nam v nebo puta pokáže, gašp. 1, 40 kraji odgovor prijem(i)ši odidu, i nut ovo kázec puta zvézda ona pogublena izkáže se, 341 prepúšča višni gospodin bog svete mučenike svoje trápiti i pregaúati, da svoju vu njih čudnovitu izkáže jákost, 406 donesu s. telo vu kapelicu opored váraša zezidanu, i s. mučenik vu redovnički opravi po noči izkáže se nevojni oni ženi, 467 kada bi bil petnajst let starosti

imal, vu snu izkáže mi se neizgovorne lepote gospodična, 569 jednu nóč izkáže se nemu blažena devica Agata, 671 vrág tuliku svétost ne mogućí podnášati vu kipu deteta izkáže se, nagovarjajúči poganine, da bi Máthiaša izkončali, 735, 417 itd., kov. kemp. 225 sada vnógi sú vučineni mášniki i vu vnógeh méstah aldúje se Kristuš, da tēm vekša milošča i ľubav božánska proti človeku se izkáže, čēm boje svéto pričeščaňe raširjáva se po svétu, mul. ap. 144 je božja dika, da pokáže svoju trplivnost i milosrdnost, kada od takvoga obsedenoga človeka podnáša tulike bláznosti vere i krsta zatajeňe, 163 Kristuš se je hotel od divice naroditi, da pokáže naše duhovno po svetom krstu naraďaňe, 184 za kaj Kristuš nagnuvši glavu je vumrl? Da pokáže, kak je rad hotel za nas vumréti, 605 itd. gašp. 1. 262 on puta od Antona zezvédanoga pokáže, 522 da ovak pokáže ľubav siromaštva, 533 na svedočáňstvo pred vsemi pokáže mládenca po d. Marii od smrti zbuďenoga, 542 razvmevši posle Blaž kruto veliko vesele proti ním pokáže, mat. 458 cirkva, da pokáže vesele Jezušu Kristušu, koje nemu bi bilo po voľe, hoče da i verni krščeniki pridružé k odičenemu tella negvoga gore stájanu duš svojeh gore stájané, 491 razmeva se takvo spozabléňe, da se istinska dobrovolnost proti onomu, koi nas bi bil zbantuval, tak s čini zvunskemi pokáže, kak ti da nas nigdar ne bi bil zbantuval, krist. 78 on je ovo zavrženo mesto odebral, da Kristuš Jezuš tja od zibke peldu poniznosti i trpléňa pokáže, itd., gašp. 417 to čujúči mládenec redovnikom postáňe i vse vréme ostálo žitka svojega na službu d. Marie prikáže i sprevodi, 457 to rozumévši, dobri človek vekšu strán penéz cirkvam prikáže, 734 jen krat zapazi (Ivan) detece čisto boso . . , cepeliše zezúje svoje i detetu prikáže, 735 peneze vse za almuštvo ras prikáže; — kážemo: mul. ap. 104 ovde kážemo, da po vrednosti muke, smrti i križa Kristuševoga molimo, 562 opita: kak se kážemo vredne sine tak dobroga otea? gašp. 1, 55 oh kuliko puti mi krščeniki spodobnu bedastoču kážemo, mul. ap. 161 kaj smo Kristušu dužni? da mu se vsigdar verne i záhvalne izkážemo, mul. ap. 95 da Kristušu pokážemo, da smo negovi, 106 za kaj pred mrtvecem križ nosimo? Za to da pokážemo, da je bil vučenik, naslednik i vojnik Kristušev, krist. 88 kada pošteňe božje branimo, pokážemo još jen put, da vsa mogućí vu vseh svojeh poslih za cilj je imel očituváňe zvršenostih svojéh, gašp. 1, 687 postimo vu jesen, da sád od dobreh děl bogu prikážemo; — kážete: mat. 94 kážete s čini vašemi, da

pokora iz pobožnosti činiti se mora, math. 2, 2, 197 z vašum fan-
teña pohlepnóstjum k á ž e t e jáko odúrnu nezáhvalnost, krist. 161
ako je bog hotel, da vi osobu jednoga siromáka na gledališču svéta
ovoga k á ž e t e, igrajte vašu osobu dobro, mat. 465 kada iz k á
ž e t e istinsku čednost, vran. rob. 1, 200 tak iz k á ž e t e meni ve-
liko priatélstvo, mat. 1, 1, 155 vučete se iz držaňa Jezusevoga
pri ovom čudnovitom izvráčeňu gubavoga nikakvo zvánsko poštěne
i diku iskati, kada bližňemu kakvo dobro iz k á ž e t e; — k á ž u:
mat. 216 takvi prodekatori samò grozňe povedaju i k á ž u těsen
put vu nebo, 407 vaši negda pređi . . k á ž u nestalnost, 482 s čini
suprotivnemi k á ž u da lažu, mul. ap. 155 kak ti se i hoče pripetiti
vsem onem, ki se pozabivši iz tulike dobrote božje ne iz k á ž u
záhvalne k bogu, 190 navada je, da ne samò rodbina, nego i drugi
ľudi zadňu ľubav iz k á ž u, kada telo mrtvo do groba sprevede,
416 trpe li duše muku i onda, kada se ovde kómu iz k á ž u? math.
2, 2, 138 ako nepriateli naši to činiti ne budu hoteli, drugi nam
pravicu iz k á ž u, gašp. 1, 546 poganini, gde su bogi vaši? naj
p o k á ž u jakost svoju, mat. 314 ovde cilj je vsega pokaraňa, da
p o k á ž u odurni vaš obraz, 383 zapovedal da se ňemu računi
z vsem potroškom p o k á ž u, vran. rob. 1, 181 ravno kad bi obed
svoj dokončal bil, p o k á ž u se lámaze, math. 1, 1, 196 tak po
zvršávanu oveh krépostneh činov sebe vrédne p o k á ž u velikoga
veseľa žitka vekivěcnoga; — k á ž e j u: math. 2, 2, 169 kuliko ih
je, koji ne samo ne skrbe se za detcu svoju vu betegu, nego takaj
čisto nezdúšne k á ž e j u se, 2, 3, 147 ľudi, ako se kak god takáj
světe k á ž e j u, na skórom vendar po zvánskeh svojeh čineh i rečéh
izdáj u se, kojega i kakvoga dúha jesu sini, krist. blag. 77 s činom
tak k á ž e j u.

k u p - j e: k ú p ľ e: mul. ap. 259 duh sv. rad prebiva pri tako-
vom človeku, ki gusto krat pristupi k zdencu vsega dobra, to je
to oltarskomu šakramentu â k tomu se prvo po dobre spovedi i
po suzah o k ú p ľ e.

l e t - j e: l é č e: mat. 390 labud . . negda v zraku l é č e z dru-
gemi pticami, krist. 52 neizbrojena vnožina živine stanuje na ovoj
zemľi: nekoja prebiva vu vodi, druga l é č e (létche) po zraku.

l i z - j e: l í ž u: ovc. 17 nigdar preko reda ovce sol ne l í ž u.

m a h - j e: m á š e: vran. rob. 2, 53 divji koj razmel je zna-
ména ňegova, z m á š e z baltum nekuliko krat iz nad sebe.

p i s - j e: p í š e: krist. blag. 109 p í š e Sigoniuš, 151 od kojega

sv. Ivan zlatovusti piše; — pišeju: krist. blag. 168 pišeju, pitaju, kak je mogel réči Jonaš.

plak-je: pláčem: mat. 149 pláčem se i budem plakal se nad mojum nesrečum, kov. kemp. 244 kaj morem čúiti za grêhe moje neg da jê ponizuo spovêm i opláčem? — pláčeš: kov. kemp. 241 ove i ostale falinge tvoje potlakam s požaluvanem i velikum grúščum lastovite mlahavóče spovêš i opláčeš, trdno nakáni, vsigdár žítek tvoj pobólšati; — pláče: gašp. 1, 426 vu suzni dolici pláče se, 662 pláče vnuka babica, mat. 403 pláče se nevtažljivò Jeremiaš prorok zvrhu porušavanja varaša Jeruzalema, math. 2, 3, 180 ovde jeden pláče se zaradi pogublenoga vremenitoga imètka, tam pláče se zatrta pravica, 2, 3, 181 naj lepše súze jesu stanovito pokòrnika, koi zvrhu svojeh grêhov pláče se, gašp. 1, 453 na glás ov ponizni Ivan milo zdihávajuč iz pláče se, 401 razumevši da su pelde ljudih koteri za ljubav pravoga boga strašnu muku i žuhku smrt podjeli jesu, milo spláče se, 659 zbog kojéga zahváleña ona tuliku počuti žalost, da milo zdihávajuč iz pláče se, 820 mati poslušajuča réči divojčice sedem let stare iz pláče se, 398 žena od kraja za almuštvo deset cekinov prime, koje malo potlam vúkrađene i pogublene žuhko opláče, 406 onda na zemlju opadši z molitvicami s suzami zalejánemi gréh opláče; — pláčete: mat. 462 boím se jako, da požalovanje vaše ni istinsko, ar da bi bilo istinsko, odurjavali bi i odmétavali prilike onih grehov, za koje vi pláčete se, 463 vi koji pláčete, math. 2, 2, 238 sada jednu réč k vam, koji zarad smrti vaše rodbine pláčete se; — pláču: gašp. 1, 829 vse zmúte se vu réči ovi i milo spláču se; — pláčeju: math. 2, 2, 70 ne pláčeju li se za nim vsi dobri lúdi? 2, 2, 236 da se za mrtvoga pláčeju.

ples-je: pléše: gašp. 1, 940 vu svétek krême pohajaju se, pléše se, pijančuje se.

puh-je: púše: petr. 154 veter gde hoče onde púše, vran. rob. 1, 123 veter koteri po oveh vrheh púše je mrzel; — púšeju: krist. 52 ako zemlju boje pazlivo premislimo, spazimo, da se zrâk več put premeña, da jednoisti vetri ne vsigdar i z jednâkum jakostjum ne púšeju; — púšu: mul. ap. 154 púšu vetri, giblu se oblaki.

puk-je: púčemo: math. 1, 1, 191 hočeš li da idemo i vsu lužku spúčemo? — púčete: petr. 30 hočeš da idemo te ga vun zberemo? Ne, da mozibiti berúci kúkoļa ne spúčete ž nim i pše-

nice, math. 1, 1, 186 hočeš li da idemo i nu pobèremo? Nè, da mozibiti pobirajuči žulku ne spúčete z num skupa i pšenicu.

skak-je: skáču: lámaze iz ove pečine dole skáču, 2 32, lámaze razpustiti naj skáču.

strug-je: strúžej u: vran. rob. 1, 270 z nõžem kòžarskem nesnagu van strúžej u.

suk-je: sùčej u: vran. rob. 1, 234 strune se iz ovčeh črev sùčej u.

vez-je: véžeš: petr. 159 kaj gode zavéžeš na zemlé, bude zavézano i na nebéseh, i kaj gode od véžeš na zemlje, bude odvézано i na nébeseh; — véže: je li zapoved vu ovom pripečeñu véže i drží, mat. 531 znajte, da je zapoved božja, i ova iz sebe iste vse véže i primárja, čin uffaña kreposti bogoslovne včiniti, što ne štímajte, da za spuneñe dužnosti vaše, koja vas véže, dosta samo je po svetkih moliti, 571 zapoved moļeña neprestajnoga za vse je i vse véže, 625 vñogò boļe ova zapoved spačitele véže, gašp. 1, 738 k Granati da bi dohájal, pušel drv naséce. navéže i pred vrata donese, 568 k mestu jezik do onda zavézan odvéže se i sinek govoriti začne, mul. ap. 388 takov ne broji se vu občine kršćanske, doklam se ne izpokori i ne odvéže, gašp. 1, 655 vúže debelo na vrat privéže, vran. rob. 1, 93 privéže gâ z vužinci, 633 Juliána prime lance, s kojemi be predi okovana, i z nimi zvéže vrága, math. 1, 1, 174 nekrivi prez stráha tak dugo miróvno spé, doklam koi lenčesina i potepúh hmañi, koi si kruha delajuč služiti neče, vrata ali obloke razbije, več krat takáj zida prekópa, gospodára, gospodáricu, detcu i drúžinu nemilostivno i krvolóčno zvéže, túče i takáj vumárja; — véžete: mat. 567 vužge se vu vas jedna tak velika greha odurnost, da sama réč i spomenek ñegov vam strahotu dodà, i odlučujuč da proti ñemu neprestainò vójovati hočete, vas zavéžete z dvemi stalnemi obečani, da . . ; — véžu: duh. 30 potlam se odvéžu vezilla, gašp. 1, 641 ovi iščuč krivca, najdu príprostoga jednoga siromaka, kojega kak ti kvára onoga pričetnika obsúde, prímu, zvéžu i na sud dopelaju; — véžej u: mat. 500 vse zapovedi da drže i prijetne jesu, potrebno je, da včínene i napravljene jesu rádi občinskoga dobra i hasne, i ako z vremenom rádi kojega zroka postaju nehasnovite ali pak občinskomu dobru škodljive, pogubivaju dužnost obdržávaná, nit več drže i ne véžej u, 501 zapovedi prve vrsti ne véžej u nit ne drže v vsakom vremenu, 503 pitam: zapovedi božje je li vu vsakom takaj vremenu i

v vsakom pripečenju véžuju i držé ali ne? véžuju, morate reči, ali hočete ali ne čete, . . i takaj skoro vu vsakom vremenu i pripečenju véžuju i držé zapovedi određujuče . . . dobrò govórite kada vellite, da zapovedi određujuče véžuju i držé skoro vu v vsakom vremenu, krist. blag. 181 koje z a p o v é d i vsakoga véžuju, vran. rob. 1, 144 onda p o v è ž e j u stebèlca vu màle rúkovedi.

z i d - j e : z í d e : gašp. 1, 867 poleg drugu z e z í d e kapèlu.

Osnova jem-je glasi: jèmlèm, jèmlèš, jèmlè; jèmlèmo i jemlèmo, jèmlète i jemlète, jèmlu, jèmlèju, jemlèju i jemlù.

b) Osnove *tro* i *višeslovčane* na ik-je, ut-je: blisiče fulgurare, cvrkúče stridere, hripúče anhellare, kukuríče cantare (de gallo), piskúče anhellare, plasiče vehementer ardere. — Iz knige zabilèžen imam samo jedan primjer: blisiče: krist. blag. 265 svét naj psùje z svojèm jezikom, naj blisiče z svojèm oružjem.

b. Potisnuti naglasimaju

z) one osnove koje se grade od drugih ponajviše glagolskih osnova, kad mijenjaju značenje postajući od perfektivnih i durativnih *iterativne*, osobito ako je u osnovi od koje se grade samoglasno *o*, *e* ili izvorno *poluglasno*. Naglašeni se vokal izgovara ovdje kratko ondje dugo. Evo primjera iz knige:

č b n - j e : č í m l e : krist. blag. 162 domom dojdùci z a č í m l e halabuke, 281 otec naš! ovak se molitva ova z a č í m l e ; — č í m l e m o : 281 je li ravno ova rěč ne mòra nas taki on čas kak moliti pričímlemo, z naj vekšum zaufanostjum napuniti?

dig-je: dížem: mat. 404 glas k nebu podížem i boga prosim milošče; — dížeš: gašp. 1, 371 suprot meni tak milosrdnomu cesaru vezda se podížeš? — díže: gašp. 1, 180 koi post čisti pamet, podíže voļu, razum jáči, mat. 178 ov s. sacramentum vu duše vsa ova završuje: prvič dušu zdržava vu živlènu duhovnom . . tretjič ñu čini duhovnem načinom rasti i objačuje vu jakosti duhovne, ar ñu podíže na kreposti, 499 obdržavanje zapovedih božanskeh vtvrđuje i podíže vremenite sreče, 518 po ñe (kreposti) srdce zvrhu vseh stvarih svéta ovoga po d í ž e se, 541 vrag meni srdce podíže na pohotnost, krist. 33 kaj novo čúteñe čudeña vu ñih podíže, 192 bog je koi vsa ova podíže krist. blag. 133 komaj žela jèdna jè spuñena, več se druga vu srdcu ñegvèm podíže, 162 po razumu svojèm podíže se človek zvrhu stvorjenoga svéta; — dížu: mat. 391 koje (duše) se p o d í ž u vu nebo s pokorum s. spovedi.

g b -je: g í b ĺ e m: kov. kemp. 192 pod šibum z b ó l š a n a t v o -
j è g a s e p r i g í b ĺ e m, v u d r i h r b e t m o j ; — g í b ĺ e: kov. kemp.
120 n è l i t è t a k a j t v o j l a s t o v i t i d ú h n a t o n a g í b ĺ e? 201 n a t u r a
n a g í b ĺ e k s t v o r é u n u k l a s t o v i t o m u t è l u, k r i s t. b l a g. 77 b o g n a -
g í b ĺ e n a p o s l u š a n e r è c i s v o j e, 199 m i l o š è a p r í p r o s t o h o d i, v s a -
k o g a z l a k í p a s e o g í b ĺ e, m a t. 1, 1, 125 j e d e n l e n á k, m á r k a j i
è l o v e k p r e z v s a k e h a s n e v s i g d a r p o g i b ĺ e i k a k s e v e l i d r u g e m
n a z d e l i s e d í; k r i s t. b l a g. 1, 170 n e (k a è e) s e o g i b ĺ e, 244 t a k
n i g d a r m i r v u d u š e n a š e n e d o j d e, d a p a è b u d e s e n a s o g i b a l, k a è
s e t m i c a s v è t l o s t i o g i b ĺ e; — g í b ĺ u: kov. kemp. 112 ž e l e g u s t o
k r á t t è z a ž í ž u i k r ú t o j á k o n a g í b ĺ u; — g í b ĺ e j u: k r i s t. b l a g.
239 p r e d k o j é m k r á j i i c e s a r i s v o j e o k o r u n e n e g l á v e n a g í b ĺ e j u
— A l í n e s l o ž e n a g l a s i g í b ĺ e.

j m -je, j e m -je: í m ĺ e m i j è m ĺ e m: kov. kemp. 107 k r ú t o
j e è u d n o, d a s e t a k m i l o s t i v n o o d t e b e o b í m ĺ e m, 213 j a v s e
n e p r e c e n l i v u m l ú b a v j u m o b í m ĺ e m, 220 o v o s u r e c i t v o j e . . r a d
j e p r í m ĺ e m i z v ú s t t v o j e h, d a s e è v r s t è j e p r í m u v s r d e u m o j e m ;
k r i s t. b l a g. 274 v s a i z r ú k n e g o v è h r a d p r i j è m ĺ e m ; — í m ĺ e š :
178 k a d a s è p o n i z i t i i z a f a l i n g e o b š a n i t i o t í m ĺ e š, o è i v e s t o j e,
d a p r a v e d n o p o n i z e n n e s i, 224 v u o l t á r s k o m s a c r a m e n t u m u v e s
o v d e š n i j e s i b o ž e m ó j è l o v e k K r i s t u š J e z u š, k a è i o b i l e n v e k i -
v e è n ó g a z v e l i è è n a s á d s e z a d o b í v a, k u l i k o g o d k r á t v r è d n o i p o -
b o ž n o s e p r í i m ĺ e š ; — í m ĺ e i j è m ĺ e: m a t. 522 k o j i h o è e
p r a v o g a u f f a n a è i n z v r š i t i, p o t r e b n o j e, d a n i k a j n i t p r i d a j e k u f -
f a n u, n i t o d í m ĺ e o d p r a v o g a u f f a n a, k r i s t. b l a g. 248 j e l i n e
o d t í m ĺ e d è t e u i z n à r u è a j a m a t e r i h ? 257 j a n è e c k o i g r è h e s v è t a
o d n í m ĺ e, 110 k a k o v s t r a h p o p r i j è m ĺ e g r è š n i k a v u n è s r e è i ?
195 n a z a d p o p r i j è m ĺ e ž a l o s t s v o j u, k o v. k e m p. 211 s i n k o,
h á b a j s e p r e g o v á r j a t i o d v i s o k e h d u g o v á n i o d o t á j n è h s ú d o v b ó -
ž j i h: z á k a j s e o v t a k z a p ú š è a, à o n n a t u l i k u m i l o š è u p r í i m ĺ e,
232 o k a k v e l i k o g a p r í i m ĺ e g o s p o d í n a ! 234 g d o p o l e g v e l i k o g a
o g n a s t o j è è i n è m a l o t o p l í n e o d o n u d n e p r í i m ĺ e? 254 i z v ú s t
m á š n i k a n i k a j n e g s v è t a, n i k a j n e g p o š t e n a i h a s n o v i t a i z h á d a t i
m ó r a r è è, k o i t a k g u s t o k r á t K r i s t u š e v s a c r a m e n t u m p r i i m ĺ e,
255 v s a k i l ú b i t e l s v o j è m u d r á g o m u l ú b i t e l u n a j b o l š e i n a j l è p š e
m è s t o p r i p r á v ĺ a, a r s e v u t o m s p o z n á v a h o t è n e o n o g a, k í d r á g o g a
p r i i m ĺ e, m a t. 2, 3, 63 m o r g ú v a l i s u f a r i z e u š i i p i s c i g o v o r è è i,
d a o v g r è š n i k e p r i j è m ĺ e i z n í m i j é, k r i s t. b l a g. 44 o n è a s t n i k
m a l o s e v e è p o h a è a, r è d k e n a k l o n e p r i j è m ĺ e, 226 a k o s i o n a
k a j z r è s n o n a p r v o v z i m ĺ e, n e p r e m è n a s e t a k h i t r o ; — í m ĺ u

i jêmļu: kov. kemp. 213 náj vmúknu tēlovni i žīvinski ļudi od stáliša svētecv se pregovárjati, koi ne znaju neg osobna vesēļa ļúbiti. Odvzímļu i pridáju polég svojéga nagneņa, 114 z istoga dugováņa, od kud násladu priímļu, od onud kaštígu žalosti gusto krat jemļu, 223 pravi vērni tvoi iz ovoga preslavnoga sacramentuma veliku pobožnosti milošču i krēposti ļúlav gusto krát priímļu, 268 koi goder náklonito i pobožno najviši tvoj sacramentum obslužávaju i punom verum priímļu, naj budu vrēdni milošču i milosrdnost pri tebi najti, gašp. 1, 728 vu hiže svoje i špitale ne priímļu, krist. blag. 156 ako jū dragovoļno prijémļú, 229 više pūti svete šakramente prijémļú (a petr. 35 prijémļú), kov. kemp. 108 z mēne kak ti iz žívoga zdenca žívu vodu zaímļu. — jēmļeju: krist. blag. 208 koji rēc božānsku spoznávaju i prijémļeju.

klek-je: klēče: gašp. 1, 143 ime zvrhu vseh imén, pred kojem vsa kolena poklēcū.

log-je (ložiti). lāžem: kov. kemp. 227 zamēcēm mene i podlāžem tebi, 277 gda rēci negovi pokoren sēm, kakti dēte preporođeno vu Kristušu, koj pod rukami krstítela svojega ponizno prignul se je, rukami negovemi ravnati podlāžem se, 217 vu tebi vsu nevoļu i stisku moju polāžem, mat. 410 ono kaj gore rečeni prorok rekel je, ja ovde kak ti vnoğò prikladno prilāžem, 54 razlāžem boļe, da razmite, 518 odprtejše razlāžem; — lāžeš: gašp. 1, 664 ako ogeņ nalāžeš, ovo je telo moje, hiti ne vu ogeņ, math. 2, 2, 112 ako je tvoje jedino vesēle bližnēga srečnoga vučiniti, razvesēliti i vse kuliku je mogućē k negovomu dobru pripomóči, tak kážeš ļúlav proti tvojemu i ņihovomu stvorítelu, i slāžeš s negovemi milostívnemi námerami, kov. kemp. 217 ako prem na vsakojačke skušne i protivčīne spolāžeš, vendar vse to na korist moju ravnaš; — lāže: krist. blag. 72 on nikomu više ne nalāže, nego podnesti mōre, 270 bog níkomu vekše brēme nevōļ ne nalāže nego nositi more, gašp. 1, 317 čistoča človeka angelu čini spodobnoga i vsa čúteņa razumu podlāže, krist. 143 da se negvem zapovedjam vse podlāže, krist. blag. 162 človek nagibaņa zapovédjam božānskem podlāže, ovoga mentuje se vsaki človek, koi se pijāščīni podlāže, petr. 181 nigdo ne vūžiže svēču te ju vu skrovno mesto polāže, gašp. 1, 690 žitek negov na prvo postavljaju Zacharías Ferrerius, Juraj Suecicius, koi vnoğa čuda na po konec konca po svetcu ovem vučīnena prilāže, mat. 572 vsigdar moli, koi k bogu ravna i k voļe

božje svoje vse číne vsigdar priláže, krist. blag. 145 tak vekšu vrédnost svojém krépostjam priláže, nego one imaju, 230 kak se pak tho pripeča, nam vu dveh récih Pavel apoštol očituje i razláže, 369 ovde s. Pavel razláže réči ove Davidove, math. 2, 2, 49 on razláže ovo níhovo blúdno štimañe, 2, 3, 113 Jezuš samo krivičnu, svojvòlnu, ľudonázlobnu srditost razláže kakti ze vséma kaštige i skvarena vrédnu, 2, 3, 147 níhovo živléne z níhovem návukom ne sláže se, krist. 41 videl je, da se vse z naredbami, koje sí je bil prepisal, sláže, 94 kak se tulika gréhov vnožina, koji na svétu bívaju, sláže z naprej vzetjem negovem? — lãžemo: gašp. 1, 315 pokóre déla, s kojemi télo naše dúši i razumu podlážemo, krúto plaše vsu peklensku silu; — lãžete: mat. 584 vidi mi se da čujem ono, kaj vsaki zmed vas v srdcu svojem govori: adda molitve grešnikov takaj budu posluhñene? vam odgovárjam, da dobro razlážete; — lãžu: mat. 2, 3, 166 koji ove duše kréposti na zlo obračaju, podlážu sebe na sùdu bðžjem naj ostréšemu računu; — lãžeju: krist. 99 obečúje naj osobiteša naplačeña milošče svoje onem, koji se zapovedjam negovem podlážeju.

met-je: mēčem: kov. kemp. 277 tēlovna poželēna zamēčem, vse číne i grēšne tolnáče húdoga dúha od mēčem, 227 zamēčem mene i podlážem tebi; — mēče: mul. ap. 36 ki se goder od Rima od mēče, on se odmeče od prave bozje vere, math. 2, 2, 240 dober je on, ar ni jèdnoga ne od mēče, koi vu ñega veruje, krist. 63 s kulikom bahatnostjum slēdi vojãk vođu svóga, ako vu ñegovoj vojnički veščnosti ne dvoji: naj vekšem se pogibeļam pod mēče, gašp. 1, 420 nigdo ñega naj ne zamēče, mul. ap. 400 proščeñe je zlato, koje ki zamēče, ne zna mu précembe, kov. kemp. 200 milošča oštra ne zamēče, niti s starinum oblēci se ne kráti, mat. 146 videči Valerius Publius, da puk vsa ova zamēče, počel je govoriti, krist. blag. 111 naj se télo zamēče, obršúje, trãpi, 121 vnogi se tuži da se nedúžno zamēče i ogovárja, 124 da se dobróta ñegova ne zamēče, 181 koi ñe zamēče, zamēče ñega.; math. 1, 1, 182 on nikoga ne zamēče, koi se vu ñega ufa; — mēču: mul. ap. 268 ki se goder od ñega od mēču, taki se od nas zovu krivo-verci, puntari i odmetniki, 619 tak mariansku i spovedničku pomoč za nikaj drže i od mēču, 617 nekoji ako čislo izmole, štímaju da su samo za to zvun vsake pogibeli, ako prem grehe grehom vsaki dēn primēču, 268 zamēču se vremenita, a preštima-

vaju se vekivečna, 292 krivoverci vnoga z a m é č u, koja stara ter sveta cirkva od apoštolov je prijela. — m ê č e j u: krist. blag. 178 za to ne ne preštima vaju nego čisto z a m é č e j u, 294 zapovedi božanske se z a m é č e j u. — Ali m ê č e m durativno, r a z m ê č e m perfektivno; kniga to posebnim bileženem ne razlikuje, tako vaša naglasiti n. pr. krist. 245 môramo videti, kako se ponašati môramo, da zločesta vést ne r a z m ê č e vesèle. krist. blag. 181 službu takovu naj ostàvijuju, priatelstvo ovo naj r a z m ê č e j u.

m o g - j e (u moči): m â ž e š: gašp. 1, 544 bog moj, kotéri p o m á ž e š vsakoga tebe na pomoč zazavajúčega, prosim te, ozdravi stvorjene ovo, 2, 366 o Vincent, Vincent! tak li mrtev žive p r e m á ž e š? — m â ž e: petr. 260 kaj nam hasni nu poštuвати i moliti? P o m á ž e nas (s) svojemi molitvami pred bogom, mul. ap. 135 angel čuvár človeku vu telovneh potrebočah p o m á ž e, gašp. 1, 317 dobrôta, kotera najbolje p o m á ž e na zvršenost, je krépost rázloga z razumom vučinena, 1, 350 žené dobré blažen človek, ar takova ne páci, nego pomáže tovarušu istu zadobiti domovinu dike nebeske, 1, 678 p o m á ž e vse i slednie veliki ov čudočinitel sebi pobožne službenike, 1, 317 i t. d. kov. kemp. 118 nikakva ne p o m á ž e jakost, ako čuvati zapúščaš, mat. 158 Maria more pomóci i p o m á ž e, ali one koji su pravični, 249 bog vu tugah veselí, vu potrebočah p o m á ž e, ovc 34 nikaj je (vuni) tak rásti ne p o m á ž e, kak premeňane zraka, 62 ako poleg zimlice ovce grižave jesu, znaмене je, da se narava sama p o m á ž e, gašp. 1, 239 pisal noj lista, obečajúci noj drugoga zaručnika, čijega plemenščina p r e m á ž e vse zemelske časti, 1, 844 kojega (Jožefa) vrédnost, část i svétost vse drúge p r e m á ž e svétce, kov. kemp. 109 ljubav božja vse p r e m á ž e, 224 to ves razum p r e m á ž e, math. 1, 1, 209 gdo bi veroval, kada človek návuke i čine Jezuseve i pre- i razmišljava, da néga ljudstvo povsùd kak ti me-šaša je spòznalo i prijelo? Ter vendar, kaj naš razum p r e m á ž e, bil je od kruto maleh za onoga spòznan, koi do ista je bil, mat. 140 ni drugi, nego sam bog jedini, koi vas vu poslih vašeh p r i p o m á ž e; — m á ž e m o: mul. škol. 42; — m á ž e t e: math. 1, 1, 126 onda je pravo, da vi ne vu delu p o m á ž e t e; — m á ž u: mul. ap. 82 druge stvári dosta bogu služe, kada človeka p o m á ž u živeti, 385 imaju li to občinstvo z nami i duše purgatoriumske? Imaju; za to se p o m á ž u po našeh molitvah, math. 1, 1, 201 ovde dobri i pravični nas na dobro uzbuđavaju, nagovarjaju, bàtrive i p o m á ž u, gašp. 1, 144 ô ime, s kojem duhi peklenski p r e m á ž u se, kov.

kemp. 211 človečánsku móč premážu, 214 hábaj se, sinko, od ovèh hlepoznano baratati, koja znanost tvoju premážu, 233 ne nahája se, koi bi ova iz sebe prikladen bil presóci i razmeti, kotera angélsku takáj rázuma ostróču premážu, 270 vera i ljubav ondè naj boje premážu, math. 2, 3, 206 ako mi istinsko takáj koje krèposti vu nami imamo, ne moramo se pustiti od njihove dike i preštímána zaslepiti, kajti ne premážu naše grèhe; — mážeju: mat. 1, 139 čije jesu tulike zvezde, koje vsigdar zvrhu nas prebivaju i nam vugodno vu vsem pripomážeju?

plet-je: plêčem: kov. kemp. 235 z grèhi se obršávam, z vnógemi zlemi pohténi z aplêčem i pritiskam se; — plêče: 199 nárava čalárna je i vnóge privlêče (!), z aplêče i vkaňuje.

seg-je: síže: krist. 67 spoznaéne ovo je ono isto, poleg kojega bog presíže vse mogućé stvári; — sížemo: 28 ov podstupliv súd, kojega mi činimo nad onem, česa ne presížemo, je obilen zrok nepokoja; — sížeju: 122 jedni imaju visokoga i razsvéćenoga dúha, presížeju naj težeša dugována z neizgovornom lehkotum; — sêžu: mul. 501 koi ljudi ne svete imena božjega? Oni ki priséžu, najmre ako je krivo.

sbl-je: šíļem: petr. 5 ovo ja pošílem anđela mojega pred licem tvojém, ki hoče pripraviti tvojega puta pred tobum, 13 ovo ja pošílem k vam proroke i múdre i vu pismu vučene 71 kak je mene poslal otec, i ja pošílem vas. — Ali se govori i pošílem, pošálem, te se uzima kao trajno i perfektivno.

syp-je: sípļe: krist. blag. 270 naj nas čemeren jezik z obšanostjum i klétvami obsípļe, 70 srèča zasípļe više puti one koji se ne segurno vživati mislili jesu.

stig-je: stíže: krist. 129 ako se veruje, da je več kotrígov, potrebnéh za celo télo dobro narediti, tak je nepotrebnó pitati, za kaj jeden drugoga vu velikóci, vrbóci, jakosti prestíže.

teg-je: têže: math. 2, 2, 174 od kud pripéča se, da betežnik ali vumre, ali nevolno do smrti potéže se, 1, 1, 42 Jezuš Kristuš sebe (!) nasledujúčem zveličéne obéče, i to takvo zveličéne, koje na vezdášné i buduče živléne pretéže se, 1, 1, 93 vre pretéže ruke k vam za objeti vas, 2, 3, 164 škoda i kvár, koi po tom gospodi je včinen, pretéže se na nekuliko lét, krist. 43 namisel od božanske previdnosti biva vekša, ako se premisli, da se ona pretéže takaj na naj menše stvari, 45 oni su štimali, da se ravnaéne ovo na nebeska léstor tela pretéže..., Epikura nasledniki jesu držali da božanska previdnost tráke svoje do me-

seca samo pretèže, 50 pozívam vse, koji dopovédaju da se previdnost božanska samo do meseca pretèže. Zberite se vsi, koje štimañe ovo vu bludni zdržava, naklonemo se previdnosti ovoj i premislemo, kak dalko se pretèže, 75 po kéh dób se previdnost božanska i na slobodne lúdih čine pretèže, tak se nikaj pripetce dogoditi ne more, 121 pokazali smo, da se božanska prèvidnost na vse lúdi jednàko pretèže, krist. blag. 91 ona vsikam svoju neodproslivu rùku za menum pretèže, kov. kemp. 201 milošča stéže e kláteña, 203 kuliko natúra više se stéže i láda, toliko vekša milošča se vléva; — tēžeju: krist. blag. 248 naše zeļe vu nezmernost pretēžeju se.

tek-je: tēče: mat. 585 ako takov nepriatel vu istom vremenu vu kojem k bogu vtēče se z molitvum i prosi kakvu milošču, smrtno ñega bantuje; — tēčem o: krist. blag. 107 vtēčem o se k tvojoj vsemogućnoj milošči; — tēču: math. 2, 2, 174 vu takovéh prilikah vtēču se pak k potepúhom, boļe rečem pohabitelom nego vraćitelom.

tep-je: tēpļe: mul. ap. 588 kaj milošča božja čini vu človeku? Iztira vsaki greh, ki drugač dušu strašnd zatēple; — tēpļu: gašp. 1, 816 čez mal čas reče: pak mene pretēpļu zbog toga, da siroticam nikakovo almuštvo podal ñesem. krist. blag. 164 pijānec raz tēpļe svoj imetek.

tok-je (točiti): tāče: krist. blag. 119 gréhota naléva žuč vu pehar vesēļa, koje mū čutļivost natāče, mat. 554 vidite sada, kakve precembe, kakve izvišenosti i zvišenosti je milošča, ar preléva i pretāče stanovitem načinom vu nas božanstvo.

tk-je: tīče: krist. blag. 117 kaj se zvunskih kaštig dotiče, 218 kaj se dotiče lateranskoga spravišča, koi nam vsaku najmenšu pomeñku oštro spotiče, — tīču: gašp. 1, 391 istinsko dotiču se reči ove i odićenoga mućenika s. Vincenta, 504 jeden zmed onéh, kojega réči svétoga Pavla dotiču se, bil je odúćeni svéti Ignatius, 705 kaj porečemo od róžic kojem prispodábla se Šimon? ne dotiču se s. Tomáša.

tsk-je: tīšče: gašp. 1, 639 na gingavóču našu ogledaj se, vsamogući bože, i kajti breme našega čineña nas pritīšče, blaženoga Šimeona prošña odíčena naj nas zagovori. — tīšču: krist. blag. 77 zatīšču se oči.

žbg-je: žīžem: krist. blag. 33 ja z malovrédnostjami mojem i podžīžem srditost boga, 88 kojega srditost podžīžem, — žīžeš: kov. kemp. 267 ze vséma blagosloven budi bóg mój, koi

tak velika i neizmerna božánske darežlivosti dobročinéia skazal sí meni, ar ovémi krúto jáko za žíšeš mé na záhvalnost proti tebi; — žíže: mat. 563 nepriatel vas pod žíze i nagovarja na pri-voleúe k grehu, 565 ni drugo nego vrág koi mene pod žíže na zvršeúe ovoga greha, krist. 7 ako su ove réci zapoved, tak nam zapoveda apoštol, da za stalnem veselém hlepimo. Ako sú samo opominaúe, tak nas na to pod žíže i trsi se nas na veselé do-pe-lati, mat. 541 vrág krv vu žíže na ogeú nečistoče, (a petr. 181 vúžize), kov. kemp. 98 lúhav više krát náčin ne zna, neg vrhu svega náčina se za žíže, 224 to osebújno pobóžneh srdca vléče i hotéúe za žíže; — žížemo: kov. kemp. 118 mlačni smo, ali se od tebe za žížemo; — žížu: kov. kemp. 112 žele gusto krát tē za žížu, 172 pazi na réci móje, koje za žížu srdca.

β) osnove koje se grade od supstantiva na *ot, et* imaju najčešće: bobot-je: bobočem; prhet-je: prhěčem. Ali govori se i: bobò-čem, prhěčem, i: bobòčem, prhěčem. Take su osnove: brbot-je: brbòčem balbutio; grohot-je: grohòčem cachinor; hrebet-je: hreběčem absono; hrokot-je: hrokòčem cachinor; hropot-je: hropòčem strepo; klepet-je: klepěčem crepito; klokot-je: klokòčem gloterare; klopot-je: klopòče crepito; kokot-je: kokòčem garrío; prhet-je: prhěčem strepo volatu, volito; reget-je: regěčem coaxo; ropot-je: ropòčem strepo; šepet-je: šepěčem susuro; škrobot-je: škrobòčem crepito; štropot-je: štrpòčem crepo; trepet-je: trepěčem tremo. — A šeget-je u Ludbregu glasi: žegěčem titillo.

Ispada li *e* ispred *t*, to prelazi na početnu slovku: drht-je: drščem trepido; klikt-je: klikčem; šept-je: šepčem susuro; šegt-je: šegčem titillo; tept-je: tēpčem calco; trept-je: trēpčem.

Na dalje imaju a i osnove na *ak, at* ispred nastavka je: barat-je: barāčem i barāčem; kokodak-je: kokodāčem; lo-mat-je: lomāčem vado precipitanter. N. pr. barāče: math. 1, 1, 227 ovak skoro jednako barāče se s kršćanstvom; — barā-čeju: math. 2, 2, 155 z istemi službeniki negvemi krúto malo-vrédno barāčeju.

Osnova vět-je (u obetati) promittere ima: oběčem: gašp. 1, 271 oběčem, da s. telo négovo iz Benetkov vu vugersku zemlju sinom négovem zapovem donesti, 1, 651 oběčem i ja tvoju prijeti veru, 902 za vsa ova dobra činéia obilnu plāču tebi, o

draga mati moja, vu nebu obéčem; — obéče: mul. ap. 473 bog zveličene obéče, 724 vekivečno bláženstvo obéče Jezuš Kristuš vsem onem, koji trpé prégone i nevoje za ljubav negovu, kov. kemp. 92 obéče svét vremenita i mala, ter mu se (z) velikem hlepešem služi, math. 1, 1, 42 Kristuš sebe nasledujućem zveličene obéče, 2, 2, 43 kaj on vse vu nevoji bogu ne obéče? — obéčemo: gašp. 1, 525 ne čini tak svét čalarni, koteri vnođa obéče a malo dáje, ter vendar več nemu verujemo, neg obečađu božánskomu i bogu drágomu, kojemu dosta puti vnođa obéčemo vučiniti ter nikaj ne obdržávamo.

γ) Još nekoliko osnova većinom dvoslovčanih. Naj običnije jesu: breh-je: brěšem tussire; brig-je: brižem sollicitum esse; bris-je: brišem tergere; čes-je: čěšem pectere; dih-je: dišem a i dišem spirare; drk-je: drčem currere; frk-je: frčem torquere, circumagere; grk-je: grčem, girren, grlica grče; hit-je: hičem iacere; hram-je: hrámļem claudicare; hrk-je: hrčem stertere; hrz-je: hržem hinnire; — huk-je: hüčem, vikati kao sova; jah-je: jášem equitare; kašļe: kašļem tussire; kol-je: kōļem mactare; kos-je: kōšem dissecare; kres-je: krěšem ignem excutere; lag-je: lāžem mentiri; lam-je: lámļem frangere; lok-je: lōčem sorbere; maz-je: mážem i māžem ungere; mel-je: mēļem molere; mavk-je i mijavk-je: mávčem i mijávčem glaucitare; mr-je: mřjem mori, govori se i sa e: mērjem; pas-je: pášem cingere; pip-je: piplēm contractare; pivk-je: pīvčem vocitare ‚piv‘ de avibus; psik-je; psīčem sibilare; rez-je: rēžem i rēžem secare; ris-je: rīšem zeichnen, picturas lineares facere; rit-je: rīčem calcitrare; slivk-je: slīvčem, u bolesti milo ječati; srk-je: sřčem sorbere; stel-je: stēļem sternere; tes-je: těšem dolare; vag-je: vāžem wägen librare, ponderare; zob-je: zōbļem edere (cerasa, fraga, uvas); žen-je: žēņem demetere falce; žvak-je: žvāčem manducare.

Osnova sbl-je dolazi samo složena s prijedlogom *po*, a glasi obično: pošļem, ali i pošāļem u narodu i pošēļem: gašp. 1, 80 otec nebeski pošāļe k nemu iz neba Gabriela arkangela, 1, 420 odredi potlam Timothea s. Pavel evangelistu, i na vnođa mesta sveti evangelium nazvčščet mestò sebe pošāļe, (a 722 pošāļu).

Evo dva tri primjera iz knige:

bris-je: brišeš: kov. kemp. 244 aldújem tí vse grče i prekršena moja, da tí vsa skupa zažgeš i z ognem ljubavi tvoje

zèžgeš i vse grêhov mojêh skrúne z bríšeš, krist. blag. 149
onda primeš nas vu tvoja prebivališča gdé nam vsaku súzu iz
ócih iz bríšeš; — bríšu: mat. 465 prvi zrok, da se zatéreu
i iz bríšu iz duše grehi prešestni.

dih-je: díšu: ovc. 60 kada ovce težko díšu i hrglati počnu,
bojati se je, da nim se ne bi požiraki zaprli.

huk-je: hûču: mul. ap. 259 dalekò beži od oneh, ki se
v noči po vulicah ali po krčmah kláte, skaču ali tancaju kak ti
peklenski sišmiši ter viskaju kakti pastúhi ali kobile, i fučkaju ali
hûču kak ti sove.

javk-je: jávče i jáúče: mat. 236 pláče, jáúče, zdihava.

kap-je: kâpļe: krist. blag. 127 Mala je stvâr jedna mala
kapļa vodè, koja čez vutel krov kâpļe.

lag-je: lāže i lāže: mat. 56 po láži človek pogubiva pre-
štimañe, ar lāž pri vredneh ľudih tak odurna i mrzka je stvar,
da vsigdar obšanost i sramotu onomu koi lāže ali donáša ali
ostavļa 115 on od koga sté čuli (da ne rečem lāže) vellim neisti-
nitò i lažlivò vam povedal je.

maz-je: māže i māže: ovc. 72 tho je glasoviti on vimmeni
griz i ovak se pripeča. Zaceliti se vendar na skorom hoče, ako li
se ovce mleko zežmika ter z medom cecek namáže, mat. 258
kak morete veruvati, da vu takveh šálnicah nečisteh ni eden, vas
poslušajuči i vam s smehom odgovarjajuči, dušu svoju ne vtepe,
ne omáže i s smrtnem grehom ne obláti? 174 za tem z diše-
čum dúhum pokadí se i z mastjum pomáže se, krist. blag. 28
mogel bi vu siromaštvo moju ližu hititi, i pomáže jû, 172 ko
stoprv napravlenoga cigla oprati hoče, s kém više takovoga pral
bude, s tém ga boļe zabláti i zamáže; — mážu i mážu
ovc. 68 potlam celi črv van vzet bude, ranu z mastjum, s kojum:
se kola mážu, potrebno bude namazati.

mrje: mřju i mërju: mat. 5 vnoğò prvļe pomérju kak
ova znañeña budu.

niz-je: níže: duh. 31 žuta farba more se lahko listju dati,
ako se prem zelenkasto odtrgne, ako se najmre razvezani snopi
vu hladnom mestu čez 2, 3 ali više dnevov ostave predi, neg se
listje naníže.

rez-je: rēže (i rēže?): mat. 408 prime bat i dletvu, na delo
postavi se, izréže glavu, napravi pléča . . ; — rēžeju: duh. 39
od jednoga kraja vse četiri vugle z oštrem nožem odréžeju.

v ag-je: v á ž e: mat. 56 naj menša láž tuliko v á ž e, da vrednost živleña vašega prevagnuti nu ne more, 280 ni jeden drageh kamenov tržec priglednejše ne v á ž e drage kamene, nit zlato koje prodaje, kak bog podeluje i sada nam daje vreme, 392 ne pazi tak rekuč bog na jezik grešnika, kada se túži i valuje vse svoje grehe, kada z jezikom govori, da žaluje se i žal mu je, nego na srdce pázi i srdce v á ž e, appendit corda dominus, ovc. 37 debleiša vuna na protuletje ovcam tak ne spuzne, kak fina, i takaj više v á ž e.

ž en-je: ž èñ u: math. 2, 2, 58 ptice vu zraku ne sèju, ne ž èñ u, ne napuñavaju štágle, ter vendar né hráni otec nebèski.